اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۱۳ اسفند ۱۴۰۱
• ۱۱ شعبان ۱۴۴۴
• ۴ مارس ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۹۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۷۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله

دور باطل علت و معلول «ثبات اقتصاد» ۲

فاجعه در سبد معیشتی ۱۴۰۲ ۲

یادداشت‌های امروز

نااطمینانی‌های محیطی و صنعت خودرو ۴

موانع تولید در هفته‌های پایانی سال سخت‌تر می‌شود ۱۲

آدرس غلط مهار نرخ دلار ۱۴

گفت‌وگو

ریسک و سرمایه‌گذاری بر الاکلنگ اقتصاد ۶

پرونده

اقتصاد در حسرت ثبات

صنعت خودرو همچنان بر ریل معیوب ۳
ثبات اقتصاد، گمشده بزرگ صنعت ۴
بازگشت رانت ارزی به بازار موبایل ۷
هنرنمایی ارز در تجارت ادامه دارد ۸
بازار زیر آوار ۴۳ ریشتری ۹
بی‌اعتنایی طلای سیاه به گرانی دلار ۱۰
اقتصاد در باتلاق بی‌ثباتی ۱۲
نوسان ارز، آورده‌ای جز سردرگمی ندارد ۱۳
سایه سیاه اوج گیری دلار بر اقتصاد ۱۴
کاهش ارزش دلاری دستمزد ۱۶

طرح: آیدا فریدی

Organizer: Rastak Pad Vision Co
+98 -21- 88346455 -7
+989120295791
+989120295792
imt2023@rastak-expo.com
iranminingtech.com

سرمقاله

دور باطل علت و معلول «ثبات اقتصاد»

عاطفه خسروی
سردبیر

در تعاریف کلی و مفهومی متداول، ثبات اقتصاد به معنی نبود نوسانات بیش از حد در اقتصاد کلان است. یک اقتصاد با رشد تولید به‌نسبت ثابت و تورم پایین و پایدار از نظر اقتصادی «باثبات» تلقی می‌شود. ثبات اقتصاد در اصل همان شاه‌کلیدی است که از یک سو تاثیر مستقیم بر سفره و معیشت شهروندان داشته و از سوی دیگر، عاملی برای سنجش کارآمدی یا ناکارآمدی عملکرد دولت‌ها تلقی می‌شود.

درباره ثبات اقتصاد، دو نوع تفکر کلان، اما متفاوت وجود دارد. برخی اقتصاددانان اقتصاد را ذاتا بی‌ثبات می‌دانند و معتقدند چه بخواهیم، چه نخواهیم، در دوره‌های گوناگون، اقتصاد، شوک‌های مکرر در عرصه «تقاضا و عرضه» را تجربه می‌کند و ادامه شوک‌های واردشده منجر به بروز نوسانات در شاخص‌های کلان اقتصاد مانند «تولید» و در نهایت منجر به افزایش نرخ بیکاری و تورم می‌شود.

گروهی دیگر از کارشناسان اقتصاد، اقتصاد را به‌طور طبیعی «پایدار» می‌دانند. به باور این گروه، اگر اقتصادی دچار نوسان شود، مقصر اصلی، سیاست‌های اقتصادی ضعیف و ناکارآمد دولت است و در این صورت، تنها راه بازگشت اقتصاد به ریل ثبات، اصلاح سیاست‌های اقتصادی در سطح کلان است.

با وجود این دو تعبیر مختلف، دولت‌ها همواره به‌دنبال ثبات اقتصادی هستند و دولتمردان نیز معتقدند اقتصادهای پایدار، زمینه‌ساز برنامه‌ریزی آسان برای اداره کشور بوده و نارضایتی عمومی را کاهش می‌دهند.

برهمین اساس است که اقتصاددانان، فعالان بخش خصوصی و حتی مسئولان تاکید دارند که تنها نسخه بهبودبخش شرایط اقتصادی و افزایش سقف رضایتمندی شهروندان، ثبات اقتصاد است. این در حالی است که برخلاف اشتراکات لفظی، تعریف «ثبات» از دید آنها با یکدیگر متفاوت بوده و به تبع راهکار هر یک نیز برای برقراری ثبات متفاوت از دیگری است.

از دید یک اقتصاددان، ثبات به معنای قطعیت داشتن و پیش‌بینی‌پذیر بودن شرایط اقتصادی است و این مسیر به رشد سرمایه‌گذاری اقتصادی می‌رسد، اما از دید مسئولان، ثبات یعنی تغییر نکردن شرایط. چنانچه شاهد بودیم که مسئولان در سال‌های گذشته در دفاع از عملکرد خود در کنترل تورم اعلام می‌کردند اینکه نرخ کالا افزایش نیافته یعنی تورم کنترل‌شده است و دیگر نیازی به نمود کنترل تورم در سفره مردم و وضعیت معیشت آنها نیست.

در نهایت اینکه به نظر می‌رسد فاکتور اصلی ثبات اقتصاد، ثبات قیمت‌هاست. راه‌حل جادویی ثبات قیمت‌ها نیز همان است که در ادبیات اقتصادی ایران به «هدف‌گذاری تورم» موسوم است؛ موضوعی که از حدود ۴۰ سال پیش، آزمون خود را در همه کشورها به‌صورت موفقیت‌آمیز پس داده، اما تا کنون راهی به اتاق‌های سیاست‌گذاری در ایران پیدا نکرده است.

توضیح ساده این سیاست، آن است که اولویت اصلی سیاستگذار باید حذف بی‌ثباتی از سفره مردم با کنترل شاخص اصلی تورم یعنی «شاخص نرخ مصرف‌کننده» باشد.

از سوی دیگر، تولید ناخالص داخلی و نرخ رشد آن، از مهم‌ترین شاخص‌های عملکردی اقتصاد کلان است و دستیابی به نرخ رشد اقتصادی بالا یکی از اهداف مهم هر نظام اقتصادی به‌شمار می‌رود. با توجه به اهمیت رشد اقتصادی، بررسی عواملی که بر رشد اقتصادی اثر می‌گذارند از اهمیت خاصی برخوردار بوده، به نحوی که یکی از مهم‌ترین مباحث مطرح در حوزه اقتصاد کلان است.

در حالی که میزان تولید و درآمد سرانه، بیانگر متوسط رفاه اقتصادی افراد جامعه است، نرخ رشد اقتصادی، سرعت افزایش یا کاهش تولید ناخالص داخلی و به تبع آن، سرعت بهبود یا کاهش سطح رفاه و برخورداری مردم را نشان می‌دهد. به علاوه شاخص‌هایی مانند بیکاری و فقر نیز عموما تحت‌تاثیر تولید و رشد اقتصادی قرار دارند، به نحوی که رشد اقتصادی بالاتر، در بلندمدت به کاهش نرخ بیکاری و سطح فقر می‌انجامد. با عنایت به اهمیت میزان تولید و رشد اقتصادی در هر جامعه‌ای، دستیابی به تولید بیشتر و نرخ رشد بالاتر، همواره دغدغه دولت‌ها و ملت‌ها بوده است.

تحریم، مهاجرت نیروی انسانی و خروج سرمایه، افزایش مداوم نرخ ارز، رشد فزاینده نرخ تورم، مشکل جذب سرمایه‌گذاری، افزایش ریسک فعالیت‌های اقتصادی، تعدد و تناقض قوانین، نبود رویه مشخص برای برنامه‌ریزی و... همه و همه عواملی هستند که منجر به بی‌ثباتی شدید در اقتصاد ایران شده است. موضوع تاسف‌آور آنکه تداوم بی‌ثباتی اقتصاد نیز در یک دور باطل منجر به بروز تمام مواردی می‌شود که خود عامل برهم زدن ثبات اقتصاد نیز هستند. این دور باطل سال‌هاست در اقتصاد ایران مشاهده می‌شود و متاسفانه این سیکل بیمار همچنان ادامه دارد که در ماه‌ها و هفته‌های اخیر شاهد بودیم که بی‌ثباتی به اوج رسیده است. به هر حال تا زمانی که تورم ادامه دارد، اقتصاد باید برای حفظ ثبات به رشد خود ادامه دهد و در واقع رشد اقتصادی غالبا با ثبات اقتصادی همراه است.

اقتصاد در حسرت ثبات

«بی‌ثباتی» کلید واژه‌ای که در سال‌های اخیر دامن ادبیات اقتصادی ایران را گرفته و در ماه‌ها و روزهای اخیر به اوج رسیده است. درحقیقت بی‌ثباتی اقتصاد متاثر از تکانه‌های ناشی از شوک‌هایی است که منجر به تغییرات غیرمتعارف در متغیرهای اقتصادی همانند نرخ تورم می‌شود. در نقطه مقابل ثبات اقتصادی علاوه بر ثبات قیمت‌های مهم و کلیدی اقتصادی یعنی نرخ ارز، نرخ بهره و سطح عمومی قیمت‌ها موارد بیشتری از جمله ثبات درآمد ملی، ثبات درآمدهای صادراتی، ثبات برنامه‌ها و سیاست‌ها و قوانین دولت و غیره را شامل می‌شود. بی‌ثباتی در هرکدام از اجزای تقاضای کل یعنی مصرف کل، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، مخارج دولت، صادرات و واردات می‌تواند به بی‌ثباتی اقتصادی منجر شود. چگونگی تاثیر نوسانات اقتصادی بر رشد اقتصادی، یکی از موضوعاتی است که در سال‌های اخیر توجه بسیاری از اقتصاددانان را به خود معطوف کرده است. نتایج گزارش بانک جهانی در سال ۱۹۹۱به طور جدی‌تری اهمیت و نقش ثبات اقتصادی کشورها را مورد توجه قرار داد.

براساس تعریف بانک جهانی، ۴ عامل اصلی ملاک تعیین ثبات اقتصادی است. ۱-نرخ تورم پایین و قابل پیش‌بینی باشد.۲- نرخ واقعی بهره، برای سرمایه‌گذاری مناسب باشد.۳- سیاست مالی عاری از نوسان و اختلال و پایدار باشد و بودجه دولت به خوبی مدیریت شود. به عبارت دیگر نسبت کسری بودجه به تولید ناخالص داخلی در سطح قابل قبولی حفظ شود و در نهایت نرخ ارز در سطحی نزدیک به مقدار تعادلی آن تعیین شود.

هرچند که مباحث مربوط به بی‌ثباتی اقتصادی، از سال‌های دورتر مورد توجه اقتصاددانان بود اما نقطه عطف توجه ویژه اقتصاددانان به این موضوع، از زمان انتشار گزارش بانک جهانی است. نتایج این گزارش نشان داد کشورهایی که ثبات اقتصادی بیشتری داشتند، عملکرد بهتری نسبت به کشورهایی دارند که دچار بی‌ثباتی اقتصادی هستند.

آنچه مسلم است ثبات اقتصادی، پس‌انداز ملی و سرمایه‌گذاری خصوصی را افزایش داده و با تقویت رقابت‌پذیری صادرات، تراز پرداخت‌ها را بهبود می‌بخشد.

برهمین اساس می‌توان ثبات اقتصادی را مبنای اساسی رشد پایدار اقتصادی دانست. چرا که رشد پایدار اقتصادی مستلزم کارکرد آزاد و رقابتی قیمت‌ها و ایجاد محیط امن اقتصادی برای تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. به علاوه اینکه هرگونه برنامه آزادسازی و اصلاحات مالی و سیاست‌های تعدیل، مستلزم ثبات اقتصاد کلان است.

این موارد در حالی مطرح می‌شود که در ماه‌های گذشته نبود ثبات بیش از گذشته بر بدنه اقتصاد ایران رخنه کرده و مشکلات بسیاری برای دولت و مردم ایجاد کرده است. از نوسان غیرقابل کنترل نرخ ارز گرفته تا نوسان نرخ در تمام بازارهای مصرفی و سرمایه‌ای.

صمت در پرونده این شماره به تبعات نبود ثبات اقتصادی پرداخته است.

گپ و گفت

فاجعه در سبد معیشتی ۱۴۰۲

سارا سمیع شمس: میزان افزایش حقوق کارگران مهم‌ترین دغدغه در ماه‌های پایانی سال است. حقوقی که سال‌هاست که تورم اجازه قد علم کردن به آن را نمی‌دهد. دولتمردان معتقدند افزایش حقوق و رشد نقدینگی تورم‌زا است. ولی اسماعیلی؛ نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی به احتمال افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارگران در سال آینده اشاره کرد و تاکید کرد سعی دولت بر این است که میزان افزایش حقوق کارگران با تورم سال آینده مطابقت داشته باشد.هرچند که بسیاری از کارشناسان و فعالان کارگری رقم تورم را بسیار بالاتر از این ارقام می‌دانند و معتقدند تفاوت فاحشی بین نرخ تورم با دستمزد وجود دارد و خواهد داشت.

بر همین اساس گسترش نیوز پایگاه خبری موسسه مطبوعاتی فرهنگی صمت با حسن صادقی، رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری درباره چالش مهم میزان حقوق کارگری به گفت‌وگو پرداخته است.

کم کاری‌های مجلس در نظارت بر اجرای قوانین

حسن صادقی؛ رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری گفت: مجلس در هرجایی که قانون واضح و گویا نباشد و خلاء قانونی داشته باشیم، می‌توانند به صورت ارایه طرح یا دریافت لایحه از سوی دولت، برای برطرف کردن خلاء قانونی اقدام کند. اما در شرایطی که قانون وجود دارد و این قانون هم شفاف است، مجلس ناظر بر حسن اجرای قانون است، نه اینکه قانون موازی اختراع کند. بنابراین مجلس ابتدا باید پاسخگو باشد که آیا نقش نظارتی خود را درست انجام داده است؟

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری با اشاره به کم کاری مجلس گفت: در حوزه قراردادهای موقت کار، آیا مجلس از منظر یک مجموعه نظارت بر حسن بهتر قوانین، ورود کرده است؟ اینکه چرا باید میلیون‌ها کارگر قرارداد سفید امضاء، قرارداد یک ماهه و یا ۳ ماهه امضا کنند؟ چرا ماده ۴۱ قانون کار مبنی بر سبد معیشت اجرا نمی‌شود؟ این موارد نشان می‌دهد مجلس به تکالیف خود در حوزه نظارت درست عمل نکرده است.

صادقی تصریح کرد: مجلس قادر نیست در رابطه با درصد افزایش حقوق کارگران دخالت کند. مجلس فقط باید در حسن اجرای ماده قانون ۴۱ کار اعمال نظر ارائه کند و اجازه دخالت ندارد.

تورم ۴۰ تا ۴۷ درصدی سال آینده

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری ادامه داد: سقف بودجه۱۴۰۲بیش از ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده است. آیا این را قبول داریم که افزایش بودجه، تورم‌زا است؟ در این صورت سال آینده با تورم ۴۰ تا ۴۷ درصدی مواجه خواهیم بود. چگونه برای این تورم ۴۷ درصدی، فقط ۲۰ درصد افزایش حقوق مطرح می‌شود؟

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری عنوان کرد: اخیرا در محاسبه‌ای توسط یک مدرس اقتصاد، سبد معیشتی ۲۴ میلیون تومان برآورد شده است. مبلغی که قبل از این گفته می‌شد ۱۸ میلیون تومان است. سرانه سبد معیشتی سرانه برای یک خانواده ۳.۳ نفری، نزدیک به ۸ میلیون تومان در ماه محاسبه شده است. این اعداد یعنی فاجعه‌ای در کمین سفره معیشت خانوار است.

اصل، بازگشت قدرت خرید است

صادقی تاکید کرد: برگرداندن قدرت خرید تنها راهکاری است که باید در اولویت نخست برنامه‌های دولت قرار گیرد.ما نمی‌گوییم قدرت خرید به سال ۹۴ برگردد، اگر این شاخص به سال ۹۸ برگردد کفایت خواهد کرد. افزایش مزد مجازی مشکلی را در معیشت کارگران حل نمی‌کند.

افزایش مزد مجازی تنها ابزاری است که تورم جدید ایجاد خواهد کرد. جامعه کارگری دست و پا می‌زند تا قدرت خرید را حفظ کنیم و در صورت نبود قدرت خرید رشد مزد مجازی نیز دردی را دوا نخواهد کرد.

یادداشت

۳ راهکار مهم برای مدیریت نرخ ارز

علی سعدوندی- استاد دانشگاه و کارشناس اقتصاد: نخستین تعهدی که باید بانک مرکزی بدهد این است که ارز را تک نرخی کند، ارز چند نرخی محلی برای فساد، پول پاشی است و در جای دیگر دنیا کشوری را سراغ ندارم که این سیاست را به کار برده باشد، متاسفانه این سیاست با ظاهر حمایت از محرومان و مستضعفان و تامین کالای اساسی این رانت خواری صورت گرفته و دولت‌های مختلف نیز هیچ گونه اصلاحی را در این باره انجام ندادند.

همچنین باید بساط بازار نیما که تکمیل‌کننده ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی بود برچیده شده و از به وجود آمدن ارز ترجیحی جدید جلوگیری کرده نه اینکه ارز ۴۲۰۰ را تبدیل به ارز ۲۸۵۰۰ تومان کرده و ادعا کنند به توصیه اقتصاددانان عمل شده است، در حالی که توصیه اقتصاددانان این بود که این بساط باید برچیده شود نه اینکه رانتخواری را از ۴۲۰۰ به ۲۸۵۰۰ تغییر دهند.

نکته اول این است که اجازه بدهند نرخ ارز در بازار تعیین شود و اگر قرار است که دولت در بازار دخالت کند در یک بازار واحد دخالت کند، بانک مرکزی در سیاست‌های خود با شکست مواجه شده است در جست‌وجوی راهکارهای متعدد و نرخ‌های ارز متعدد است.

نکته دوم اینکه بازار ارز به انتظارات تورمی بسیار وابسته و حساس است، سیاست‌گذار در گذشته برداشت بدی از این وابستگی داشته و این حساسیت را به معنای روانی بودن بازار ارز تعبیر کرده است، یعنی فعالان بازار مشکلات روانی دارند و از روی احساس منفی ارز خرید و فروش می‌کنند، در صورتی که این نوع نیست و مردم و فعالان بازار آینده را دیده و بر اساس تحلیل‌های اقتصادی وارد بازار می‌شوند، دقیقا برعکس آن چیزی که سیاست‌گذار تصور می‌کند مردم بسیار عقلانی رفتار می‌کنند. در این بین مسئله بودجه‌ریزی در این میان بسیار مهم بوده و تا وقتی که انتظارات تورمی بالا باشد در کنترل نرخ ارز ناموفق هستیم، باید مجلس و دولت دست به‌دست هم داده و چاره‌ای برای این کار پیدا کنند، البته فحوای مذاکرات مجلس این است که مجلس سقف بودجه را افزایش داده و این روند در ۲ سال گذشته تکرار شده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود سازکار جدیدی برای بودجه ریزی استفاده شده و مجلس از روند بودجه حذف شده یعنی بودجه در اختیار رئیس‌جمهوری است دولت‌ها باید آزادی عمل داشته باشند تخصیص بودجه داده تا بتوانند برنامه‌های خود را اجرا کنند.

نکته بعدی این است که فاجعه‌ای در بودجه‌ریزی در کشور ما بوده و از ابتدای دهه ۵۰ در کشور وجود داشته و آن هم انتقال درآمدهای نفتی به ترازنامه بانک مرکزی است، درآمد ارزی دولت به ترازنامه بانک مرکزی منتقل شده است این روند باید متوقف شود، درآمدهای ارزی کشور باید صرف زیرساخت‌ها شده زیرا زیرساخت‌ها از یک طرف مصارف ارزی را کاهش داده و از طرف دیگر بر درآمدهای ارزی کشور خواهد افزود. اگر این کار انجام شود وضعیت اقتصادی ایران در میان مدت رو به بهبود نهاده و مشکلات تا حد زیادی رفع خواهد شد.

در جمع بندی راهکارهای مدیریت نرخ ارز می‌توان چند توصیه داشت:

توصیه اول اینکه ارز باید تک نرخی شده و از ارز پاشی و فساد در این زمینه جلوگیری شود، نکته دوم کسری بودجه نیز تا حد زیادی رفع شده و به مردم در این زمینه پاسخ داده شود، نکته سوم هم این است که بودجه ارزی و بودجه ریالی از هم جدا شده و درآمدهای ارزی صرف سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها شود. الان در بازار ارز با مشکل تراز تجاری مواجه نیستیم، وضعیت صادرات غیرنفتی کشور مناسب بوده و ممکن است در دسترسی به این ارز تا حدی مشکل وجود داشته باشد اما این مشکل جدی نیست، مسئله جدی فرار سرمایه از کشور بوده و سیاست‌های جدید فرار سرمایه را تشدید کرده و حتی افرادی بودند که به مردم به صراحت گفته‌اند از کشور بروید، با این نگاه برخی از مردم که سلیقه‌های متفاوتی دارند از کشور خارج می‌شوند، و اگر اینها از کشور خارج شوند تراز سرمایه در کشور منفی شده و اگر روند ادامه دار باشد وضعیت خطرناکی را در آینده در کشور شاهد خواهیم بود. بنابراین باید تلاش شود تا تمام سلایق در کشور مانده و از ظرفیت تخصص در مدیریت در کشور استفاده شود.

علاوه بر موارد یاد شده یکی از مسائلی که وضعیت ارز را بدتر کرده نرخ بهره منفی است. بانک مرکزی نرخ بهره را پایین نگه داشته و اقدام به چاپ پول پرقدرت و تزریق آن به بازار بین بانکی تحت عنوان بازار باز کرده است. در این فرآیند اگر تمام دنیا می‌خواستند برای ما توطئه کنند نرخ بهره واقعی منفی را تعمیق داده و این اتفاق از آذر ۱۴۰۱ تشدید شده است. این درحالی است که دولت باید از ابزار نرخ بهره برای کنترل نرخ ارز استفاده می‌کرد؛ اما این اقدام را نکرده و پول پرقدرت را در بازار بین بانکی انتشار داده که باعث تورم سنگین در اقتصاد شد.

مجموع موارد یاد شده منجر به نابسامانی بازار و بی‌ثباتی در اقتصاد شده و در نهایت پیش‌بینی فردا را سخت‌تر از دیروز کرده است.

یادداشت

تصمیمات محرمانه درباره اقتصاد معنا ندارد

علی قنبری - استاد اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس: تعیین بازار ارز و هر کالای با دوامی مانند طلا، مسکن، خودرو علاوه بر مسائل اقتصادی، تحت تاثیر مسائل سیاسی قرار می‌گیرند و غیر از مسئله عرضه و تقاضا که قیمت‌ها را تعیین و مشخص می‌کند عوامل موثر غیر اقتصادی دیگری نیز وجود دارد که روی نرخ تاثیرگذار است.

چنانچه سیاست‌های خارجی مانند روابط کشورمان با دنیا بر روند نرخ ارز، اثرگذار است. وقتی دنیا با ما سر سازش ندارد و ما هم با دنیا و کشورهای همسایه درگیر هستیم، بحث تحریم‌های اقتصادی و بحث برجام و FATF مطرح است، ما مانند جزیره‌ای دور افتاده از دنیا جدا مانده‌ایم. از سوی دیگر در داخل کشور میزان عرضه ارز به اندازه تقاضا نیست و مسائل داخلی از جمله ناآرامی‌های اخیر، عدم امکان سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌ها و صفر بودن نرخ رشد اقتصادی، کاهش درآمد سرانه و... منجر به ایجاد بی‌اعتمادی نسبت به سیاست‌های دولت شده است. امروز دیگر نرخ ارز تنها وابسته به موضوعات و مولفه‌های اقتصادی نیست که با راه‌اندازی سامانه‌ها بتوان آن را مدیریت کرد چنانچه راه‌اندازی انواع سامانه‌ها نیز راهکار عملی نبودند.

با تغییر افراد هم تغییری در بازار مشاهده نشد و قیمت‌ها در بازار ارز به روند صعودی خود ادامه دادند. بنابراین عمر تاثیر سیاست‌های بانک مرکزی بر بازار چند روز بیشتر نیست.

در این بین برخی از مسئولان نیز ادعا می‌کنند افزایش نرخ ارز تحت تاثیر فعالیت‌هایی تعداد کانال تلگرامی و اعلام نرخ فردایی، است. این ادعاها توجیه عملکرد نامطلوب و ناکارآمد تیم اقتصادی دولت است. سوالی که مطرح می‌شود این است که چرا در سایر کشورها که فضای مجازی گسترده‌تر و دسترسی به آن راحت‌تر است، این بحران‌ها و مسائل پیش نمی‌آید. موضوع این است که مسائل ساختاری و سیاسی هستند که بر روی قیمت‌ها و بازار ارز تاثیر می‌گذارند و اینکه چند کانال تلگرامی در فضای مجازی باعث افزایش نرخ ارز می‌شوند، توجیه ناکارآمدی خودشان است.

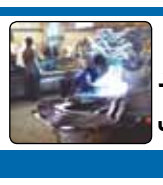
از سوی دیگر مدل روسی برای مدیریت بازار ارز پیاده شده است. این موضوع هم از عجایب روزگار در ایران و غیرقابل توجیه و غیرعلمی است که مسئولان اقتصادی و تیم اقتصادی دولت سیزدهم آن را مطرح کردند. تفاوت کشورمان با کشورهای دیگر به خصوص روسیه که قرار است برای مدیریت بازار ارز از آن الگو برداری کنند، این است که مشکل ایران میزان ارز دریافتی است و مجموع صادرات ایران ۲۰ میلیارد دلار بوده است. این درحالی است که روسیه چند برابر این رقم را کسب و دریافت می‌کند و اساسا نمی‌تواند مدل و الگویی برای بازار ارز ایران باشد. بنابراین مسئولان برای کنترل بازار ارز باید به سمت حل مشکلات ساختاری سیاسی کشور بروند.

در بعدی دیگر؛ مسئولان از ارائه اطلاعات سرباززده و موضوع محرمانگی تصمیمات اقتصادی را مطرح می‌کنند. این درحالی است که دولت باید توجه داشته باشد؛ ارزش پول ملی کشورمان به شدت کاهش پیدا کرده و مردم امروز به شدت تحت فشار هستند و نباید جدا از دنیا زندگی کنیم و زیست داشته باشیم. در این شرایط تصمیمات محرمانه دولت درباره سرنوشت اقتصاد کشور معنا و توجیهی ندارد و دولت باید مردم را محرم بداند و رفاه و آسایش مردم در تصمیمات سیاسی و اقتصادی در اولویت قرار دهد.

دولت برای هر اقدام و تصمیمی اصرار بر محرمانگی آن دارد و دلیل و توجیهی برای این اصرار پیدا نمی‌کنیم، اساسا چرا باید همکاری‌های ایران و چین و سند ۲۰ گانه محرمانه باشد یا اینکه سیاست‌های ارزی پیروی از مدل کشور روسیه جزو موضوعات محرمانه کشور باشد. به نظر می‌رسد اینکه دولت در برابر هر پرسشی پاسخ می‌دهد؛ این موضوع محرمانه است، تنها توجیهی برای ندانم‌کاری و ناکارآمدی‌ها است.

دولت اگر صادقانه با مردم صحبت کند و ظرفیت‌ها و برنامه‌های کشور را صادقانه اعلام کند، شاید فرصتی برای آشتی با مردم به وجود بیاید. اما درحال‌حاضر اقدامات دولت در برخی از مسائل مانند مصونیت قضایی در مصوبه مولدسازی دارایی و اموال دولت و اساسا خودِ این طرح و برنامه هیچ توجیهی اقتصادی ندارد. اگر روند خصوصی‌سازی مشکلی داشت باید آن روند اصلاح می‌شد نه اینکه به اینگونه درباره مولدسازی دارایی‌ها تصمیم بگیرند و امکان هیچ نظارتی هم وجود نداشته باشد. همین تصمیمات دولت باعث بدبینی مردم به عملکرد آنها شده است و حتی اگر در روند مولدسازی‌ها خطایی رخ ندهد مردم نمی‌پذیرند که عده‌ای بدون نظارت درباره اقتصاد و ثروت کشورشان تصمیم بگیرند و با این تصمیم مجلس و قانون‌گذاری هم زیر سوال رفته است.

نتیجه این اقدامات دولت به صفر رسیدن سرمایه‌های اجتماعی در کشور است. نتیجه لجبازی آقایان با مردم، لجبازی با اقتصاد، لجبازی با علم و توسعه این است که شرایط اقتصادی کشور هر روز نامطلوب‌تر می‌شود و تحمل مردم هم حدی دارد و تا حدی می‌توانند این شرایط نامطلوب را تحمل کنند.

ثبات اقتصاد گمشده بزرگ صنعت

نوسان ارز، آورده‌ای جز سردرگمی ندارد

سایه سیاه اوج‌گیری دلار بر اقتصاد

صنعت خودرو همچنان بر ریل معیوب

عکس: صمت

گروه صنعت: در چند سال اخیر، صنعت خودرو روزهای عجیب و شرایط غیرمنتظره‌ای را پشت‌سر گذاشته و به‌نظر می‌رسد این صنعت و بازار آن، نیاز به یک بازشناسی و بررسی کامل دارد تا وضعیت موجود آن و نقاط ضعف و قوتی که دارد به‌طور شفاف مشخص شود و در ادامه بتوان با برنامه‌ریزی درست و سیاست‌گذاری‌هایی در سطح کلان، آن را به سطح مطلوبی که شایسته صنعت خودرو کشور است، سوق داد.

صادق بشیری، منتقد حوزه خودرو درباره وضعیت صنعت خودرو کشور به صمت گفت: صنعت خودرو را باید از ابعاد گوناگون مانند کیفیت، آمار، واردات، قیمت، فروش، ایمنی و... بررسی کرد، چراکه در تمام این بخش‌ها، صنعت خودرو در کشور ما جا برای حرف زدن دارد و تنها با بررسی دقیق و همه‌جانبه است که می‌توان در شرایط کنونی درباره وضعیت صنعت و بازار خودرو در سال آینده صحبت کرد. بشیری ادامه داد: به‌نظر من، خودروسازی همچنان در ریل معیوب گذشته در حال حرکت است و برای اینکه به مسیر درست برگردیم و چالش‌های این صنعت را پشت‌سر بگذاریم باید ببینیم در صنعت خودرو در حال حاضر کجا ایستاده‌ایم و برنامه آینده این صنعت رسیدن به کدام نقطه است.

▣ صنعت خودرو با مشکلات بی‌شمار

بشیری در ادامه با اشاره به اینکه صنعت خودرو درگیر مشکلات بسیار زیادی است که برخی از آنها به وضوح چالش‌های عمیقی را در این صنعت ایجاد کرده، گفت: البته با وضعیت کنونی، صنعت خودرو ما هر برنامه‌ای هم داشته باشد، مبتلا به چالش‌های متعددی است. بخش زیادی از مشکلات این صنعت، میراث عملکرد متولیان امر طی سال‌هاست که صنعت خودرو ما همچنان این مشکلات را با خود حمل می‌کند و در آینده نیز گرفتار آنها خواهد بود. در این میان، انتظار این است که صنعت خودرو، تصویری از آینده‌ای که قرار است به آن برسد را ترسیم کند. وی افزود: ظاهرا به‌تازگی وزارت صنعت، معدن و تجارت متوجه شده برای اینکه کمی بازار بسامان شود، چاره‌ای نیست جز اینکه تیراژ تولید بالا برود. حتی به‌تازگی وزیر اظهار کرد تیراژ را یک میلیون تا یک میلیون و ۵۰۰ دستگاه افزایش می‌دهند. به‌دلیل اینکه وضعیت و سازکار صنعت خودرو شفاف نیست، نمی‌توان به‌طور قطع گفت آیا این وعده‌ها محقق می‌شود یا خیر، اما ای کاش فقط مونتاژکننده بودیم و در مونتاژکاری حرفه‌ای می‌شدیم. اگر در مونتاژ به بلوغ می‌رسیدیم، چه‌بسا صنعت خودرو به ارزش‌افزوده بیشتری می‌رسید. بشیری با اشاره به اینکه تاکنون شاهد اقدام قابل‌توجه و تاثیرگذاری برای رهایی این صنعت از مشکلات نبوده‌ایم، ادامه داد: برای صنعت خودرو کشور پس از سال‌ها فعالیت، هنوز هدف‌گذاری خاصی انجام نشده و زیرساخت‌های لازم برای پیشرفت آن را نداریم. می‌توانستیم فقط تولیدکننده قطعات باشیم، اما باکیفیت بالا و صادرات‌محور فعالیت کنیم. در این صورت، توان صادرات قطعات را داشتیم و می‌توانستیم در تامین قطعه برای شرکت‌های خارجی حرفی برای گفتن داشته باشیم. متاسفانه در این مسیر هم حرکت نکردیم و از این قافله هم عقب مانده‌ایم.

بشیری با اشاره به رابطه قطعه‌سازان و خودروسازان و محدودیت‌هایی که در این راستا برای صنعت خودرو ایجاد شده، گفت: در حال حاضر خودروسازی ما در مصادره قطعه‌سازان است. برخی از قطعه‌سازان سهام خودروسازان را خریداری کرده‌اند و تا اراده می‌کنند خط تولید خودرو متوقف می‌شود. آنها قطعات بدون کیفیت را به صنعت خودرو تحمیل می‌کنند. برخی از این قطعه‌سازان تنها واردکننده قطعات هستند و به‌نوعی صنعت خودرو ما را مصادره کرده‌اند.

این کارشناس حوزه خودرو ادامه داد: اینها چالش‌هایی است که باید صنعت خودرو را از آنها رها کنیم و نجات دهیم تا این صنعت در آینده بتواند مسیر درستی را طی کند و کم‌کم به صنعتی واقعی تبدیل شود. مشکلات صنعت خودرو کشور، طی سال‌ها این صنعت را درگیر کرده، پس یک‌شبه هم رفع نمی‌شود و نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم صنعت خودرو به‌سرعت از این گرفتاری‌ها نجات یابد.

ای کاش وزارت صنعت، معدن و تجارت، یک استراتژی فازبندی‌شده تعیین و آینده صنعت خودرو را مشخص می‌کرد تا کم‌کم از این ریل معیوب خارج شود و به مسیر اصلی بازگردد. وی درباره اینکه آیا می‌توان امیدوار به تغییر و تحولات جدی در این صنعت بود گفت: در شرایط کنونی، ایجاد تغییر جدی در این صنعت برای ارتقای آن بعید به‌نظر می‌رسد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌نوعی در مقابل وضعیت صنعت خودرو عاجز مانده و بعضا در این راستا دستوراتی داده می‌شود که پذیرفته نیست. وزارتخانه باید پاسخگوی مسائل مربوط به صنعت خودرو کشور باشد و در دپارتمانی ویژه به موضوعات این صنعت رسیدگی و باید به وظایف قانونی خود در این بخش عمل کند.

بشیری افزود: عرضه و تقاضا در بازار خودرو واقعی نیست و به‌نوعی می‌توان گفت به‌دلیل شرایط اقتصادی که کشور دارد، تقاضا غیرواقعی است، چون خودرو تبدیل به کالایی سرمایه‌ای شده و هر کسی می‌خواهد سودی به‌دست بیاورد برای خرید خودرو ثبت‌نام می‌کند. در این میان، عرضه خودرو در بورس هم نوعی رانت برای عده‌ای ایجاد کرده است.

این کارشناس حوزه خودرو در ادامه خاطرنشان کرد: صنعت خودرو در مسیری اشتباه قرار دارد و مبتلا به مشکلات متعددی است. واقعیت این است که اقتصاد ما بیمار است و در این اقتصاد که صنعت خودرو جزئی از آن است، اینکه انتظار داشته باشیم این صنعت در مسیر درست برود، قطعا انتظار بجایی نیست.

▣ عدم‌ثبات اقتصادی

بشیری با اشاره به اینکه بی‌ثباتی اقتصادی کل بخش‌های اقتصادی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد که صنعت خودرو نیز در این دایره مستثنا نیست، اظهار کرد: ثبات اقتصادی باعث می‌شود یک بنگاه اقتصادی به فعالیت خود ادامه دهد. وقتی ثبات وجود ندارد و هر لحظه همه چیز تغییر می‌کند، در اقتصادی که پایه‌های آن هم محکم نیست، تمام مولفه‌ها به‌شدت تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد و در این بین، دستورالعمل‌های موقتی هم شرایط را بدتر می‌کنند. در بازار خودرو تقاضا واقعی نیست، مصرف‌کننده واقعی پول برای خرید خودرو ندارد و دلال‌ها در آن سود می‌برند. آنها خودرو را از بورس خریداری می‌کنند و با سود قابل‌توجهی در بازار به فروش می‌رسانند.

شاهد بودیم که در این بازار واردات آزاد شد، اما کاش به‌جای واردات خودرو تیراژ را بالا می‌بردند. ما خودروسازان زیادی داریم. در این شرایط وضعیت این صنعت همچنان مبهم و نامعلوم است و نمی‌توان درباره آینده آن نظر قطعی داد.

سخن پایانی

صنعت خودرو در ایران با مسائل پیچیده‌ای روبه‌رو است که وابسته به یکدیگر هستند و راهکارهای قابل‌ارائه برای هر کدام از این مسائل، بدون در نظر گرفتن ارتباط میان آنها، جامع‌ومانع نخواهد بود، اما کارشناسان و صاحب‌نظران امر با بررسی ریشه‌های چالش‌های صنعت خودرو، می‌توانند راهکارهایی برای حل آنها پیشنهاد دهند تا این صنعت کم‌کم از مسیر اشتباه برگردد و در ریل درست حرکت کند؛ از این‌رو سیاست‌گذاران و مجریان مربوطه لازم است به اظهارات کارشناسان بها و آنها را در تمام مراحل مدنظر قرار دهند.

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
شماره: ۵۲۴۶۲۷۰۱

نوبت دوم

شرکت فولاد خوزستان (سهامی عام)

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد انجام فعالیت اجرایی ذیل را طبق شرح کار و خدمات تدوین شده مندرج در اسناد مناقصه پس از ارزیابی کیفی از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است باتوجه به اینکه اعلام آمادگی و دریافت اسناد مناقصه از طریق وب‌سایت مدیریت تامین‌کنندگان به آدرس الکترونیکی https://pim.ksc.ir انجام خواهد شد ضروری است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

الف) موضوع مناقصه: عملیات اجرایی احداث شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی و حوضچه‌های رسوب‌گیر محدوده زمزم ۲ و ۳

ب) شرح مختصری از مشخصات و مقادیر کار: اجرای خط لوله فولادی سیاه درزدار به طول ۸۴ متر اجرای خط لوله پلی‌اتیلن دوجداره به طول ۸۲ متر اجرای کانال بتنی درپوش‌دار به طول ۳۲۷۴ متر اجرای دو باب حوضچه رسوب‌گیر و اجرای دو باب سه دیوار جهت تخلیه لجن حوضچه رسوب‌گیر

ج) محل اجرای خدمات و مدت انجام کار: محل انجام خدمات/پروژه در واحد پروژه‌های ساختمانی و سازه شرکت فولاد خوزستان و مدت اجرای قرارداد از تاریخ ابلاغ شروع به کار توسط کارفرما ۲۴ماه می‌باشد.

د) شرایط مناقصه‌گران متقاضی:

- داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه (باتوجه به نوع مناقصه)
- دارا بودن رتبه‌بندی متناسب با موضوع مناقصه از سازمان برنامه و بودجه کشور (حسب مورد)
- داشتن سابقه کاری مفید در رابطه با موضوع مناقصه و حسن شهرت در فعالیت‌های گذشته براساس رزومه کاری و توان فنی و مهندسی
- دارا بودن صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی براساس ماده ۲ و ۳ آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری مصوب وزارت کار و امور اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۵
- دارا بودن گواهی صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۸۳۲۶/ت ۲۷۰۵۶هـ مورخ ۸۱/۰۹/۰۵ هیات محترم وزیران، درخصوص انجام خدمات موضوع مناقصه
- توانایی ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۱۰،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (ریال)
- تهیه ضمانتنامه انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) به میزان ۵٪ بار مالی پیمان براساس نرخ پیشنهادی.
- در تعیین برنده مناقصه و در شرایط برابر اولویت با شرکت‌های بومی استانی است.

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه از اساسنامه، شرکتنامه و آگهی تاسیس و آخرین آگهی تغییرات ثبت شده در روزنامه رسمی کشور و هر گونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت، مطابق با مفاد آگهی الزامی می‌باشد.

هـ) محل و مهلت و چگونگی دریافت مدارک مناقصه‌گران: از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید پس از انتشار آگهی در این فراخوان و حداکثر تا تاریخ **۱۴۰۱/۱۲/۱۹** با مراجعه به نشانی اینترنتی فوق‌الذکر ضمن تکمیل فرآیند ثبت‌نام و تایید نهایی آن و ارسال درخواست اعلام آمادگی از طریق وب‌سایت مذکور نسبت به بارگذاری مدارک مورد نیاز به همراه مستندات مربوطه مطابق با اطلاعات درخواست شده در وب‌سایت اقدام نماید. تا ارزیابی لازم وفق آیین‌نامه و دستورالعمل ارزیابی کیفی شرکت فولاد خوزستان بر روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید. تاکید می‌گردد اعلام آمادگی و ارسال مدارک هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه‌های آتی این شرکت ایجاد ننموده و مدارک الصاقی و همچنین کسب امتیاز براساس معیارهای ارزیابی کیفی و توانمندی‌های بهداشتی و زیست‌محیطی (HSE) می‌باشد.

ضمنا اسناد مناقصه برای متقاضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی نیز از طریق آدرس مذکور قابل دریافت خواهد بود. همچنین زمان برگزاری جلسه توجیهی (سایت ویزیت) پیش از اعلام قیمت، زمان تحویل و گشایش پاکات در اسناد مناقصه درج شده است.

(ارائه معرفی‌نامه و کارت ملی برای متقاضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد.)

و) نام و نشانی کارفرما: خوزستان اهواز - ابتدای بزرگراه خلیج‌فارس - بلوار فولاد خوزستان - شرکت فولاد خوزستان - کدپستی: ۶۱۷۸۸-۱۳۱۱۱.

ضمنا متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۱۳۶۶۴ آقا/خانم سیداحمد فاضلی (کارشناس امور قراردادها) تماس حاصل فرمایند.

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و پیش‌ارزیابی "خرید یک دستگاه الکتروموتور ۷۵۰ کیلووات DC برند ABB ناحیه نورد و یک دستگاه الکتروموتور ۲۲ کیلووات AC برند ABB ناحیه کوره"

شماره مناقصه ۰۱۵۲-ک-م

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به «**خرید یک دستگاه وکیوم لودر**» اقدام نماید. لذا از شرکت‌های واجد صلاحیت دعوت به عمل می‌آید **حداکثر ظرف مدت ۷ (هفت) روز** کاری (به استثنای روزهای پنجشنبه، جمعه و تعطیلات رسمی) از تاریخ چاپ آگهی، نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک و مستندات براساس دستورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به آدرس ایمیل tender@sjscosteel.com ارسال نمایند.

۱. شرکت‌ها می‌بایست جهت دریافت دستورالعمل ارزیابی کیفی به آدرس اینترنتی سایت شرکت به آدرس www.sjsco.ir مراجعه نمایند. (تکمیل و ارسال فرم دستورالعمل مذکور به منظور ارزیابی کیفی الزامی است)

۲. درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است).

▣ سایر موارد:

۱. ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.

۲. شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت‌هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.

۳. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۴. دعوت‌شدگان می‌توانند در مورد ابهامات و سوالات مربوطه؛ با کمیسیون معاملات مجتمع جهان فولاد سیرجان با شماره ۰۳۴-۴۲۲۵۱۱۹۳ داخلی ۱۰۶ و یا تلفن همراه ۰۹۱۲۹۳۸۳۱۷ تماس حاصل نمایند.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و پیش‌ارزیابی «خرید ۱۱ (یازده) دستگاه الکتروموتورهای DC ناحیه تولید و الکتروموتورهای AC ناحیه آبرسانی برند ABB"

شماره مناقصه ۰۱۵۵-ک-م

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به «**خرید ۱۱ (یازده) دستگاه الکتروموتورهای DC ناحیه تولید و الکتروموتورهای AC ناحیه آبرسانی برند ABB**» اقدام نماید. لذا از شرکت‌های واجد صلاحیت دعوت به عمل می‌آید **حداکثر ظرف مدت ۷ (هفت) روز** کاری (به استثنای روزهای پنجشنبه، جمعه و تعطیلات رسمی) از تاریخ چاپ آگهی، نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک و مستندات براساس دستورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به آدرس ایمیل tender@sjscosteel.com ارسال نمایند.

۱. شرکت‌ها می‌بایست جهت دریافت دستورالعمل ارزیابی کیفی به آدرس اینترنتی سایت شرکت به آدرس www.sjsco.ir مراجعه نمایند. (تکمیل و ارسال فرم دستورالعمل مذکور به منظور ارزیابی کیفی الزامی است)

۲. درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است).

▣ سایر موارد:

۱. ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.

۲. شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت‌هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.

۳. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۴. دعوت‌شدگان می‌توانند در مورد ابهامات و سوالات مربوطه؛ با کمیسیون معاملات مجتمع جهان فولاد سیرجان با شماره ۰۳۴-۴۲۲۵۱۱۹۳ داخلی ۱۰۶ و یا تلفن همراه ۰۹۱۲۹۳۸۳۱۷ تماس حاصل نمایند.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی مفقودی

برگ سبز و کارت ماشین و سند کمپانی سواری پراید نقره‌ای رنگ تیپ GLXI به نام سیدمیلاد اصولی به شماره پلاک ۹۹ ایران ۴۷۳ م۹۲ و به شماره موتور ۱۴۴۸۳۴۱ و به شماره شاسی S۱۴۱۲۲۸۴۷۵۲۷۶۱ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

یادداشت

نااطمینانی‌های محیطی و صنعت خودرو

امیرحسن کاکایی
عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

مفهوم استراتژی و برنامه‌ریزی استراتژیک از حدود سال ۱۹۵۰ به‌طور رسمی وارد ادبیات مدیریتی شد و تا ۱۹۷۰ بیشتر شرکت‌های بزرگ دنیا، تهیه رسمی این برنامه‌ها را در دستور کار خود قرار دادند، اما در دهه ۷۰، دو تغییر ناگهانی در جهان رخ داد؛ نخستین آن، افزایش ناگهانی نرخ مس و بعد، افزایش نرخ نفت بود. در آنجا بود که شرکت‌هایی مانند بریتیش پترولیوم، مفهوم سناریوپردازی در مدیریت استراتژیک را مطرح کردند، چراکه مشاهده کردند وقتی تغییرات سنگینی در پیش‌بینی از آینده رخ می‌دهد، نمی‌توان با اصرار بر مواضع قبلی، برنامه‌ها را ادامه داد و موفق شد. این موضوع به‌ویژه درباره شرکت‌های غول کاملا صادق بود، اما در ادامه با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و بلوک شرق در دهه ۸۰ و همکاری چین با غربی‌ها، ما شاهد ثبات نسبی در حدود ۴۰ سال در مسیرهای کلان اقتصادی جهان بودیم. البته در این ۴۰ سال، اتفاقات مهمی مانند ۱۱ سپتامبر و بحران ۲۰۰۸ جهان رخ داد که تغییرات بزرگی را رقم زد. اخیرا هم کرونا، کلا مفاهیم مهمی را در زندگی روزمره و اقتصاد کلان، تغییر داد؛ اما در نهایت می‌توان ادعا کرد مسیر کلان جهان به سمت کنترل نرخ بهره و تورم، پایین آوردن تعرفه‌ها و جهانی شدن و ایجاد یک دهکده جهانی پیش می‌رفت. در این سال‌ها، روندهای پیش‌بینی و مدیریت استراتژیک پیشرفت کرد و شرکت‌ها، انعطاف‌پذیری بیشتر، چابکی و یادگیری را در دستور کار قرار دادند.

اما امروز در سال ۲۰۲۳ به‌جرات می‌توان گفت دنیا به‌سرعت در حال تغییر مسیر است. اولا یک جنگ تجاری واقعی بین امریکا و چین به‌راه افتاده که قطعا کل مسیر جهانی‌سازی را دستخوش تغییرات اساسی می‌کند. در ادامه این مسیر، به‌طور احساسی ادعا می‌کنم که جنگ اوکراین و روسیه هم دامی بود که امریکا برای اروپا پهن کرد. نهایتا می‌توانم بگویم اگر جنگ جهانی سوم و پایان دنیا فرا نرسد، قطعا دهه آینده شاهد جنگ سرد بین روسیه و بلوک غرب خواهیم بود. همچنین متعاقب سیاست‌های بانک‌های مرکزی در دوران کرونا، هم‌اکنون ما شاهد تورم بالا در کشورهای صنعتی جهان بعد از تقریبا ۴۰ سال گذر از تورم‌های تک‌رقمی هستیم. شخصا مطمئن نیستم که این تورم تا انتهای سال تک‌رقمی شود. البته اتفاقات دیگری هم رخ داده که تغییرات حتمی را در زندگی بشر و روابط ملت‌ها رقم خواهد زد.

آب‌وهواوا‌قعا در حال تغییر است. مهم نیست این تغییرات دست‌ساز بشر است یا تغییر دوره‌ای کره زمین. مهم این است که کلا هوای کره زمین رفتارهای غیرقابل پیش‌بینی از خود نشان می‌دهد. به‌تبع آن از نظر آبی هم ما با تغییرات اساسی روبه‌رو می‌شویم. توفان‌های شن، خشکسالی‌ها، سیلاب‌ها، گردبادها و سرد و گرم شدن‌های غیرقابل پیش‌بینی در جاهای بی‌ربط، مسئولان را در کل دنیا کلافه خواهد کرد. جایی که باید سرمای زیاد را تجربه کند، ناگهان گرم می‌شود و برعکس. مهم این است که خلاف رویه مورد انتظار مردم خواهد بود. البته این تغییرات کلان رفتار آب‌وهوای زمین، باعث تغییرات در پوسته زمین هم خواهد شد و شاهد مواردی مانند فرونشست‌ها، رانش زمین و زلزله‌های جدید خواهیم بود. البته مطمئنا این خیلی بی‌پایه است که زلزله‌های بزرگ را به تغییرات آب‌وهوایی ربط بدهم، اما فکر می‌کنم وقتی سفره‌های بزرگ آب‌های زیرزمینی خشک می‌شوند، زمین آمادگی بیشتری برای زلزله خواهد داشت. سطح آب دریاها در کل دنیا بالا می‌آید، اما بسیاری از رودخانه‌های بزرگ دنیا هم شاید ناپدید شوند.

بدین ترتیب از این پس، دنیا مسیر کاملا نامطمئنی را طی می‌کند. حال به ایران می‌رسیم که در این ۴۰ سال که دنیا به سمت جهانی شدن و تعاملات بین‌المللی پیش رفت، ما انزوا را برگزیدیم. درست در زمانی که دنیا تورم را کنترل کرد، ما تورم‌های بالای ۲۰ درصد را تجربه کردیم و هم‌اکنون با تورم بالای ۶۰ درصدی در چالش هستیم. با این دست فرمان که پیش می‌رویم، احتمالا چنین تورمی را در سال آینده هم دوباره شاهد خواهیم بود؛ هرچند می‌توان ارقام بالاتر را هم پیش‌بینی کرد. البته در ایران غیر از روند ۴۰ ساله که فرازونشیب داشته، چند پدیده جدید قابل رویت است؛ نخستین آن کمبود شدید آب و برق و گاز و بنزین است. این موضوع حدود ۳ سال است که جدی شده و به مرزهای خطر نزدیک می‌شویم. امسال که حداقل معادل یک ماه تولید را از دست دادیم. براساس آنچه گفته شد دیگر انرژی مزیت ما به‌شمار نمی‌رود. با مهاجرت سنگین نخبگان و فرار سرمایه هم که روبه‌رو هستیم. البته همزمان رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی ما در حال جهش هستند. حرکت اخیر امارات با چین را مشاهده کردیم. مسیر عربستان، قطر، ترکیه و... هم که مشخص است. اینها که گفتم، مربوط به تغییرات کلان اقتصادی دنیا و کشور بود، اما صنعت خودرو هم در حال تغییرات اساسی است. صنعت خودرو هم در روش‌های تولید، هم در نوع محصول و حتی مدل‌های کسب‌وکار در حال تحول اساسی است. حال سوال این است که چه بلایی سر تولید صنعتی به‌ویژه تولید خودرو در کشور می‌آید؟ جالب است که بدانید در چنین شرایطی، مسئولان به‌جای اینکه در فکر ایجاد کمی ثبات در فضای سرمایه‌گذاری توسعه صنعتی و دیجیتالی باشند، به فکر باز کردن درهای مملکت به‌روی خودروهای خارجی، آن هم از نوع دست‌دوم هستند. این روزها، روزی نیست که از پز دادن مسئولان برای رفع تک‌تک موانع واردات خبری نشنویم. از یک سو مسئولان به‌دنبال برداشتن تعرفه‌های واردات خودرو و کاهش سطح استانداردی مورد نظر هستند و از سوی دیگر، همان مسئولان دنبال ارتقای بی‌تناسب استانداردهای خودروهای تولید داخل و افزایش هزینه‌های دولتی تولید هستند. حالا خودتان قضاوت کنید؛ در چنین شرایطی که قیمت‌گذاری و بازار و حتی فروش به‌تدریج در دست دولت قرار می‌گیرد و عملا صنعت خودرو در حال تبدیل شدن به کارگر دولت می‌شود، چگونه سرمایه‌گذاران حاضر به سرمایه‌گذاری در این مسیر پرتلاطم می‌شوند؟ واقعا شما بودید، چگونه برای صنعت خودرو با این همه تغییرات محیطی و داخلی، برنامه‌ریزی می‌کردید؟

کارشناسان در گفت‌وگو با صمت مطرح کردند

ثبات اقتصاد، گمشده بزرگ صنعت

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

نابسامانی اقتصادی، این روزها شرایط را برای تمام بخش‌ها، به‌ویژه صنعت و تولیدکنندگان سخت کرده است. بی‌ثباتی نرخ ارز، دشواری در مبادلات ارزی و تامین مواد اولیه، بالا رفتن قیمت مواد اولیه، چالش‌های پیش‌روی صادرات و بازگرداندن ارز، مشکلات مربوط به واردات و موانع ریزودرشت دیگر، هر کدام سنگی در مسیر حرکت تولید هستند و به‌نظر می‌رسد ثبات اقتصادی، گمشده بزرگ صنعت است که در نبود آن، امنیت سرمایه‌گذاری به خطر افتاده و چشم‌انداز رونق تولید محو می‌شود. اکنون آنچه به‌فوریت باید انجام شود این است که سیاست‌گذاران، دولت و مجلس راهکارهایی برای خروج از شرایط کنونی به‌کار گیرند تا در نهایت قدری ثبات به اقتصاد بازگردد و در بلندمدت شاهد ادامه حیات و رشد تولید باشیم. صمت با توجه به نگرانی‌هایی که این روزها درباره وضعیت اقتصادی کشور وجود دارد و اینکه قطعا در این گیرودار، چالش‌های بخش صنعت و تولید، بیشتر خواهد بود، با کارشناسان و فعالان این حوزه به گفت‌وگو نشسته که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

بخش زیادی از بی‌ثباتی که در اقتصاد کلان با آن مواجهیم و نگرانی‌های زیادی را ایجاد کرده، مربوط به اشتباهات مدیریت دولتی و تصمیم‌های ناگهانی و خلق‌الساعه است

اقتصاد دستوری آسیب‌زننده است

آرمان خالقی، کارشناس حوزه صنعت درباره تاثیر بی‌ثباتی اقتصاد بر وضعیت فعالیت صنعتگران و تولیدکنندگان به صمت گفت: بی‌ثباتی اقتصاد را از چند بعد مهم باید بررسی کنیم؛ یکی از این ابعاد مربوط به اقتصاد کلان و سیاست‌های پولی و بانکی یا مالی است که خود حوزه‌ها و جنبه‌های گوناگونی را در بر می‌گیرد. به‌عنوان نمونه، اگر در نرخ سود سپرده‌ها یا تسهیلات تغییری داده شود، این تغییر در تمام گزاره‌ها و نهاده‌های اولیه در محاسبات اقتصادی طرح‌های توجیهی، چه برای سرمایه در گردش و چه سرمایه ثابت، تاثیرگذار خواهد بود و براساس آن، این محاسبات تغییر خواهد کرد.

خالقی ادامه داد: موضوع دیگر تعامل با کشورها و شرکت‌های بین‌المللی است که در کشور ما متاثر از شرایط تحریمی محدودیت‌هایی دارد. در این شرایط نمی‌توان برای بلندمدت برنامه‌ریزی کرد، چون هر لحظه امکان تغییرات یا بروز مشکلاتی در چارچوب تحریم‌ها وجود دارد که منجر به ایجاد مشکل در مبادلات پولی و بانکی یا حتی مبادلات تهاتری می‌شود. موضوع دیگر مربوط به سیاست‌هاست؛ یعنی ابلاغ مقررات، قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که در حوزه اقتصاد موثر هستند. در این بخش‌ها بعضا شاهد تغییرات ناگهانی هستیم و اینکه سیاست‌ها در بخش‌های گوناگون مانند واردات، صادرات، بازگشت ارز و... مدام تغییر می‌کند و وضعیت به‌گونه‌ای شده که هر روز دستورالعمل‌های تازه‌ای برای یک بخش صادر می‌شود.

وی با اشاره به اینکه در سیاست‌های ارزی مشکلات زیادی داریم، افزود: حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و تعریف نرخ‌های جدید برای ارز، راه‌اندازی سامانه‌ها و روش‌های گوناگون برای اختصاص ارز به صنعتگران و... همه در این بی‌ثباتی‌ها تاثیرگذار هستند و متاثر از آنها، فعال اقتصادی نمی‌تواند درست تصمیم‌گیری و انتخاب کند و ناچار باید محاسباتی که داشته را براساس تصمیمات خلق‌الساعه، مدام تغییر دهد. به‌طور خاص درباره نوسانات نرخ ارز باتوجه به افزایش قابل‌توجه آن، صنعتگری که به‌دنبال واردات مواد اولیه است و به‌عنوان نمونه با ارز ۳۵ هزار تومانی محاسبات اقتصادی خود را انجام داده تا مواد اولیه را وارد کند و در تولید به‌کار گیرد، با افزایش نرخ ارز به ۶۰ هزار تومان باید کالای تولیدی خود را برمبنای تغییرات قیمتی دلار قیمت‌گذاری کند، اما اگر تعهدی نسبت به خریدار داشته باشد، نمی‌تواند تغییر قیمتی بدهد و متضرر می‌شود. البته در بخشی که امکان افزایش قیمت تمام‌شده محصولش را دارد هم این سوال مطرح است که آیا با افزایش قیمت کالا باز هم مشتری خواهد داشت، چراکه قدرت خرید مردم هم بر وضعیت بازار تاثیر می‌گذارد. کالا گران شده، اما دستمزدها تا پایان سال تغییر نمی‌کند و قطعا قدرت خرید مردم و تقاضا کم می‌شود؛ یعنی رکود شدیدتر و در ادامه منجر به کاهش فروش خواهد شد که در سطح کلان بر وضعیت تولید و صنعت کشور تاثیرگذار است.

> دولت باید برنامه‌هایی را در راستای اقتصاد رقابتی دنبال کند، زیرا اقتصاد دستوری و مداخله دولت در اقتصاد، آسیب‌زننده است

▣ دولت انضباط اقتصادی ایجاد کند

خالقی در پاسخ به این پرسش که دولت از چه طریقی می‌تواند ثبات را به اقتصاد بازگرداند، اظهار کرد: دولت باید انضباط اقتصادی را افزایش دهد، از اخذ تصمیمات ناگهانی که به دور از عقل و منطق اقتصادی است، پرهیز کند، در اقتصاد کلان سیاست‌های درست را به‌کار گیرد و برنامه‌هایی در راستای اقتصاد رقابتی دنبال کند، چراکه اقتصاد دستوری و مداخله دولت در اقتصاد، آسیب‌زننده است.

اقتصاد در تله اشتباهات مدیریت دولتی

سیدعلی صدری، رئیس هیات امنای خانه صنعت، معدن و تجارت جوانان ایران نیز درباره دلایل و تبعات بی‌ثباتی اقتصاد به صمت گفت: بخش زیادی از بی‌ثباتی که در اقتصاد کلان با آن مواجهیم و نگرانی‌های زیادی را ایجاد کرده، مربوط به اشتباهات مدیریت دولتی و تصمیم‌های ناگهانی و خلق‌الساعه است. صنعتگر و تولیدکننده در حال حاضر درگیر نحوه تامین مواد اولیه، قیمت‌تمام شده محصولات، تغییرات ناگهانی نرخ ارز و واردات و صادرات و... هستند؛ به‌عبارتی تمام موضوعاتی که صنعتگر با آنها سروکار دارد یا بر روند فعالیت او تاثیرگذارند، در حالت بی‌ثباتی هستند. با این وضعیت، تولید توجیهی ندارد و شرایط برای صنعتگر بسیار سخت خواهد بود.

صدری در ادامه افزود: اگر این بی‌ثباتی ادامه یابد در نهایت منجر به تعطیلی واحدهای صنعتی خواهد شد و دیگر رغبتی برای سرمایه‌گذاری وجود نخواهد داشت. تولید رقابت‌پذیر در شرایط باثبات محقق می‌شود و ادامه می‌یابد؛ از این‌رو دولت باید برای برقراری ثبات در اقتصاد تدبیری بیندیشد. در شرایطی که در کمتر از یک ماه نرخ ارز جهش ۷۰ درصدی دارد، همه محاسبات بهم می‌ریزد. این یعنی سازکار اقتصادی ما مشخص نیست. علاوه بر این، فقط بخشی از مواد اولیه ما وارد می‌شود و هزینه ارزی دارد و باقیمانده مواد اولیه در داخل تامین می‌شود و اینکه در این شرایط شاهد نوسانات شدید نرخ ارز هستیم، خود جای سوال دارد.

وی با اشاره به آثار مخرب نوسانات نرخ ارز بر وضعیت اقتصاد اظهار کرد: نوسانات صعودی نرخ ارز، سرمایه‌ها را به سمت این بازار سوق داده و مردم برای اینکه از نرخ تورم عقب نمانند، پول‌های‌شان را صرف خرید ارز می‌کنند و متقاضی بازار ارز می‌شوند. این امر خود بازار را به تلاطم می‌کشاند و وضعیت معیشت مردم را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و به‌هم می‌زند. این کارشناس حوزه صنعت ادامه داد: اگر با همین رویکرد پیش برویم، قطعا سال آینده با شرایط سخت‌تری مواجه خواهیم شد که یکی از نتایج آن، موجی از بیکاری کارگران خواهد بود. برنامه‌های متعدد و هر روزه سیستم دولتی چنین شرایطی را برای اقتصاد ما رقم زده و به‌دنبال تصمیمات اشتباهی که گرفته شده، توان کنترل بازار وجود ندارد، اما این‌گونه بیان می‌کنند که عوامل دیگری در ایجاد این وضعیت دخیل هستند. صدری خاطرنشان کرد: نرخ ارزی که مدام صعودی است، بیشترین آسیب را به صنعت و تولید در کشور وارد کرده و می‌کند. در شرایط بی‌ثباتی که نرخ ارز صعودی است و تورم هم روبه بالاست، قیمت تمام‌شده بالا می‌رود که در نهایت تولیدکننده فروش کمتری دارد و مجبور به تعطیلی واحد تولیدی خود خواهد شد.

▣ حرکت به سمت اقتصاد آزاد

صدری درباره راهکار کاهش بی‌ثباتی در اقتصاد کشور اظهار کرد: واقعیت این است که مداخله دولت در ایجاد بی‌ثباتی در اقتصاد موثر است. در وضعیتی که دولت مداخله‌گر حوزه اقتصاد و خود صاحب بنگاه‌های اقتصادی است، قاعدتا وضعیت صنعت و تولید کشور و در کل اقتصاد بهتر از این نخواهد بود. تا زمانی‌که دولت برای اقتصاد و به‌ویژه بخش خصوصی، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی می‌کند، معضلات اقتصادی کشور ادامه‌دار خواهد بود. دولت باید فقط نقش نظارتی داشته باشد و این بخش را تقویت کند، نه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای اقتصاد. بازار وقتی ثبات دارد که اقتصاد آزاد باشد و تاکید می‌کنم که اقتصاد دستوری نتیجه‌ای جز شرایط کنونی ندارد.

این کارشناس حوزه صنعت در پایان درباره شاخص‌های اقتصاد باثبات اظهار کرد: اقتصاد باثبات، اقتصادی آزاد است و عرضه و تقاضا هموزن هستند و دستور و بخشنامه و کنترل از راه دور در آن تعیین‌کننده نیستند؛ به‌عبارتی حرکت متناسب عرضه و تقاضا در نهایت منجر به ثبات اقتصادی می‌شود.

فضای مبهم اقتصاد، مانع از ادامه تولید می‌شود

محمود تولایی، فعال حوزه صنعت درباره تاثیر بی‌ثباتی اقتصاد بر فعالیت صنعتگران و تولیدکنندگان به صمت گفت: در شرایطی که در کشور با بی‌ثباتی اقتصاد مواجهیم، اولین شاخص‌هایی که بر بخش تولید تاثیر می‌گذارد، نااطمینانی ناشی از تورم و نوسانات نرخ ارز در فضای کسب‌وکار است که از یک سو بر رشد فعالیت‌های اقتصادی و بخش عرضه و از سوی دیگر بر میزان تقاضا تاثیرگذار است. اینها شاخص‌هایی است که بر تمام ابعاد کسب‌وکارها از ورود ماشین‌آلات و فروش کالاها گرفته تا تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی برای آینده تاثیرگذار است. صنعتگر در چنین فضایی که مبهم و غیرقابل پیش‌بینی است نمی‌تواند درباره سرمایه‌گذاری که می‌خواهد انجام دهد، تصمیم‌گیری کند و اینکه اعداد و ارقام و شرایط مشخص نیست چالش‌های جدی برای صنعتگران ایجاد کرده است. تولایی افزود: اعداد و ارقام طرح‌های سرمایه‌گذاری که تعریف و برای اخذ تسهیلات به بانک‌ها داده شده، اما هنوز هیچ کاری درباره آن انجام نشده و در مرحله اقدام قرار نگرفته‌اند، تحت‌تاثیر نوسانات نرخ ارز و بی‌ثباتی در دیگر بخش‌های مرتبط با تولید و صنعت دیگر با هم همخوانی ندارند و اجرای آنها صرفه اقتصادی نخواهد داشت. این فعال صنعت ادامه داد: صنعتگر در چنین شرایطی چاره‌ای جز تحمل ندارد. دولت برای کمک به صنعت کشور باید تصمیمات جدی بگیرد و ارکان حاکمیت همه یکدل، همگام و همسو حرکت کنند تا ثبات اقتصادی برقرار شود. دولت توان کنترل وضعیت را دارد؛ به‌عنوان نمونه، دولت تصمیماتی گرفته تا وزارتخانه‌ها هماهنگ با بانک مرکزی عمل کنند و این رویکرد قدری شرایط را تعدیل کرد. وی با اشاره به اینکه نوسانات ارز و روند صعودی نرخ آن بر روند فعالیت صنعتگران بسیار تاثیرگذار است، اما در کنار آن، نابسامانی‌های دیگری نیز وجود دارد که شرایط را برای تولید سخت کرده، اظهار کرد: غیر از موضوع نوسانات ارز، نااطمینانی در فضای کسب‌وکار، بروکراسی اداری، تعدد قوانین و همچنین تصمیمات ناگهانی که مدام تغییر می‌کنند، اینکه دستورالعملی امروز قابل اجراست، فردا لغو می‌شود و گاه دستوری متناقض با دستورالعمل قبلی ابلاغ می‌شود، مسیر را برای صنعتگران پرچالش کرده است. در بخش‌های گوناگون شاهد بهم‌ریختگی مدیریتی هستیم که بیشترین آسیب را هم به اقتصاد و صنعت وارد کرده است. منشأ این بی‌ثباتی هم ناپایداری ساختار اداری و بروکراسی معیوب کشور است.

تولایی در پایان اظهار کرد: از دولت سیزدهم و مجلس انتظار داشتیم با هم هماهنگ باشند تا اقتصاد در ریل ثبات و رشد بیفتد و صنعت و تولید بتوانند در وضعیت به‌نسبت باثبات ادامه حیات دهند، اما متاسفانه در حال حاضر هر بخشی جداگانه عمل می‌کند و هیچ همراستایی و روابط مکملی در بخش‌های گوناگون نداریم که در مجموع کار را سخت و نابسامانی اقتصادی را بیشتر کرده است. البته بازگشت اقتصاد به مدار ثبات، راهکار دارد و با انجام اقدامات هماهنگ بین ارکان حاکمیت و همه ذی‌نفعان می‌توان به بازگشت ثبات به اقتصاد و تسهیل مسیر تولید در کشور امیدوار بود.

سخن پایانی

به‌گفته کارشناسان، ایجاد و حفظ یک محیط باثبات اقتصادی، مستلزم تغییرات اساسی در ساختار دولت و برقراری انضباط مالی است. سیاست‌های اقتصاد کلان در چگونگی واکنش به شوک‌های داخلی و خارجی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. در ثبات اقتصادی باید نرخ تورم پایین و قابل پیش‌بینی باشد، نرخ واقعی بهره برای سرمایه‌گذاری مناسب باشد، سیاست‌های مالی بدون نوسان و اختلال باشند، بودجه دولت به‌خوبی مدیریت شود، استفاده از اعتبارات سیستم بانکی برای پرداخت بدهی‌ها در سطح حداقل قرار گیرد و نرخ ارز در سطحی نزدیک به مقدار تعادلی آن تعیین شود. آنچه از نظرات کارشناسان دریافت می‌شود این است که شاخص‌های موثر بر ثبات اقتصادی کاملا مشخص و مشکلات هر کدام نمایان است، اما اینکه اقدامی در راستای برقراری ثبات در اقتصاد دیده نمی‌شود، جای سوال دارد. انتظار می‌رود باتوجه به نگرانی‌های زیادی که این روزها درباره وضعیت اقتصاد کشور وجود دارد برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت ویژه‌ای برای خروج اقتصاد، به‌ویژه تولید و صنعت از باتلاقی که در آن گرفتار است، تعریف و اجرایی شود. این یک ضرب‌الاجل است و نیازمند انجام اقدامات فوری.

ریسک و سرمایه‌گذاری بر الاکلنگ اقتصاد

نگرانی فولادی‌ها کم می‌شود؟

اقتصاد در باتلاق بی‌ثباتی

نوسانات ارزی کمر تولید را خم کرد

نوسانات نرخ ارز متغیری بسیار تاثیرگذار بر شرایط اقتصادی است. همراه شدن این مولفه با شرایط تحریمی کشور، اثرات منفی و معنی داری بر اقتصاد کشور گذاشته است و رشد صنعت معدن را با کندی روبه‌رو کرده است. این در حالی است که برخی معتقدند افزایش قیمت دلار باید منطقا به سود سرمایه‌گذار بخش معدن باشد. علت این تناقض در تحلیل‌ها چیست و چه راهکاری برای برون‌رفت از این شرایط اندیشیده شده است.

در گزارش امروز صمت مروری داشتیم بر آخرین اظهارنظرهای فعالان حوزه معدن و اقتصاد و موضوع را از منظر آنها موردبررسی قراردادیم.

عکس: آیدا فریدی

سایه روشن نوسان قیمت ارز

شهرام شریعتی کارشناس و فعال معدن گفت: بی‌ثباتی در بازار، برای اقتصاد کلان و به‌تبع آن به اقتصاد خرد هر جامعه‌ای لطماتی وارد می‌کند و بخش معدن نیز از این نابسامانی متاثر است.به گزارش عصر معدن وی گفت: تلاطم در بازار ارز به‌صورت طبیعی با افزایش هزینه‌ها، مثلا تغییر قیمت خریدهای روزانه ماشین‌آلات، تعمیرات و نگهداری ادوات معادن و .... خوزه معدن را تحت تاثیر قرار می‌دهد اما در مورد شوک غیرطبیعی بازار بزرگ‌ترین مشکل را می‌توان به سوءاستفاده دلال‌ها، خرده فروش‌ها و متولیان جزو سیستم حمل‌ونقل و شبیه آنها نسبت داد. وی در ادامه با اشاره به ابعاد سه‌گانه تاثیر بی‌ثباتی اقتصادی گفت: اولین تاثیر شرایط موجود، شوک حاصل از نوسان قیمت است. البته به دلیل تجربیاتی که از تلاطم سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ وجود داشت سرمایه‌گذاران از پیش آمادگی روبه‌رو شدن با این شرایط را داشتند و سپرده‌گذاری درآمد حاصل از فروش ماده معدنی در بانک‌های خارجی راهی بود که برای این مشکل پیش‌بینی کرده بودند اما این روش زیان هنگفتی به اقتصاد کلان کشور وارد می‌کند.

شریعتی دومین تاثیر نوسانات را فرار سرمایه معرفی کرد و گفت: به دلیل ریسک بالای فعالیت معدنی و تولید مواد معدنی، بی‌ثباتی بلافاصله تاثیر خود را با کاهش سرمایه‌گذاری نشان می‌دهد. وی افزود: معادن کوچک همیشه نقش بسزایی را در اقتصاد جوامع معدنی داشته‌اند با تلاطم ارز سرمایه‌گذاران خرد از سرمایه‌گذاری در این بخش عقب خواهند نشست و سرمایه‌گذاران عمده نیز به جمع‌آوری اندک ماده معدنی دپو شده در معادن روی می‌آورند و درنتیجه نمی‌توان انتظار داشت اکتشافات جدیدی اتفاق بیفتد. درنهایت با توجه به اینکه در حالت عادی معدنکاری در ایران فعالیتی تکنولوژیک محسوب نمی‌شود و شیوه معدنکاری عموما سنتی و غیرحرفه‌ای است. تلاطم ارز و تلاطم‌های شبیه آن این معضل را تقویت می‌کند و باعث می‌شود هرروز از فناوری‌های جدید معدنی دورتر شویم و با راندمان ضعیف‌تری برای استخراج و اکتشاف اقدام کنیم که این نیز باعث رکود بیشتر بخش معدن خواهد شد.

سودبخش یا زیان‌آور

بنابراین به‌صورت کوتاه‌مدت درآمد حاصل از فروش مواد معدنی افزایش خواهد یافت اما در میان‌مدت و بلندمدت سرمایه‌گذاری در بخش معدن رو به کاهش خواهد بود و دلیل اصلی آن عدم ورود ارز حاصل از فروش ماده معدنی به داخل کشور است.

شریعتی ادامه داد: وضعیت صنایع معدنی نیز همین است. یعنی در کوتاه‌مدت درآمدها افزایش می‌یابد ولی در بلندمدت به دلیل خروج ارز از کشور و عدم امکان تامین مواد معدنی مناسب، با مشکل تامین خاک روبه‌رو خواهند شد. تولید در بازار بی‌ثبات هیچگاه به فرجام مناسب ختم نمی‌شود. تولید نیاز به امنیت اقتصادی و بازار باثبات اقتصادی دارد. در بازار متلاطم فقط واسطه‌گری حاکم می‌شود.

دست‌اندازهای واردات و صادرات

شریعتی ادامه داد: یک مثال از صنعت نفت می‌تواند به‌خوبی شرایط را توصیف کند. افزایش نرخ نفت تا نقطه اپتیموم می‌تواند برای کشورهای نفت‌خیز درآمدزا و اقتصادی باشد اما کشوری نظیر ایران به دلیل پایین بودن کیفیت صنایع مجبور به واردات اقلام گوناگون می‌شود یا به دلیل انباشت دلارهای نفتی در خارج از کشور مجبور به واردات اجناس دست‌دوم و سوم و بنجل می‌شود.

این فعال حوزه معدن تاکید کرد چنین تاثیراتی شاید در کوتاه‌مدت برای افراد معدودی، که شاید تعداد آنها در بخش معدن به ۲۰۰ نفر هم نرسد سودآوری کلانی داشته باشد اما در میان‌مدت به دلیل اجبار به واردات محصولات فرآوری شده نظیر انواع کودهای معدنی، شمش‌های خاص، محصولات شیمیایی و ... اقتصاد کشور با بحران جدی روبرو خواهد شد.

گرفتار در تله اقتصاد

معاون وزیر اقتصاد گفت: موتورهای تولیدکننده نقدینگی و تورم در کشور ما از دهه‌های گذشته فعال نگه‌داشته شده و متاسفانه دور موتور نیز تشدید شده است.

به گزارش آرمان اقتصادی، سید هادی سبحانیان با تشریح برنامه‌ها و اقدامات این وزارتخانه در حوزه سیاست‌گذاری اقتصادی گفت: متاسفانه طی دهه گذشته در یک تله رشد نقدینگی و تورم بالا و رشد پایین اقتصادی گرفتار شدیم.

برای بیرون آمدن از این تله گریزی نداریم به‌جز رونق سرمایه‌گذاری در کشور و این محقق نمی‌شود مگر اینکه اقتصاد کشور را برای فعالان اقتصادی پیش‌بینی پذیر کنیم؛ پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد هم مستلزم این است که ثبات نسبی کشورمان در سال فراهم شود.

سبحانیان تاکید کرد: برای ایجاد این ثبات نسبی، تورم بالا و نوسانات شدید نرخ ارز باید با مداخلات لحظه‌ای دولت مهار شود. اما چرا این شرایط رخ‌داده، چون موتورهای تولیدکننده نقدینگی و تورم در کشور ما از دهه‌های گذشته فعال نگه‌داشته شده و متاسفانه دور موتور نیز تشدید شده است.

ورود حاکمیت برای رفع ناترازی

وی در تشریح موتورهای تولید نقدینگی و تورم یادآور شود: ناترازی در بودجه کشور، ناترازی صندوق بازنشستگی، بانک‌ها و حوزه انرژی از مواردی است که مجموعه حاکمیت و نه فقط دولت باید برای آنها فکری کند؛ باوجود این ناترازی‌ها در اقتصاد کشور نمی‌توانیم به ایجاد ثبات در اقتصاد امیدوار باشیم.

پرداخت تسهیلات تبصره ۱۸

معاون وزیر اقتصاد به اقدامات این وزارتخانه برای کمک به رشد تولید و سرمایه‌گذاری یادآور شد: یکی از ظرفیت‌های خوبی که در قانون بودجه کشور طی ۴ سال گذشته وجود داشته، تبصره ۱۸ قانون بودجه سنواتی و بند الف این ماده است که در سال ۱۳۹۹ بالغ بر یک هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان از این محل تسهیلات اشتغال و سرمایه‌گذاری پرداخت شد اما در ۶ ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۰ که ۶ ماه پایانی دولت گذشته بود حتی یک ریال هم بابت این موضوع تسهیلات پرداخت نشد، اما در ۶ ماه دوم سال گذشته و ۶ ماه ابتدایی سال جاری بالغ بر ۴۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات با نرخ ترجیحی به ۶۵ هزار طرح سرمایه‌گذاری و تولید در سراسر کشور پرداخت شد. وی با اشاره به اقداماتی که برای جلوگیری از انحراف منابع و اصابت آنها به هدف انجام شده است گفت: این تسهیلات پرداخت‌شده در بسیاری از موارد به خود فرد پرداخت نمی‌شود بلکه برای نمونه تولیدکننده برای تجهیزات خود، ماشین‌آلاتی خریداری کرده و مبلغ آن از سوی بانک به حساب فروشنده تجهیزات واریز می‌شود. معاون وزیر اقتصاد با اشاره به اینکه برای تسهیلات پرداخت‌شده بالغ بر ۱۲۰ هزار شغل تعهد شد، اظهار امیدواری کرد که در قانون بودجه ۱۴۰۲ نیز همچنان که دولت در لایحه پیش‌بینی کرده، این تسهیلات تداوم یابد.

سخن پایانی

به گفته کارشناسان فعال در حوزه معدن بی‌ثباتی اقتصادی و نوسانات اخیر رخ ارز، کمر تولید را خم کرده است و بیم آن می‌رود که اثر تجمعی آن با مشکلات حاصل از تحریم‌ها این حوزه را کاملا فلج کند.

آگهی دعوت به مجمع عمومی فوق‌العاده

شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام) به شماره ثبت ۷۸۴۱ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۸۹۴۶۴

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم **شرکت فولاد مبارکه اصفهان** (سهامی عام) و یا نمایندگان قانونی آنان دعوت به عمل می‌آید در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت که به شرح ذیل برگزار می‌گردد، حضور به هم رسانند.

- **زمان:** روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۱/۱۲/۲۴** ساعت **۹:۰۰** صبح
- **مکان:** اصفهان، سپاهان‌شهر، بلوار غدیر، بلوار قائم جنوبی، جنب دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، سالن اجتماعات ساختمان نگین نقش جهان

دستور جلسه:

- استماع گزارش هیات‌مدیره و حسابرس و بازرس قانونی شرکت درخصوص پیشنهاد افزایش سرمایه
- اتخاذ تصمیم درخصوص افزایش سرمایه شرکت
- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده باشد.

سهامداران محترم حقیقی می‌توانند با همراه داشتن اصل شناسنامه یا کارت ملی از ساعت **۸ صبح** همان روز در محل برگزاری مجمع، برگه ورود دریافت نمایند.

سهامداران محترم حقوقی و یا نمایندگان آنان، معرفی‌نامه خود را حداکثر تا دو روز قبل از برگزاری مجمع از طریق نمابر ذیل ارسال و از ساعت **۸ صبح** روز برگزاری مجمع نسبت به ارائه اصل معرفی‌نامه و کارت شناسایی معتبر اقدام و برگه ورود دریافت نمایند.

(**توجه:** درج شناسه ملی، شماره ثبت سهامدار حقوقی، همچنین کدملی، شماره شناسنامه، نام پدر و تاریخ تولد نماینده معرفی شده در معرفی‌نامه ارسالی الزامی می‌باشد.)

همچنین امکان مشاهده همزمان مجمع از طریق مراجعه به سایت شرکت به آدرس **www.msc.ir** برای سهامداران گرامی فراهم می‌باشد.

نشانی امور سهام شرکت: اصفهان، میدان آزادی، ابتدای خیابان سعادت‌آباد، شرکت فولاد مبارکه اصفهان، دفتر امور سهام و مجامع. کدپستی: ۸۱۶۸۶۴۵۴۹۷

تلفن: ۰۳۱۵۲۷۳۳۹۳۵ **نمابر:** ۰۳۱۵۲۷۳۳۹۲۲

هیات‌مدیره شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام)

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و ارزیابی اولیه پیمانکار

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد جهت **طراحی و تامین سیستم کامل AIR COOLERهای پروژه احیاء ۲** به شرح زیر را به پیمانکار واجد شرایط در تامین واگذار نماید.

مشخصات به شرح زیر می‌باشد:

- طراحی و تامین سیستم کامل AIR COOLERهای پروژه احیاء۲ سیرجان

لذا بدینوسیله از شرکت‌های واجد صلاحیت در این بخش که تمایل به حضور در مناقصه دارند دعوت بعمل می‌آید تا ظرف **مدت سه روز کاری** از تاریخ این آگهی ضمن اعلام آمادگی به صورت مکتوب مدارک و مستندات مورد نیاز را به آدرس ایمیل **tender.srem@mmte.ir** ارسال نمایند.

شرایط و مدارک مورد نیاز:

۱. انطباق موضوع فعالیت شرکت و اساسنامه با موضوع مناقصه (ارسال تصویر اساسنامه)
۲. دارا بودن حداقل سه کار مشابه از نظر نوع و ظرفیت طی پنج سال گذشته (ارائه تصویر قراردادها)
۳. ارائه رضایت‌نامه از کارفرمایان قبلی
٤. ارائه آخرین روزنامه رسمی صاحبان امضاء مجاز
۵. ارائه مدارک و مستنداتی که بیانگر توان مالی و فنی برای اجرای موضوع مناقصه باشد (ارائه اظهارنامه مالیاتی ۳ سال اخیر)
۶. ارائه مدارک و مستنداتی که تجهیزات فوق را قبلا ساخته‌اند.

سایر شرایط:

۱ – محل کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان – شیراز، کیلومتر ۳ جاده اختصاصی گل‌گهر می‌باشد.
۲– ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مجاز است.
۳– به درخواست‌هایی که بعد از مدت تعیین شده ارسال شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.
٤– هزینه چاپ و آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

لطفا در صورت نیاز و کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن **۰۲۱۸۸۶۰۹۰۶٤** داخلی **۶۳۸** تماس حاصل فرمایید.

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و ارزیابی اولیه پیمانکار «تهیه، تأمین و اجرای ساختمان‌های رستوران و آشپزخانه مرکزی، سالن نمازخانه و اجتماعات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان بصورت EPC»

شماره مناقصه ۰۱۵۷–خ–م

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **«تهیه، تأمین و اجرای ساختمان‌های ۱- رستوران و آشپزخانه مرکزی، ۲- سالن نمازخانه و اجتماعات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان بصورت EPC»** را به پیمانکار واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از شرکت‌های واجد صلاحیت دعوت به عمل می‌آید حداکثر تا ۱۰ روز کاری (به استثنای روزهای پنجشنبه، جمعه و تعطیلات رسمی) از تاریخ چاپ آگهی، نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک و مستندات براساس دستورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به آدرس ایمیل **tender@sjscosteel.com** ارسال نمایند.

رزومه و سابقه کار	حسن انجام کار (رضایت کارفرمایان قبلی)	رتبه‌ها و سایر گواهی	کادر فنی و توان اجرایی	توان تجهیزاتی و ماشین‌آلات قابل اختصاص به این پروژه	توان مالی
٪۲۵	٪۱۵	٪۱۵	٪۱۵	٪۱۵	٪۱۵

۱. درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است).
۲. اساسنامه و مدارک ثبتی منطبق با موضوع مناقصه (شماره اقتصادی و شناسه ملی، گواهی ثبت، گواهی آخرین تغییرات درخصوص اعضای هیات‌مدیره، مدیرعامل و صاحبان امضا مجاز، اساسنامه و گواهی صلاحیت ایمنی و پیمانکاری و...)
۳. رزومه سوابق اجرایی و نمونه قراردادها و توافقنامه‌های انجام شده مرتبط با موضوع مناقصه (قرارداد و رزومه ارسالی باید مربوط به سال ۹۷ تا کنون و مرتبط با موضوع مناقصه باشد).
٤. مدارک و مستنداتی که بیانگر توان مالی متقاضی متناسب با حجم طرح باشد یا تراز مالی پنج سال گذشته و لیست ماشین‌آلات و تجهیزات در اختیار با اسناد و مدارک مثبته.
۵. گواهی‌نامه اعلام رضایت کارفرمایان قبلی درخصوص خدمات مذکور در موضوع مناقصه.
۶. ارائه گواهی صلاحیت ایمنی و پیمانکاری. (دارای اعتبار)
۷. ارایه گواهی‌ها و رتبه‌ها. (دارا بودن حداقل رتبه ٤ ابنیه و رتبه ٤ تأسیسات و تجهیزات الزامی می‌باشد.)
۸. ارایه لیست و سوابق نفرات اصلی و کلیدی پروژه.

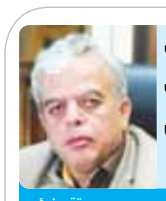
سایر موارد:

۱. محل اجرای موضوع آگهی کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان- شیراز کیلومتر ۳ جاده اختصاصی گل‌گهر می‌باشد.
۲. متراژ حدودی تجمعی ساختمان‌های فوق ۵۶۰۰ مترمربع با سیستم UBM و مدت زمان اجرای آنها ۹ ماه شمسی می‌باشد.
۳. ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
٤. شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت‌هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.
۵. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
۶. دعوت‌شدگان می‌توانند در مورد ابهامات و سوالات مربوطه، با کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان با شماره **۰۳٤-٤۲۲۵۱۱۹۳** داخلی **۱۰۶** و **۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷** تماس حاصل نمایند.

واحد دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

یادداشت

دولت و نوسانات اقتصادی

تقی نبئی
کارشناس و فعال معدن

آنچه اقتصاد را از مرگ تدریجی نجات می‌دهد، پویایی، تغییر و رشد مداوم است، اما حرکت در این مسیر برای اقتصاد کشور ما، با فرازوفرودهای زیادی روبه‌رو است.

بزرگ‌ترین چالش حال حاضر کشور ما برای پیش راندن اقتصاد در مسیر طبیعی خود، نوسانات اقتصادی و بی‌ثباتی ارزی است که می‌توان آن را یکی از تبعات اقتصاد معیوب دولتی و سیاسی دانست.

این آسیب یکی از دلایلی است که موجب شده، همه کشورهای پیشرفته و ثروتمند جهان با دقت و وسواس مراقب باشند تا از غلتیدن اقتصاد به ورطه سیاست جلوگیری کنند و عنان اختیار بازار را به‌دست عرضه و تقاضا بسپارند. امروزه در کشورهای در حال توسعه و جهان سوم هم تلاش‌های زیادی برای تحقق اقتصاد آزاد انجام می‌گیرد و افتان‌وخیزان در این مسیر پیش می‌روند.

ذکر این نکته ضروری است که کمابیش در هیچ جای جهان اقتصاد آزاد به‌معنای مطلق آن شکل نگرفته است، اما کشورهای پیشرفته در غرب، شرق دور و آسیای جنوب‌شرقی نهایت تلاش خود را به کار بسته‌اند که این مفهوم را بیش‌ازپیش تحقق بخشند و از سیاست‌های دولتی و نگاه‌های سیاسی به اقتصاد فاصله گرفته‌اند، به همین دلیل شاهد هستیم که رشد و شکوفایی اقتصادی در این ممالک بیشتر است.

در کشور ما سایه سنگین نگاه‌های دولتی و سیاسی بر حوزه معدن حاکم است. در قوانین و مقررات بسیاری از نکات حمایتی اقتصاد آزاد لحاظ نشده و جای تاسف است که بگوییم بیشترین نگرانی دولت‌ها این بوده که مبادا اقتصاد آزاد شکل بگیرد، بنابراین تا توانسته‌اند بر مسیر آزاد اقتصاد در حوزه معدن مانع ایجاد کرده‌اند و هرجا که اقتصاد در حال توسعه یا حوزه‌ای به‌سوی اقتصاد آزاد در حال پیشرفت بوده است، قفل‌هایی زده‌اند و گره‌هایی ایجاد کرده‌اند.

به‌این‌ترتیب، موانع عمدی یا سهوی ایجادشده، محدودیت‌های گسترده‌ای برای دستیابی به اقتصاد آزاد پدید آورده است که می‌توان به چند مورد از آنها به‌صورت تیتروار اشاره کرد.

دولت در بخش قابل‌توجهی، شاید بیش از ۸۰ درصد، از فعالیت‌های معدن و صنایع معدنی ایران به‌عنوان سهامدار عمده حضور دارد و می‌توان گفت صنایع مادر معدنی ما در بخش‌هایی مثل فولاد، مس، آلومینیوم، کاشی و... در اختیار دولت است.

متاسفانه دولت در این بخش‌ها سرمایه‌گذاری کرده است و با اینکه سالیان سال از این سرمایه‌گذاری‌ها می‌گذرد، اما همچنان حاضر نیست که سهام خود را واگذار کند و در تصمیم‌سازی این صنایع، حضور جدی و پررنگی دارد و این مصداقی است بر اینکه دولت تلاشی برای پیشرفت به‌سمت اقتصاد آزاد در این حوزه نداشته است. نکته مهم و شاید بزرگ‌ترین چالش در توسعه معدن، سیاست قیمت‌گذاری دستوری است که بر بخش فرآورده‌های معدنی و صنایع معدنی تا صنایع پایین‌دستی، متالورژی، تولید شمش، محصولات فلزی، سیمان، صنایع کاشی و شیشه حاکم بوده است. این قیمت‌گذاری باعث می‌شود که انگیزه و مشوق‌های سرمایه‌گذاری در حوزه معدن کاسته شود و مانعی جدی بر سر راه شکوفایی اقتصاد معدنی کشور باشد. به‌عبارت‌دیگر، ورود دولت به حوزه قیمت‌گذاری یکی از چالش‌های بزرگ شکوفایی اقتصاد این حوزه است و می‌توان آن را بزرگ‌ترین آفت فعالیت‌های معدنی کشور دانست. معدن به‌عنوان حلقه اول، بسیاری از زنجیره‌های تولیدی را رهبری می‌کند و در نوک هرم قرار گرفته است و با نگاه دولتی و سیاسی، آسیب می‌بیند و این آسیب به بخش‌ها و زنجیره‌های پایین‌دستی هم تسری پیدا می‌کند.

اگر قرار است، کشور در مسیر توسعه قرار گیرد و به اقتصاد آزاد دست پیدا کند و قربانی سیاست نباشد، باید به حلقه‌های اول بپردازیم و از این نقطه شروع کنیم. نباید نگران این باشیم که تلاطم‌هایی در اقتصاد کشور ایجاد می‌شود، زیرا به‌تدریج مزایای اقتصاد آزاد برای همه مردم، بخش حاکمیتی و فعالان اقتصادی آشکار می‌شود و در نهایت در معیشت مردم به‌خوبی خود را نشان می‌دهد و تاثیرات مثبت خود را عیان می‌سازد.

در گفت‌وگوی صمت درباره تاثیر نوسانات اقتصادی بر سرمایه‌گذاری در بخش معدن مطرح شد

ریسک و سرمایه‌گذاری بر الاکلنگ اقتصاد

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

می‌گویند سرمایه‌گذاری در بخش صنعت، به‌دلیل ارتباطات ذاتی آن با دیگر بخش‌های اقتصاد و نقش مهم این بخش زیربنایی در تعیین چرخه‌های رونق و رکود اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

اما شرایط بی‌ثبات اقتصادی در کشور ما سال‌ها است که در حال ضربه زدن به بخش صنعت است و این آسیب امسال و به‌ویژه در هفته ها و ماه‌های اخیر شدت گرفته است.

بخش معدن نیز به‌عنوان یکی از زیربخش‌های حوزه صنعت از این آسیب‌ها در امان نمانده است. هرچند می‌گویند افزایش نرخ دلار به نفع صادرکنندگان بخش معدن تمام شده، اما این موضوع در همه بخش‌های معدنکاری صدق نمی‌کند و بعضی حوزه‌ها از جمله حوزه‌های سرمایه‌گذاری و اکتشاف بیشتر قربانی شرایط بی‌ثبات امروزی می‌شوند.

در گفت‌وگوی امروز صمت از سعید عسگرزاده، دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران پرسیدیم این بی‌ثباتی چه تاثیری بر حوزه معدن خواهد داشت؟

عکس: صمت

اگر دولت نتواند مهار بازار سرکش ارز را به‌دست گیرد، فکری به‌حال تورم و گرانی نکند و درآمدها و هزینه‌ها با این تغییرات شدید هماهنگ نشود، بی‌عدالتی اقتصادی در کشور افزایش شدیدی پیدا خواهد کرد و اثرات و تبعات این اتفاق دامن همه کشور را می‌گیرد

◉ اتفاق بسیار مهم و عجیبی که امسال با آن درگیر بودیم و در ماه‌های اخیر اوج گرفته، نابسامانی شدید اقتصادی است. نظر شما درباره تاثیر نوسانات اقتصادی بر سرمایه‌گذاری در بخش معدن چیست؟

ریسک و سرمایه‌گذاری در دوسوی الاکلنگ اقتصاد قرار دارند. هروقت که ریسک پایین بیاید، سرمایه‌گذاری بالا می‌رود و هروقت ریسک بالا برود، به‌طورمطمئن در سوی دیگر، سرمایه‌گذاری کاهش پیدا کرده است.

موضوع نوسانات اقتصادی اخیر، اتفاق وحشتناکی است که در اقتصاد کشور ما رخ دهد. وقتی مشخص نیست، رشد دلار کجا متوقف می‌شود، همه حوزه‌ها در اقتصاد کلان آسیب می‌بینند و آنچه به‌وضوح چهره زشت خود را نشان می‌دهد، سختی معیشت مردم است.

به‌عبارت‌دیگر، وقتی درباره کاهش ارزش پول ملی و جهش نرخ دلار صحبت می‌شود، موضوع دیگر گفت‌وگو بر سر مباحث تئوریک نیست، بلکه آثار و تبعات مخرب آن را می‌توان در زمینه‌هایی به‌چشم دید و اگر دولت نتواند مهار بازار سرکش ارز را به‌دست گیرد، فکری به حال تورم و گرانی نکند و درآمدها و هزینه‌ها با این تغییرات شدید هماهنگ نشود، بی‌عدالتی اقتصادی در کشور افزایش شدیدی پیدا خواهد کرد و اثرات و تبعات این اتفاق دامن همه کشور را می‌گیرد.

یکی دیگر از مصیبت‌های وضع موجود متغیر بودن قیمت‌ها است، به‌عبارت‌دیگر، هم ارزش پول ملی کاهش پیدا کرده و هم این سقوط روی عدد ثابتی متوقف نمانده و مرتب در حال تغییر است. اگر برای مثال، دلار از ۲۵ هزار تومان به ۵۰ هزار تومان می‌رسید و بر این عدد متوقف می‌ماند، باز جایی برای کاهش تبعات وضع موجود پیدا می‌شد، اما مشکل بزرگ‌تر این است که در همین شرایط برخی کالاها یا خدمات با دلار ۷۰ هزار تومانی عرضه می‌شوند. این ناهماهنگی در بازار بسیار آسیب‌رسان بوده و مدیریت این فضای ملتهب بسیار سخت و دشوار است.

از سوی دیگر، برای کسانی هم که فعالیت اقتصادی انجام می‌دهند، فارغ از آسیب‌های کاهش ارزش پول ملی، بی‌ثباتی اقتصاد کمرشکن است. یعنی، اگر مشخص شود قرار است دولت چه عددی را برای نرخ دلار به رسمیت بشناسد و نرخ ارز روی چه دامنه‌ای تلورانس داشته باشد، بنگاه‌ها می‌توانند خود را با این اعداد و ارقام تطبیق دهند و مشخص کنند امکان ادامه حیات دارند یا خیر؟ مزیت ثبات در این است که سرمایه‌گذار می‌تواند تکلیف خود را باتوجه به شرایط روشن کند و بداند حفظ یک بنگاه اقتصادی مقرون‌به‌صرفه است یا خیر؟ در حال حاضر، نبود تعادل و تغییرات مستمر در مولفه‌های گوناگون مرتبط با موضوع اقتصاد، قدرت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی را از بنگاه‌ها سلب می‌کند و هیچ‌کس نمی‌داند در چنین شرایط بی‌ثباتی چه باید کرد؟

◉ مهم‌ترین علت این مشکل چیست؟

طبیعی است که بخشی از این مسائل و مشکلات ناشی از نوسانات اقتصاد است، اما بخش مهم دیگر تبعات تصمیمات دولت است.

نوسانات اقتصادی به‌خودی‌خود مشکل‌آفرین است و بنگاه‌های اقتصادی را دچار سردرگمی و ناتوانی در تصمیم‌گیری برای میان‌مدت و بلندمدت خواهد کرد و در این شرایط سخت، تصمیمات عجیب‌وغریب دولت هم مزید بر علت شده است.

دولت در سال‌های اخیر سعه‌صدر خود را به‌شدت از دست داده و بلافاصله می‌خواهد به هر اتفاقی واکنش نشان دهد. دلیل عمده این وضعیت آن است که اقتصاد در کشور ما تام و تمام در اختیار دولت است و هر آنچه را اتفاق می‌افتد، باید این مجموعه اجرایی رقم بزند

باید اعتراف کرد دولت در سال‌های اخیر سعه‌صدر خود را از دست داده است و بلافاصله می‌خواهد به هر اتفاقی واکنش نشان دهد. دلیل عمده این وضعیت آن است که اقتصاد در کشور ما تام و تمام در اختیار دولت است و هر آنچه را اتفاق می‌افتد، باید این مجموعه اجرایی رقم بزند. این موضوع سختی فعالیت در شرایط بی‌ثبات را دوچندان می‌کند.

از یک‌سو، خود مولفه‌های اقتصادی متغیر هستند و از سوی دیگر، واکنش‌های عجیب‌وغریب دولت برای موضوعات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حتی رسانه‌ای، بر فعالیت بنگاه‌ها تاثیرگذار است. این ۲ عامل باعث می‌شوند که ریسک سرمایه‌گذاری به‌شدت بالا رود و سرمایه‌گذار نتواند پیش‌بینی کند که حتی در آینده نزدیک چه اتفاقی رخ خواهد داد.

بنابراین، باز بر نکته‌ای که در ابتدا به آن اشاره کردم، برمی‌گردم که ریسک و سرمایه دوسوی الاکلنگ اقتصاد هستند و اگر ریسک بالا برود، انتظار سرمایه‌گذاری، انتظاری بی‌حاصل است؛ اتفاقی که در سال‌های اخیر رخ داده و امسال هم با شدت بیشتری به اقتصاد حمله‌ور شده است.

نوسانات اقتصادی شدید است و گریبان کشور را رها نمی‌کند، به‌ویژه در چند وقت اخیر و در ماه‌های پایانی سال که سروشکل عجیب و غریبی پیدا کرده و قطع حیات بنگاه‌های اقتصادی را هدف قرار داده است.

شاید اگر در ابتدای سال، نرخ دلار را ۵۰ هزار تومان اعلام می‌کردند و آن را ثابت نگه می‌داشتند، سرمایه‌گذاران می‌توانستند با برنامه‌ریزی دقیق مشخص کنند که در چه حوزه‌ای نباید ورود کنند، اما در حال حاضر که تعداد متغیرها بسیار زیاد است و نوسانات غیرقابل‌پیش‌بینی دارند و علاوه بر این، نشانه تغییری نه در مولفه‌های اقتصادی، نه در قوانین و بخشنامه‌های دولتی و نه حتی در نگرش دولت دیده نمی‌شود، طبیعی است که جذب سرمایه را به‌حداقل می‌رساند و باید منتظر اتفاقات وحشتناکی در حوزه اقتصاد باشیم.

◉ این آسیب در بخش معدن چگونه نمود پیدا می‌کند؟

همان‌طور که گفته شد، سرمایه‌گذاری نسبت مستقیمی با عامل ریسک دارد و هر حوزه‌ای که ریسک بیشتر دارد، سرمایه‌گذاری در آن کمتر اتفاق می‌افتد. بنابراین، امسال سرمایه‌گذاری در کلیه بخش‌های مرتبط با تولید افت چشمگیری داشته و این موضوع اگرچه نشان‌دهنده ریسک‌پذیری بخش تولید در کشور است، اما خطر بزرگی را به‌همراه آورده است. در سن شرایط سرمایه‌ها از بخش تولید به بخش غیرمولد منتقل شده و در نتیجه، شرایط سخت معیشتی برای مردم را هم به‌همراه داشته است.

در زمینه معدن شرایط به‌مراتب پیچیده‌تر و سخت‌تر از سایر بخش‌هاست. از اساس، معدن صنعتی با ریسک بالا است و عوامل یاد شده نقش اساسی را بازی می‌کنند. طبیعی است باتوجه به اینکه اتفاق خاصی در زمینه مدیریت ریسک بخش معدن نیفتاده، سرمایه‌گذاری در این بخش هم به‌حداقل رسیده است.

◉ چشم‌انداز سال آینده سرمایه‌گذاری در حوزه معدن چیست؟

واقعیت این است که با شرایط موجود، چشم‌انداز چندان روشنی پیش‌روی ما نیست و دلیل عمده آن، این است که شاهد تغییری جدی در نگرش نظام حکمرانی کشور نسبت به موضوع معدن نیستیم و برنامه‌ای اصولی برای کاهش ریسک معدنکاری نیز وجود ندارد.

از سوی دیگر، مشوقی برای سرمایه‌گذاری در حوزه تولید و کسب‌وکار دیده نمی‌شود و اینها همه دست‌به‌دست هم می‌دهند تا پیش‌بینی سال آینده چندان روشن نباشد و به‌طبع، در کنار آن شرایط برای بخش معدن سخت‌تر هم می‌شود.

به‌عبارت‌دیگر، نوع نگاه نظام حکمرانی معدنی کشور به بخش معدن با هر آنچه در سایر کشورهای دنیا اتفاق می‌افتد، متفاوت است و این نوع نگاه که مباحث تولیدی و به‌ویژه موضوع پرریسک معدن را در کنار بقیه فعالیت‌های اقتصادی مانند تجارت و... دیده شود، به‌طورقطع شرایط را برای سرمایه‌گذاری سخت خواهد کرد. بنابراین به‌نظر نمی‌رسد سال آینده تغییری در این زمینه رخ دهد.

◉ فرار سرمایه از این بخش چه آسیب‌هایی در پی دارد؟

بدیهی است، وقتی بخش‌های مولد توسعه را که مبانی توسعه هر کشوری به‌شمار می‌روند، موردتوجه قرار ندهیم، آسیب‌های آن در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت بر اقتصاد کل کشور نمود خواهد داشت.

معدن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین صنایع و فعالیت‌هایی به‌شمار می‌رود که می‌تواند مولد و محرک سایر فعالیت‌های صنعتی و تجاری باشد. بنابراین، طبیعی است بقیه بخش‌های اقتصادی کشور را هم تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. ما اگر نتوانیم در زمینه معدن، مزیت نسبی برای کشور ایجاد کنیم و معدن را توسعه ندهیم، قاعدتا تمام صنایع پایین‌دستی که برمبنای این مزیت نسبی بنا شده‌اند، دچار افت و افول خواهند شد.

بنابراین به‌نظر می‌رسد، نیازمند تغییری جدی در بخش معدن هستیم و باید قوانین به‌نفع این بخش اصلاح شود، اما امروز دقیقا عکس این رویه در نظام‌های تصمیم‌گیری کشور، اتفاق می‌افتد. به‌عبارت‌دیگر، ما انتظار داشتیم که شرایط رو به بهبود برود،اما در قوانین و بخشنامه‌ها می‌بینیم نگاه به بخش معدن این است که هر آنچه امکان دارد از بخش معدن درآمدزایی کرد و نشانی از برنامه‌ریزی برای توسعه امروز و فردای این بخش به‌چشم نمی‌خورد.

◉ نقش دولت در ایجاد ثبات و ترغیب و جذب سرمایه‌گذاران به این بخش چیست؟

به‌نظر من، دولت به‌تنهایی نمی‌تواند کار خاصی انجام دهد و باید نوع نگرش کل نظام حکمرانی و تمامی ذی‌نفعان و کسانی که در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرا دخالت دارند، به بخش معدن تغییر کند و نگاهی مثبت و توسعه‌آفرین به این بخش ایجاد شود. اما متاسفانه امروز نگاه توسعه‌ای به این بخش وجود ندارد و طبیعی است که چنین رویکردی، منجر به توسعه، ثبات و جذب سرمایه‌گذاری نمی‌شود. اگر معدن را به‌عنوان یک بخش مولد قبول داریم، نباید تلاش کنیم در کوتاه‌مدت حداکثر بهره ممکن را از این بخش به‌دست آوریم. متاسفانه در حال حاضر مطالبات از بخش معدن کاملا نقدی شده و به جایگاه منبع تامین مالی تنزل پیدا کرده است.

جذب سرمایه در شرایطی اتفاق می‌افتد که کشور برنامه مدونی برای این بخش و اثرگذاری آن در توسعه کشور داشته باشد. باید مولفه‌های مهم شناسایی شوند و ریسک‌ها کاهش پیدا کنند. در این صورت، نیازی نیست کار خاصی انجام گیرد، بلکه باید سرمایه‌گذاران را ترغیب کرد تا وارد گود شوند، زیرا سرمایه، خود می‌داند کجا برود. حتی در صنایع دیگر هم شرایط به‌همین ترتیب است.

در بسیاری از موارد ما به‌اشتباه فکر می‌کنیم باید برنامه‌هایی برای ترغیب سرمایه‌گذار داشته باشیم؛ یا نقدینگی را به‌سوی بخش تولیدی هدایت کنیم، در حالی که از اساس نیازی به این قبیل امور نیست و تنها کافی است ریسک‌های این بخش کمتر شود و شرایط بخش‌های تولیدی، به‌ویژه بخش معدن شفافیت پیدا کند؛ به‌این‌ترتیب، سرمایه خودبه‌خود جذب می‌شود.

اما تا زمانی که این تصمیمات اتخاذ نشود و تغییراتی انجام نگیرد، به‌ویژه تا وقتی مطالبات‌مان از بخش معدن به‌صورت نقدی است، این مشکلات وجود خواهد داشت.

◉ مزایای سرمایه‌گذاری در بخش معدن چیست؟

بخش معدن در ذات خود به‌گونه‌ای است که مزیت‌های منحصربه‌فردی برای توسعه کشور ایجاد می‌کند و نمی‌توان در هیچ صنعت دیگر مشابه آن را دید.

برای مثال، کار معدن فعالیتی است که جایگاه آن انتخابی نیست و مکان‌یابی آن از اختیار سرمایه‌گذار و بهره‌بردار خارج است. به‌عبارت‌دیگر، برخلاف دیگر صنایع که قبل از احداث واحد صنعتی، توسط سرمایه‌گذاران مکان‌یابی می‌شوند؛ در روند مکان‌یابی حوزه معدن سرمایه‌گذار هیچ نقشی ندارد.

سرمایه‌گذاران صنعتی در بسیاری موارد ترجیح می‌دهند، در نزدیکی شهر محل سکونت خود کار کنند یا در شهرهای صنعتی که امکانات زیربنایی و رفاهی مناسبی داشته باشند سرمایه‌گذاری کنند، اما در معدنکاری، چنین مزیتی وجود ندارد و خود ماده معدنی به سرمایه‌گذار دیکته می‌کند که در کدام منطقه باید فعالیت کند.

از آنجایی که بیشتر معادن ما در مناطق کمتربرخوردار کشور قرار دارند، پس این مزیت، بسیار بزرگ و قابل‌توجه است، زیرا معدن سرمایه را به نقاطی می‌برد که کمتربرخوردار هستند و در آنجا توسعه محلی ایجاد می‌کنند.

به‌عبارت‌دیگر، از آنجایی که معدندار باید توسعه را برای فعالیت خود ایجاد کند؛ جاده، آب، برق، گاز و بقیه زیرساخت‌ها به منطقه می‌رسد و همین امر باعث می‌شود منطقه‌ای که تا پیش از معدنکاری جزو مناطق کمتربرخوردار بود، توسعه یابد.

در این شرایط منطقه برای راه‌اندازی صنایع پایین‌دستی مزیت قابل‌توجهی پیدا می‌کند، زیرا هم مواد معدنی لازم، به‌عنوان ماده اولیه کارخانجات، در منطقه وجود دارد و هم زیرساخت‌های لازم توسعه یافته و تکمیل شده است.

به‌همین دلیل، معدن می‌تواند مبنای توسعه در مناطق کمتربرخوردار باشد و زمینه اشتغال پایدار را در چهارگوشه کشور فراهم کند و مهاجرت به شهر را برای کاریابی کاهش دهد و توسعه محلی هم ایجاد کند.

این مزیت‌ها باید به‌عنوان مطالبات دولت از بخش معدن در نظر گرفته شود، اما الان بخش معدن به‌عنوان گنج در نظر گرفته می‌شود و ریسک و هزینه‌های سرمایه‌گذاری آن دیده نمی‌شود. در نهایت گمان بر این است که محصول معدنی مجموعه‌ای از دارایی است که در جایی خفته است و می‌توان آن را از زیرزمین استخراج کرد و فروخت و بدون هیچ هزینه خاصی درآمدی هنگفتی به‌دست آورد.

گسترش
تجارت
صمت
شنبه
۱۳ اسفند ۱۴۰۱
۱۱ شعبان ۱۴۴۴
۴ مارس ۲۰۲۳
شماره ۲۲۷۹
پیاپی ۳۵۹۷
www.Tejaratdaily.com

۷

هنرنمایی ارز در تجارت ادامه دارد

بازار زیر آوار ۴۳ ریشتری

بی‌اعتنایی طلای سیاه به گرانی دلار

نوسانات نرخ ارز، گوشی تلفن همراه را ۲۵ درصد گران کرد

بازگشت رانت ارزی به بازار موبایل

در روزهای اخیر به سبب افزایش نرخ ارز، بانک مرکزی اعلام کرد که ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی تنها به کالاهای اساسی اختصاص پیدا می‌کند و واردکنندگان سایر اجناس نیز به‌منظور تهیه ارز باید به مرکز مبادله ارز و طلا مراجعه کنند. رویه‌ای که سال گذشته برای ارز ترجیحی (۴ هزار و ۲۰۰ تومانی) وجود داشت، درحال‌حاضر برای ارز نیمایی اجرا خواهد شد، البته بررسی شواهد تاریخی نشان می‌دهد که اختصاص ارز با نرخ بسیار کمتر، موجب فساد خواهد شد.در واقع اجناسی که ارز دولتی دریافت می‌کنند، در بازار با همین نرخ به‌دست مصرف‌کننده نمی‌رسد و معمولا اجناس با قیمت‌ها بسیار بالاتر به فروش می‌رسد.
صمت در این گزارش به تاثیر نرخ ارز و ناثباتی اقتصاد بر بازار موبایل پرداخته است.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

اخبار غیررسمی حکایت از این دارد که با وجود حذف ارز نیمایی برای تمامی کالاها غیر از اجناس ضروری، برخی از مسئولان به دنبال اختصاص ارز ترجیحی به جهت واردات تلفن همراه زیر ۳۰۰ دلار هستند

تکرار فساد ارز ترجیحی با ارز نیمایی!

اخبار غیررسمی حکایت از این دارد که با وجود حذف ارز نیمایی برای تمامی کالاها به غیر اجناس ضروری، برخی از مسئولان به دنبال اختصاص ارز ترجیحی به جهت واردات تلفن همراه زیر ۳۰۰ دلار هستند. مهدی عبقری، دبیر انجمن واردکنندگان موبایل می‌گوید؛ بانک مرکزی ابلاغ کرده است که از این به بعد ارز نیمایی فقط به واردات گوشی‌های کمتر از ۳۰۰ دلار تعلق می‌گیرد. وی همچنین اعتقاد دارد تعلق گرفتن ارز نیمایی به واردات تلفن همراه مشکلاتی را در بازار موبایل ایجاد می‌کند.
به گفته این فعال بازار در صورت تحقق این موضوع باید منتظر ماند و شاهد این امر بود که با فشار برخی دیگر از صاحبان قدرت، اجناس دیگری نیز به سبد ارز نیمایی اضافه شوند، به عبارتی دور باطل ارز ترجیحی بار دیگر شکل خواهد گرفت.

ارز تالار دوم نرخ موبایل را افزایش می‌دهد

عضو هیات مدیره اتحادیه فناوران نیز با توجه به شرایط روز بازار گفت: نرخ گوشی درحال‌حاضر افزایشی است، چون برای مدتی تخصیص ارز واردات موبایل کند و در واقع متوقف شده است. بنابراین شرکت‌ها نتوانسته‌اند کالا وارد کنند.
احسان بیات در گفت‌وگو با ایلنا، با اشاره به تغییر رده کالایی موبایل و تاثیر آن بر نرخ گوشی تلفن همراه افزود: تغییر گروه کالایی موبایل از رده ۲۲ به ۲۶ نیز بر افزایش نرخ این کالا تاثیرگذار بوده است. یعنی ارز تالار دوم به موبایل تعلق می‌گیرد؛ بنابراین نرخ آن نسبت وارداتی که با ارز نیمایی دو ماه پیش انجام می‌شد، بالاتر است.
عضو هیات مدیره اتحادیه فناوران تصریح کرد: البته فعلا برای همین گروه کالایی (گروه ۲۶) هم هنوز ارز تخصیص داده نشده است که شرکت‌ها بخواهند کالا را به نرخ تالار دوم نیما وارد کنند. به همین دلیل کالا تاحدی در بازار کم شده و قیمت‌ها به طور اتوماتیک بالا رفته است، هرچند شاید تقاضا نسبت به قبل تغییر نکرده باشد، در هر حال اگر ارز به نرخ جدید تخصیص داده شود قیمت‌ها نسبت به گذشته بالا می‌رود.

کمبود گوشی در بازار

وی گفت: فعلا شرکت‌ها با نرخ مصوب کالا را در بازار عرضه کرده‌اند ولی کمبود جدی در این بازار وجود دارد که امیدواریم بانک مرکزی هرچه زودتر ارز را به شرکت‌ها تخصیص دهد تا در هفته پایانی سال بازار متعادل شود.
بیات بیان کرد: نرخ موبایل بستگی به این دارد که بانک مرکزی چه میزان ارز در اختیار شرکت‌ها قرار دهد، اگر تخصیص ارز برای واردات گوشی کم باشد مسلما قیمت‌ها بالا می‌رود، اما اگر حتی با نرخ نیمایی بالاتر؛ میزان تخصیص مانند قبل باشد فقط به اندازه افزایش نرخ ارز کالا گران می‌شود، ضمن اینکه اگر تا قبل از پایان سال ارز تخصیص داده نشود شاهد افزایش نرخ خواهیم بود.
وی یادآور شد: بازار از طریق شرکت‌ها کنترل نمی‌شود بلکه به خاطر کمبود کالا، افزایش تقاضا و کمبود عرضه؛ قیمت‌ها افزایشی خواهد شد.
عضو هیات مدیره اتحادیه فناوران بااشاره به تناسب قیمت فروش واردکنندگان با نرخ مصوب سازمان حمایت گفت: برخی دلیل افزایش قیمت موبایل در بازار را اختلاف نرخ فروش واردکننده با نرخ مصوب سازمان حمایت می‌دانند این درحالی است که قیمت گوشی‌های موبایلی که توسط واردکنندگان وارد بازار شده بیشتر از نرخ مصوب سازمان حمایت نیست و دلیل افزایش قیمت، تاثیر نوسان و افزایش نرخ ارز است. چنانچه اکنون قیمت گوشی تلفن همراه در بازار حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد افزایش پیدا کرده و اگر واردات با ارز تالار دوم صورت گیرد نیز همین میزان افزایش نرخ خواهیم داشت.
وی اظهارکرد: نرخ مصوب سازمان حمایت نرخ نهایی مصرف‌کننده است که روی کالاها اعلام شده است اما احتمالا در کف بازار بالاتر از این قیمت‌ها هم مشاهده شود.به عنوان نمونه اگر نرخ کالایی از سوی سازمان حمایت ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان تعیین شده احتمالا کالا کف بازار با نرخ ۷ میلیون تومان هم عرضه شود.
بیات ابراز امیدواری کرد؛ عرضه ارز بانک مرکزی زودتر انجام شود تا قیمت گوشی به حالت قبل برگردد.
وی افزود: در هر حال اکنون گوشی به صورت غیررسمی و کف بازار؛ ۲۰ درصد بالاتر از نرخ مصوب فروخته می‌شود، نرخ مصوب هم به نرخ ارزی که هر واردکننده برای خرید کالا پرداخته بستگی دارد، نرخ تمام شده و مصرف‌کننده نیز از سوی شرکت‌ها تعیین و در نوسان است و اصولا ۲ تا ۳ درصد باهم اختلاف دارند.

اختصاص ارز نیمایی برای تلفن همراه منطقی نیست

در همین حال بسیاری از کارشناسان معتقدند؛ در صورت تخصیص ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به واردات تلفن همراه زیر ۳۰۰ دلار باید منتظر قاچاق معکوس تلفن‌همراه باشیم.
مرصاد شهرودی، کارشناس مبارزه با مفاسد اقتصادی درباره تخصیص ارز نیمایی برای واردات تلفن همراه گفت: سیاست‌گذاری اشتباه سبب شده که نرخ ارز افزایش پیدا کند و تمام تلاش دولت باید معطوف به حفظ ارزش پول ملی کشور باشد.
وی ادامه داد: ارز نیمایی نیز شباهت‌های فراوانی با ارز ترجیحی سابق دارد، با این تفاوت که از همان ابتدا اعلام شده تنها به کالاهای اساسی اختصاص پیدا می‌کند، در نتیجه تمامی موارد منجر به فساد در ارز نیمایی یا همان دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی هم وجود خواهد داشت.
به گفته شهرودی، نظارتی در بازار ایران وجود ندارد در نتیجه احتمال ایجاد فساد در زنجیره تامین و توزیع هر کالایی که ارز دولتی دریافت می‌کند، وجود خواهد داشت. چنانچه در دوره گذشته نیز شاهد این بودیم که کالا با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد می‌شد، اما خرید کالا برای مردم در نهایت با ارز بیش از ۷ هزارتومانی محاسبه می‌شد.

منتظر قاچاق معکوس تلفن همراه باشید!

کارشناس مبارزه با مفاسد اقتصادی تاکید کرد: فارغ از این مسئله، کشور همین الان هم در برخی کالاها نظیر سوخت، درگیر قاچاق معکوس است اما می‌توان گفت اختصاص ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به اجناسی مانند تلفن‌همراه احتمال افزایش قاچاق معکوس را تشدید خواهد کرد.
وی در ادامه به تشریح قاچاق معکوس پرداخت و گفت: به‌عنوان نمونه یک تلفن همراه ۱۰۰ دلاری با اختصاص تمامی هزینه‌ها و با احتساب ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی وارد کشور شده و به نرخ ۴ میلیون تومان به فروش می‌رسد، حال دلال قادر است همین تلفن همراه را به دلیل نرخ ۵۷ هزارتومانی ارز در بازار آزاد، به نرخ ۸۰ دلار خریداری کند و آن را در کشورهای همسایه به فروش برساند.
شهرودی افزود: در نتیجه شیوه فوق سبب خواهد شد که شاهد قاچاق تلفن از ایران به کشورهای همسایه باشیم، البته این نکته را باید در نظر گرفت که نرخ تلفن همراه به سبب حذف ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی افزایش خواهد یافت و باید برای مصرف‌کننده نیز تسهیلاتی در نظر گرفته شود.
کارشناس مبارزه با مفاسد اقتصادی تاکید کرد: کشور به دلیل ضعف ساختارهای نظارتی و همچنین نظام چند نرخی ارز با مشکل مدیریت توزیع تمامی اجناس مواجه است، در شرایط فعلی که کنترل دقیقی بر ورود و خروج کالا وجود ندارد، اختصاص این ارز تنها موجب رشد فساد خواهد شد. شهرودی در پاسخ به این سوال که چرا باید کشورهای همسایه تلفن همراه زیر ۳۰۰ دلار خریداری کنند، نیز گفت: تمامی مردم کشورهای همسایه دارای تلفن‌های همراه لوکس نیستند، افغانستان، عراق و پاکستان با تصویب طرح ارز نیمایی تلفن همراه، بازار قاچاق معکوس تلفن‌های همراه وارداتی ایرانی خواهد بود، می‌توان گفت یارانه ایرانیان بار دیگر به جیب کشورهای همسایه خواهد رفت.

کاهش نرخ یا فساد ارز دولتی

وی در بخش پایانی اظهارات خود به نگرانی مردم نیز در خصوص افزایش قیمت‌ها اشاره و اظهارکرد: متأسفانه درگیر دور باطلی در کشور شده‌ایم، سیاست‌گذاری اشتباه سبب افزایش نرخ ارز و در نهایت تخصیص ارز دولتی شده است، ارزی که خود موجب فساد خواهد شد.
شهرودی ادامه داد: درصورتی‌که دولت بتواند با تضامینی مانع از شکل‌گیری فساد تخصیص ارز دولتی شود، اتفاق مثبتی است و برای مردم نیز حائز اهمیت است، اما شواهد نشان می‌دهد این امکان برای دولت فراهم نیست؛ در واقع دونرخی شدن تلفن‌همراه در بازار، خود تبدیل به محرکی برای ایجاد فساد و رانت می‌شود و در واقع بروز این مسائل اجتناب‌ناپذیر است.
کارشناس مبارزه با مفاسد اقتصادی در انتها گفت: پاسخ به سوال حمایت از تسهیل قدرت خرید مردم با اختصاص ارز دولتی یا مقابله با فساد، سوال سخت و دارای پاسخ کاملا مشخصی است، دولت باید با تمامی ابزارهای خود قدرت خرید مردم را افزایش دهد، اما به دلایل مختلف این اقدام انجام نمی‌شود.

تعلق گرفتن ارز نیمایی به واردات تلفن همراه مشکلاتی را در بازار موبایل ایجاد می‌کند؛ به‌عبارتی دور باطل ارز ترجیحی بار دیگر شکل خواهد گرفت

دلایل افزایش نرخ گوشی

طی یک هفته گذشته نرخ برابری دلار به بالای ۵۸ هزار تومان رسیده که در تاریخ اقتصاد ایران بی‌سابقه است. این نرخ مسلما روی بیشتر نیازهای روزانه مردم که همگی آنها به نرخ دلار و اقتصاد خارجی وابسته‌اند موثر است.
فارغ از بررسی و رسیدگی به وضعیت نا به سامان اقتصاد کشور در حوزه کنترل قیمت‌ها و بازار، محصولات الکترونیکی مانند گوشی هوشمند که به صورت کامل وارداتی هستند، بالاترین نرخ تغییرات را طی دو هفته گذشته به خود دیده‌اند.اما به نظر این تنها علتی نیست که نرخ گوشی را در بازار افزایش داده است.
کارشناسان معتقدند نکته دیگر اختلافی است که به سبب عدم حمایت دولت از واردکنندگان کالاهای مصرفی الکترونیکی مانند گوشی هوشمند به وجود آمده است. برای مثال نرخ مصوب سازمان حمایت از مصرف‌کننده A۱۳ سامسونگ را ۶ میلیون تومان اعلام کرده ولی این مدل گوشی در بازار بیش از ۷ میلیون تومان فروخته می‌شود. نرخ سری آیفون ۱۳ پرومکس با ظرفیت ۲۵۶ در بازار ۹۲ تا ۹۳ میلیون است که البته نرخ این مدل نباید بیش از ۸۰ میلیون تومان باشد. همچنین نرخ مصوب گوشی شیائومی ردمی نوت ۱۱ پرو ۱۲۸ گیگابایتی نیز حدود ۱۱ میلیون تومان است که بیش از ۲۰ درصد بالاتر از نرخ محاسبه شده است.
به گفته کارشناسان، عامل سومی که به صورت مستقیم روی نرخ گوشی در بازار طی هفته گذشته موثر بوده نرخ دلار است. برای مثال نرخ گوشی گلکسی A۵۳ در روز ۲۶ بهمن نزدیک به ۱۲ میلیون تومان بوده ولی این روزها با افزایش ۳۰ درصدی به حدود ۱۹ میلیون تومان رسیده است. با توجه به روند افزایشی نرخ ارز و بی‌توجهی یا ناتوانی دولت در کنترل وضعیت، به نظر همچنان باید منتظر افزایش قیمت‌ها باشیم.

سخن پایانی

این روزها عنان اقتصاد کشور در دست دولت و نهادهای حاکمیت نیست و از چپ و راست خبرهای رسانه‌ای عباراتی مانند بسته پیشنهادی بانک مرکزی برای کنترل ارز، نرخ‌های مختلف بازار ارز، ارزهای صادرات و واردات، کنترل نرخ در بازارهای مختلف و... را گزارش می‌کنند. اما وقتی وارد لایه‌های بازار می‌شویم هیچ کدام از این عبارات رنگی تاثیری بر قیمت کالا نگذاشته و آنچه مهم است تنها یک چیز است؛ نرخ روزانه دلار در بازار آزاد که از طریق شبکه‌های غیررسمی منتشر می‌شود.

دریچه

سرنوشت واردات آیفون ۱۴

سهیل مافی- حواشی واردات آیفون ۱۴ کماکان ادامه دارد و اکنون با بخشنامه گمرک ایران، وارد فاز جدیدی شده است. واردات تجاری آیفون ۱۴ در گذشته نیز ممنوع بوده و حالا با بخشنامه جدید، واردات مسافری و پستی این گوشی تا اطلاع ثانوی ممنوع شده است. نکته قابل توجه این است که بخشنامه مذکور با هماهنگی وزارت صمت منتشر شده است. این در حالی است که امید قالیباف، سخنگوی وزارت صمت در این رابطه اعلام کرده که تصمیمی برای رجیستری این مدل از آیفون گرفته نشده و درباره کلاهبرداری نیز هشدار داده است.
او در این باره نوشته است که «متاسفانه مصاحبه تاریخ گذشته بنده را در مورد آیفون ۱۴ مجدد بازنشر کرده‌اند، قطعا هدف از این کار بهانه افزایش نرخ و اجحاف به مصرف‌کنندگان است. مجددا اعلام می‌کنم تا این لحظه هیچ تصمیمی برای رجیستری آیفون ۱۴ گرفته نشده، مراقب کلاهبرداران باشید.» پیش از این توییتی از امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره رجیستری آیفون ۱۴ منتشر شده بود که بر اساس آن رجیستری آیفون ۱۴ که به‌صورت فردی وارد کشور شده را تایید و واردات تجاری را همچنان ممنوع اعلام کرده بود. با ممنوعیت واردات تجاری آیفون ۱۴، این گوشی پرطرفدار از مهر به‌صورت مسافری وارد کشور شده و با گذشت چند ماه، تکلیف رجیستری آن مشخص نشده است.

مهدی عبقری، دبیر انجمن واردکنندگان موبایل در گفت‌وگو با گسترش نیوز پایگاه خبری موسسه فرهنگی مطبوعاتی صمت درباره سرنوشت واردات آیفون ۱۴ گفت: به طور کلی واردات موبایل به کشور، طی ۳ رویه تجاری، مسافری و پستی انجام می‌شود. درباره گوشی آیفون ۱۴، ثبت سفارش این کالا برای واردات تجاری ممنوع شده و در مورد ورود این کالا همراه مسافری و پستی قط ثبت اولیه انجام می‌شد و رجیستری انجام نمی‌گرفت این شرایط شائبه ورود گوشی به صورت قاچاق را بالا برد.

افزایش نرخ ملموسی نداشتیم

عبقری با درباره نرخ آیفون و گوشی‌هایی نظیر S۲۳ و گلایه‌مندی مردم در این باره بیان کرد: بخشی از گلایه‌های مردم، شاید به خاطر عدم آگاهی کامل آنها باشد. تخصیص ارز نیمایی به گوشی‌های وارداتی بالای ۶۰۰ دلار از خرداد امسال، ممنوع شد. بنابراین افزایش نرخ این گوشی‌ها کاملا طبیعی است. با بالا رفتن ارز آزاد، نرخ این کالاها نیز بیشتر می‌شود. در اصل نوسانات ارزی موجب افزایش نرخ گوشی‌های تلفن همراه شده که البته نظارت کامل روی قیمت‌ها برای شرکت‌های واردکننده اعمال می‌شود. یک توصیه مهم به مردم دبیر انجمن واردکنندگان موبایل در مورد جنجال‌های ایجاد شده در واردات گوشی آیفون عنوان کرد: نامه اخیر گمرک درباره ممنوعیت واردات آیفون ۱۴، مسئله تازه‌ای نیست. هر تلفن همراهی به‌محض فعال کردن سیم‌کارت و روشن کردن گوشی، پیامی را دریافت می‌کند.
در صورت ورود گوشی توسط شرکت واردکننده، کد رجیستری جهت فعال کردن گوشی ارسال می‌شود. در غیر این صورت پیامی در رابطه با ورود غیرقانونی گوشی ارسال می‌شود؛ بنابراین اساساً دارندگان آیفون ۱۴ از بابت نوع ورود گوشی خود مطلع هستند. عبقری در ادامه تصریح کرد: درخواست ما از دولتمردان این است که با توجه به رصد کامل این موضوع توسط طرح رجیستری یا سامانه همتا، واردات از رویه تجاری صورت بگیرد. دیگر خواسته ما به تعیین تکلیف در خصوص رویه مسافری واردات مربوط می‌شود. همچنین جهت جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی در سطح عرضه، باید به اصناف هم اعلام شود که گوشی مسافری، گوشی تجاری نیست.
وی در پایان اضافه کرد: توصیه ما به مردم هم این است که فقط از گوشی تجاری استفاده کنند. در غیر این صورت باید خود را برای مواجه‌شدن با مشکلات زیادی آماده کنند. مطمئناً گوشی‌های غیرتجاری نمی‌توانند توسط شرکت‌ها وارد شوند. چون به‌محض ورود کالا به گمرک، باید از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، تاییدیه کالایی بگیرند. در این بخش، کد کالایی گرفته‌شده و موردبررسی قرار می‌گیرد. در صورت رؤیت مشکل در حتی یکی از گوشی‌ها، اجازه خروج نخواهند داد.

یادداشت

از بین رفتن ثبات در پی رشد تورم

سیدرضی حاج آقامیری
فعال بازرگانی

به‌طورکلی، اقتصاد برای دستیابی به رشد و توسعه، به مولفه‌های متعددی نیاز دارد که یکی از آنها، ثبات است. مولفه ثبات، در بسیاری از شاخص‌های اقتصادی تاثیرگذار است و ردپای آن را در بسیاری از فعالیت‌ها شاهد هستیم. مهم‌ترین نکته رشد و توسعه، دستیابی به نقطه ثبات است؛ به این معنا که فعالیت‌ها در قدم نخست به سطحی از ثبات برسند و پس از آن، با انجام اقدامات مناسب، توسعه یابند. این مسئله در تمامی فعالیت‌های اقتصادی حاکم و غیرقابل انکار است، از این‌رو می‌توان گفت ثبات، نقشی جدی را در تمام فعالیت‌ها ایفا می‌کند. حال اگر بخواهیم درباره بهره‌وری در مباحث تجارت خارجی صحبت کنیم، باید میزان صادرات کشور را موردبررسی قرار دهیم. در چند سال اخیر، بنا بر مشکلات مختلفی از جمله تحریم، فعالیت‌های صادراتی ایران توسعه چندانی نداشته است، چرا که حتی اگر صادرکنندگان با تمام مشقت‌ها و پیچیدگی‌ها اقدام به صادرات می‌کردند، بازگشت پول حاصل از آن به‌دلیل مشکلات بانکی و تحریم‌ها امکان‌پذیر نبوده است،بنابراین در عمل فعالیتی به‌عنوان صادرات به‌طوررسمی در این مدت انجام نشده که بتوان درباره رشد و افزایش بازدهی آن صحبت کرد. به‌عبارتی، در بخش صادرات کشور به هیچ نقطه ثباتی نرسیدیم که بتوانیم در رابطه با بهره‌وری اقتصادی آن صحبت کنیم. در رابطه با واردات نیز وضعیت بهتری را شاهد نیستیم، از این‌رو در بررسی وضعیت تجارت خارجی کشور و وجود ثبات در فعالیت‌های مربوط به این حوزه نمی‌توان نکات مثبتی را مشاهده کرد. رشد و بازدهی در تولید و تجارت زمانی رخ می‌دهد که بتوان از منابع و امکانات موجود برای دستیابی به پیشرفت و توسعه نهایت استفاده را برد، اما در شرایطی که تولید داخلی گرفتار مشکلات واردات مواد اولیه بوده و بازار نیز به‌دلیل وارد نشدن کالاهای مهم گرفتار التهاب شده، نمی‌توان شرایط کلی تجارت خارجی را مثبت و رو به رشد ارزیابی کرد. غیر از مشکلات مربوط به تحریم‌ها و محدودیت تجارت خارجی، باید به مشکلات داخلی که طی چند وقت اخیر شدیدتر شده‌اند، توجه کنیم. افزایش نرخ تمام‌شده تولید، پاسخگو نبودن تولیدات به تقاضای داخلی و وجود تورم را نشان‌دهنده نبود ثبات در تجارت داخلی در ایران معرفی کرد. تورمی که امروز بازار شاهد آن است، ناشی از سیاست‌های اقتصادی دولتی است. به‌دلیل وجود تورم و گرانی تحمیل‌شده به بازار، بدیهی است که نمی‌توان از تمام بسترها، منابع و امکانات موجود نهایت استفاده را کرد. باید تاکید کرد زمانی که شرایط اقتصادی با افزایش نرخ تورم و کاهش ارزش پول ملی به‌سمت تاریک‌تری می‌رود، بررسی بهره‌وری در این زمان محلی از اعراب ندارد. به‌عبارت دیگر، افزایش نرخ تمام‌شده تولید در پی مشکلات تجارت خارجی و سیاست‌های دولت و رشد فزاینده نرخ تورم، در نقطه مقابل افزایش بهره‌وری قرار دارد.

در حال حاضر بسترهایی که فعالیت‌های اقتصادی بتوانند در آرامش بر آن حرکت کنند، در کشور مهیا نیست و این شرایط بر تمامی حلقه‌های تجارت و بازار اثرگذار است. تا زمانی که این بسترها مهیا نشوند و راهکارهای مناسبی برای رفع چالش‌های فعلی تدوین و اجرایی نشود، نمی‌توان به افزایش بهره‌وری اقتصادی در تجارت داخلی و خارجی امیدوار بود. کارشناسان اقتصادی معتقدند یکی از پیشنهادهایی که می‌توان به‌عنوان راهکار برای برون‌رفت از مشکلات اقتصادی به کار گرفت، اصلاح روابط خارجی است. زمانی که بتوان با سهولت بیشتری صادرات انجام داد و ارز حاصل از صادرات را وارد کشور کرد، شرایط بهبود خواهد یافت.

در ادامه نیز با سیاست‌های صحیح بتوان جلوی کاهش ارزش پول ملی را گرفت، در این شرایط ممکن است به رفع مشکلات فعلی، دستیابی به ثبات و در نهایت، بهره‌وری اقتصادی و تجاری کشور امیدوار بود.

بررسی صمت از تاثیر نوسانات اقتصادی بر بخش بازرگانی

هنرنمایی ارز در تجارت ادامه دارد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

ایران در ماه‌های پایانی سال ۱۴۰۱، شدیدترین نوسانات اقتصادی را تجربه کرد. با تشدید مشکلات، تصمیمات دولت نیز لحظه‌ای تر شده و این نوع عملکرد التهابات بازار را بیشتر کرده است. صعود دلار به مرز ۶۰ هزار تومان در بازار آزاد، نشان‌دهنده آن است که ارز خیال سقوط ندارد و ارزش پول ملی زیر دست‌وپای برنامه‌های بی‌تاثیر دولت در حال له شدن است. یکی از واضح‌ترین پیامدهای شرایط فعلی، رکود اقتصادی سردرگمی فعالان تجاری است؛ تولیدکنندگان و تجار، در شرایط بی ثبات اقتصادی قرار دارند و توان برنامه‌ریزی حتی برای کوتاه‌مدت ندارند. برخی معتقدند افزایش نرخ ارز، ارزش ریالی درآمدهای صادراتی را رشد می‌دهد و در نهایت، منابع مالی کشور تامین خواهد شد، در حالی که این نظر صحیح نیست و در شرایط نابسامان اقتصادی، «تولید» نخستین حلقه آسیب‌پذیر خواهد بود. تا زمانی که تولید قابل‌فروشی نداشته باشیم، چرخ صادرات نخواهد چرخید. بدعهدی تجار برای پرداخت‌ها به طرف‌های خارجی از سویی و تحویل اجناس فروخته شده به مشتریان، ایران را از عرصه تجارت جهانی حذف می‌کند، بنابراین نه‌تنها افزایش ارز به رشد درآمدهای ایران کمک نخواهد کرد، بلکه بازارهای صادراتی که در اختیار داریم را نیز، از دست خواهیم داد. حاکم شدن رکود در معاملات داخلی و خارجی، اقتصاد کلان کشور را فلج خواهد کرد و دولت باید تا دیر نشده، فکری به حال وضعیت فعلی اقتصاد کشور کند. صمت در این گزارش، به تاثیرات نوسانات اقتصادی بر تجارت کلان کشور پرداخته و در این‌باره با کارشناسان و فعالان اقتصادی گفت‌وگو کرده است.

عکس: صمت

ارز واردات، ارز آزاد نیست

غلامرضا مرحبا، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: تورم ایجادشده در بازار فعلی کالایی قابل‌قبول نیست، چرا که کالاهای وارداتی، با نرخ دلار بالای ۵۰ هزار تومان خریداری نشده‌اند و از این‌رو نباید با نرخ دلار آزاد به مردم فروخته شوند. خودروسازان، دامداران و سایر فعالان تولیدی مواد اولیه مورد نیاز وارداتی را با دلار ۵۷ هزار تومانی نخریده‌اند که بخواهند محصولات خود را با نرخ دلار ۵۷ هزار تومان بفروشند، از این‌رو افزایش نرخ کالاها در چند وقت اخیر، غیرقابل‌قبول است.

به‌گزارش ایلنا، مرحبا درباره وضعیت بازار ارز و افزایش جهشی نرخ دلار اظهار کرد: در حال حاضر، تمام بازارهای ارز، بازارهای غیررسمی نیستند و نرخ‌های مصوب در سامانه‌های مختلف، مرجعیت بیشتری برای تعیین نرخ ارز دارند. از سویی دیگر، بخش اعظم مصرف ارزی کشور توسط تجار انجام می‌شود و نرخ ارز به‌طورمستقیم بر تجارت اثر دارد، از این‌رو باید بتوانیم جنبه روانی بازار ارز را مدیریت کنیم.

در حال حاضر واردکنندگان نهاده‌های دامی، مواد اولیه، کالاهای اساسی و... واردات را با ارز نیمایی و سنا انجام داده‌اند و در ادامه، انتظار می‌رود که شاهد افزایش نرخ کالاهای اساسی نباشیم. وی با تاکید بر اینکه واردات کشور با ارزی که در خیابان به‌فروش می‌رسد، انجام نمی‌شود، ادامه داد: آن چیزی که باعث تشویش اذهان عمومی و در رسانه‌ها منتشر می‌شود، مربوط به مصرف ارزی اندکی است که توسط مردم خریداری شده است. مردم این ارز را یا در منزل نگهداری می‌کنند یا با آن به سفر می‌روند، بنابراین تجارت کلان کشور با ارز آزاد انجام نمی‌شود و نرخ ارز مصرفی عمده مردم، نرخ ارزی که در خیابان به فروش می‌رسد، نیست.

> در اقتصاد بی‌ثبات، هیچ سرمایه‌گذاری وارد اجرای طرح‌های زیرساختی نمی‌شود و در صورت عدم‌تکمیل یا ایجاد بسترهای توسعه‌ای، با مشکلات جدی مواجه خواهیم شد

مخارج تجارت افزایش یافت

مسعود برهمن، نایب رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و افریقا در گفت‌وگو با صمت، به تشریح تاثیر نوسانات اقتصادی بر عرصه تجارت پرداخت و در این‌باره گفت: در تجارت خارجی همواره مولفه‌های متعددی تاثیرگذار است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به هزینه فعالیت‌های تجاری اشاره کرد. برای تمامی کشورها، هزینه‌های تمام‌شده تجارت اهمیت دارد و از این‌رو سیاست‌های مختلفی را در راستای کاهش این هزینه تدوین و اجرایی کرده‌اند. به‌عنوان‌مثال، بحث تجارت ترجیحی و اصلاح تعرفه‌های تجاری میان کشورها، به‌دلیل کاهش هزینه‌های تجاری است. تمایل کشورها برای عضویت در اتحادیه‌های اقتصادی مختلف نیز از این موضوع سرچشمه گرفته و همواره در تلاش هستند تا تجارت خارجی آنها مشمول معافیت‌های تعرفه‌ای شود. بنابراین، امروزه در جهان از هر ابزاری برای کاهش هزینه‌های بازرگانی استفاده شده که نکته‌ای قابل‌تامل است. وی ادامه داد: در شرایطی که تمام کشورها تلاش می‌کنند از هزینه‌های تجاری خود بکاهند، وجود تورم فزاینده و نوسانات نرخ دلار باعث شده تا مخارج فعالیت‌های بازرگانی برای تجار افزایش یابد،پس بدیهی است که شرایط اخیر اقتصادی، به‌طورمستقیم بر تجارت خارجی ایران اثر منفی گذاشته باشد. برخی افراد بر این باور هستند که افزایش نرخ دلار، شرایط را برای صادرات مهیا می‌کند و درآمدهای ریالی کشور رشد خواهد کرد، اما باید گفت این وضعیت، تنها برای مدت زمان کوتاهی اثرات مثبت محدود برای صادرات دارد. در ادامه، نتایج مخرب نبود ثبات اقتصادی، گریبان صادرات را نیز خواهد گرفت.

خطر تعطیلی تولیدی‌ها

برهمن در ادامه صحبت‌های خود به سایر اثرات افزایش نرخ ارز بر فعالیت‌های تجاری اشاره کرد و در این‌باره گفت: تاثیر افزایش نرخ ارز بر واردات بدیهی و غیرقابل‌انکار است. برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی به این مسئله اعتراض کردند و معتقدند به‌دلیل تامین شدن ارزهای وارداتی از طریق سامانه نیما، نباید هزینه واردات افزایش پیدا کند، در حالی که این نظر صحیح نیست. ارز تمامی کالاهای وارداتی از طریق سامانه نیما تامین نشده است و بازارهای مختلف همواره از نرخ ارز در بازار آزاد تاثیر می‌پذیرند. بنابراین، همزمان با نوسانات نرخ ارز آزاد، هزینه واردات نیز بیشتر شده و در نهایت، تورم آن را در بازار داخلی شاهد خواهیم بود. این فعال تجاری تاکید کرد: علاوه بر افزایش هزینه‌های تجارت، یکی از مهم‌ترین تاثیرات مخرب افزایش نرخ ارز، بی‌ثبات شدن بازارهای اقتصادی است. در شرایطی که بازار، التهاب غیرقابل‌کنترل داشته باشد، تمامی بازیگران اقتصادی سردرگم خواهند بود و توانایی برنامه‌ریزی بلندمدت را نخواهند داشت. نبود بستری امن، شفاف و مطمئن، نه‌تنها تجارت بلکه تمامی فعالیت‌های اقتصادی را تحت‌تاثیر قرار داده و واحدهای تولیدی و بنگاه‌های تجاری را به مرز تعطیلی کشانده است.

نیمه‌کاره رها شدن پروژه‌ها

برهمن در ادامه صحبت‌های خود، به نقش دلار در پیشرفت طرح‌های توسعه‌ای و اقتصادی اشاره کرد و در این‌باره گفت: پیشرفت نداشتن پروژه‌های توسعه‌ای از دیگر پیامدهای منفی نوسانات نرخ ارز محسوب می‌شود. افزایش نرخ کالاهای مصرفی در بازار داخلی، مسئله‌ای حائزاهمیت، اما مهم‌تر از آن، متوقف شدن پروژه‌ها و طرح‌های سرمایه‌گذاری در پی افزایش تورم است. به‌دلیل رشد چشمگیر قیمت‌ها و همچنین کاهش ارزش پول ملی، پروژه‌های توسعه‌ای و زیرساختی متوقف شده‌اند و برای تکمیل آنها نیاز به سرمایه داریم. در اقتصاد بی‌ثبات، هیچ سرمایه‌گذاری وارد اجرای طرح‌های زیرساختی نمی‌شود و در صورت عدم‌تکمیل یا ایجاد بسترهای توسعه‌ای، با مشکلات جدی مواجه خواهیم شد. این فعال بازرگانی خاطرنشان کرد: در حال حاضر، نقایص فنی و خلاهای زیرساختی متعددی، تجارت ایران را درگیر چالش کرده و اگر این شرایط ادامه‌دار باشد، نمی‌توانیم پیش‌بینی مناسبی از آینده تجارت در ایران داشته باشیم.

تجارت راکد است

جمشید عدالتیان، کارشناس و فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، نسبت به شرایط نابسامان اقتصادی کشور واکنش نشان داد و گفت: نوسانات نرخ ارز، مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی را طی چند سال اخیر برای کشور رقم زده است و طی یک ماه اخیر، شاهد وخیم‌تر شدن اوضاع بوده‌ایم. اگر بخواهیم در یک جمله وضعیت فعلی تجارت را توصیف کنیم، باید بگوییم بازار خوابیده است. به‌دلیل متغیر بودن و روند افزایشی قیمت‌ها، هیچ‌یک از فعالان اقتصادی علاقه‌ای به خریدوفروش و به‌طورکلی تجارت داخلی و خارجی ندارند. ارزش نهایی کالاها همواره در هاله‌ای از ابهام است و نه تولیدکنندگان و نه تجار، توانایی دادوستد و مبادله ندارند. وی تصریح کرد: به‌دلیل بی‌ثباتی نرخ ارز، هزینه‌های تولید و تجارت همواره در حال افزایش هستند و تولیدکنندگان نمی‌دانند باید کالاها را با چه قیمتی بفروشند که بتوانند تولید مجدد داشته باشند، از این‌رو ترجیح می‌دهند در شرایط فعلی، تولید و فروشی انجام ندهند تا بازار به ثبات نسبی دست یابد. بنابراین، در حال حاضر رکود اقتصادی در بازارهای مختلف ایران تشدید شده و این رکود به تجارت، به‌ویژه صادرات نیز رخنه کرده است،از این‌رو شاهد وضعیت مناسبی در اقتصاد ایران نیستیم. این فعال اقتصادی افزود: تورم پیش از آنکه به مصرف‌کننده آسیب برساند، تولیدکننده و تاجرانی را که مواد اولیه کالاها را وارد می‌کنند، تحت‌فشار قرار می‌دهد، بنابراین از وضعیت فعلی هیچ‌کس منتفع نیست.

ابرتورم نزدیک است

این کارشناس تجاری در ادامه صحبت‌های خود، ناتوانی در تعیین نرخ مناسب و بدعهدی تجار را جزو پیامدهای مخرب نوسانات اقتصادی اخیر عنوان کرد و گفت: تجار حتی اگر بتوانند کالا را از تولیدکنندگان دریافت کنند، در تعیین ارزش نهایی آنها مشکل دارند، چرا که تورم عمومی فعلی، نه‌تنها مواد اولیه بلکه هزینه خدمات را نیز افزایش داده و در نهایت، تعیین نرخ نهایی کالاها دشوار شده است. به‌عنوان‌مثال، برای صادرات هزینه حمل بار اهمیت دارد و هزینه‌های این‌چنینی معمولا با افزایش نرخ دلار، بیشتر می‌شوند. در چنین شرایطی، سنگین‌تر شدن رکود در اقتصاد طبیعی است و نمی‌توان شرایط صادرات را مثبت ارزیابی کرد. عدالتیان به اهمیت اصلاح شرایط اقتصادی فعلی تاکید کرد و گفت: شاهد روزهای خوبی در اقتصاد ایران نیستیم؛ تنش‌های زیادی در حال حاضر وجود دارد که در نهایت به تورم عمومی دامن زده است. تجارت نیز به‌عنوان یک بخش اقتصادی، شرایط مناسبی ندارد و نمی‌توانیم به درآمدهای حاصل از صادرات امید چندانی داشته باشیم، چرا که اگر تولیدکنندگان قصد تولید کالا را نداشته باشند، ایران هیچ چیزی برای صادرات ندارد، بنابراین باید با نگاهی شفاف و منطقی وضعیت فعلی را ارزیابی کنیم. اگر شرایط فعلی استمرار یابد و ثبات نسبی در بازارها حاکم نشود، شاهد ابرتورم جدی و شدیدتر از قبل خواهیم بود. این بار رکود بسیار سنگین‌تری بر اقتصاد کشور حاکم شده و حتی مبادلات تجاری داخلی و خریدوفروش‌های روزمره در بازارهای مصرفی نیز به دلار انجام خواهد شد.

سخن پایانی

شرایط اقتصادی ایران روزبه‌روز بدتر شده است و هر روز غبطه روز قبل را می‌خوریم. مشخص نیست طی یک سال، چه اتفاقی در کشور رخ داده که نرخ دلار، به بیش از دوبرابر رسیده و هیچ مقام مسئولی حاضر به گردن گرفتن دلیل آن نیست. مدیران در مصاحبه‌های خود، ایرادات اقتصادی فعلی را گردن مردم، فضاسازی رسانه‌ها و نیروهای خارجی می‌دانند، اما هنوز معلوم نیست که این مدیران خود چه اقدامی برای سامان‌بخشی به اقتصاد انجام داده‌اند. احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد دولت سیزدهم تا پیش از این به‌عنوان نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی و در مقام کارشناس اقتصادی با رسانه‌ها درباره مشکلات اقتصادی کشور و راهکارهای برون‌رفت از آن به گفت‌وگو می‌پرداخت. حال حاصل عملکرد این وزیر، دلار حدود ۶۰ هزار تومانی، تورمی افسارگسیخته و ریالی نابودشده است. وزیر اقتصاد نه‌تنها پاسخ صحیحی درباره وضعیت فعلی ندارد، بلکه چندی پیش در یکی از مصاحبه‌های خود اعلام کرده بود، مدیریت تورم فعلی در بازار، برعهده وزارت اقتصاد نیست و باید ستاد تنظیم بازار پاسخگو باشد. انداختن توپ در زمین سازمانی دیگر، اقدامی است که متاسفانه در سال‌های اخیر و در ادوار مختلف به دفعات شاهد آن بوده‌ایم. آنکه چه فرد مسئول و وزارتخانه‌ای قصد دارد در ادامه دلایل شرایط روز را گردن بگیرد و برنامه‌ای راهبردی برای برون‌رفت از این چرخه معیوب اجرایی کند، مشخص نیست.

نوبت اول
شماره ۱۴۶۴۴۵۱

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش سه ثبت آمل - دهستان دشت‌سر

۱۴- اصلی (قریه رشکلا و گاوزن کلا و اسپارین)

۳۳۷۴ فرعی از ۴۲۰ فرعی آقای محمد زارعی در ششدانگ یک قطعه زمین با ساختمان احداثی مساحت ۵۸.۱۵ مترمربع خریداری شده بلاواسطه از رحمت‌اله زارعی و مع‌الواسطه از مالک رسمی مهدی احمدی.

لذا به موجب ماده ۳ - قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ - آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستا رای هیات الصاق تا در صورتی‌که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی‌که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آیین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

حسن صالحی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آمل

صمت آثار بی‌ثباتی اقتصاد بر بازار را بررسی کرد

بازار زیر آوار ۴۳ ریشتری

زلزله‌ای به بزرگی ۴۳ ریشتر بازار را لرزاند؛ این رقم همان عدد تورم است که هر روز پیکره بازار را به لرزه در می‌آورد. اینکه در نهایت چه تعداد از این زلزله جان سالم به در می‌برند در هاله‌ای از ابهام است! عامل اصلی فعال شدن گسل این زمین‌لرزه بی‌ثباتی اقتصادی است. بی‌ثباتی اقتصاد شمشیر را از رو بسته تا حسابی قدرت خرید را از پای در آورد. رنجی که از بی‌ثباتی اقتصاد به شهروندان می‌رسد به هیچ‌وجه قابل‌جبران نیست. مدت‌هاست که با چند ساعت خواب گویی در دورانی سفر کرده‌ایم که قیمت‌ها حسابی تکان خورده و دست‌مان از همه چیز کوتاه مانده است. دیگر رسیدن به خانه و ماشین از آرزوهای محال است. دوران فکر برای روز مبادا به سر رسیده، زیرا با این اوضاع اقتصادی حتی نمی‌توان برای یک ساعت بعد فکری داشت. هر روز خبر از گرانی تازه در بازار به گوش می‌رسد، اما ظاهرا بی‌تفاوت‌تر از حقوق‌هایی که ذره‌ای در واکنش به این گرانی‌ها تکان نمی‌خورند، مسئولانی هستند که از دور نظاره‌گر آشفته‌بازاری هستند که دیگر افسارش از دست همه خارج شده است. در این بین هر بار نسخه‌ای جدید پیچیده می‌شود که کارآیی آن نهایت چند روز است.

صمت در این گزارش به بررسی آثار بی‌ثباتی اقتصاد بر بازار پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

اگر هر سال تنها ۵ درصد بیش از تورم به میزان دستمزدها اضافه شود، دیگر شاهد آثار مخرب آن (افزایش دستمزدها) نخواهیم بود

جامعه توان خرید با قیمت‌های بالای دلار را ندارد

عوامل بسیاری باعث ایجاد بی‌ثباتی اقتصادی می‌شود که می‌توان یکی از آنها را نرخ ارز دانست. گرانی ارز موضوعی چندوجهی است و به عوامل مختلفی مربوط است؛ این در حالی است که جامعه توان خرید با قیمت‌های بالای دلار را ندارد. نوسانات نرخ ارز همیشگی است، اما این بار با دفعات گذشته فرق دارد؛ فرقی از آسمان تا زمین. این نوسانات هر روز بازار را متشنج‌تر از روز قبل می‌کند. در واقع این نرخ دلار است که هر لحظه برای قیمت‌های بازار تعیین‌تکلیف می‌کند.

مسئولان نیز هر بار راهکاری جدید را برای کنترل نرخ ارز پیشنهاد می‌دهند که چند روز بعد همان راهکار بازار را متشنج می‌کند. به‌عقیده کارشناسان نزدیک شدن به پایان سال، کاهش درآمدهای ارزی، ناامیدی از به‌نتیجه رسیدن برجام و ناآرامی‌های اخیر در کنار هم قرار گرفتند و موجب نوسانات ارزی فعلی شده‌اند. عامل بعدی نوسان می‌تواند تحریم باشد و دیگری تورم. تورم به‌معنای رشد مستمر سطوح قیمت‌ها است که در نهایت با محاسبه میانگین وزنی یک سبد از کالاهای برگزیده، مقدار آن تعیین می‌شود. تورم، از منظری دیگر نشانگر نظم مالی دولت، سطح عرضه پول توسط بانک مرکزی و بانک‌های تجاری، وضعیت اوراق قرضه دولتی، چشم‌انداز مردم از آینده خود و بسیاری از موارد دیگر است که مقدار و تغییرات آن را برای محاسبات اقتصادی و تجاری بسیار راهبردی می‌سازد. به‌عقیده کارشناسان تورم ناشی از عرضه کمتر یا بیشتر از حد لازم پول در یک اقتصاد است. همچنین کارشناسان بر این باورند که اگر هر سال تنها ۵ درصد بیش از تورم به میزان دستمزدها اضافه شود، دیگر شاهد آثار مخرب آن نخواهیم بود که البته رخداد این موضوع با تورم ۴۳ درصدی از همان فرض‌های محال است. چندی پیش احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد در پاسخ به پرسشی درباره راهکار دولت برای مهار تورم، اظهار کرد: کنترل تورم دغدغه مهم مردم و اولویت دولت است. در زمینه مهار تورم چند دسته سیاست داریم که همزمان اجرا شد. در ماه اول دولت موفق شد تورم را کاهش دهد، اما از اردیبهشت امسال مسائل داخلی و خارجی شرایط را متفاوت کرد و یک موج تورم جهانی ایجاد شد، اما در برابر موج تورم داخلی و خارجی، سیاست کنترلی نقدینگی اجرا شده است. کسری بودجه را به صفر رسانده‌ایم. اجرای سیاست‌های منجر به رشد اقتصادی، کاهنده تورم است. در ۶ ماه اول امسال حدود ۳ درصد رشد اقتصادی داشته‌ایم. با این حال انتظارات تورمی جدید شکل گرفت و در ارز، طلا و دارایی نوسان نرخ ایجاد شد که دولت در حال تلاش است تا با افزایش نرخ ارز، شاهد افزایش قیمت کالاهای دیگر نباشیم. امیدواریم افتتاح مرکز مبادله ارز و طلا در این زمینه کمک‌رسان باشد.

برخی دیگر نیز صحبت از تحریم‌ها می‌کنند که به‌گفته عده‌ای از مسئولان تحریم هم اثر مثبت و هم اثر منفی دارد اما نمی‌دانیم چرا تنها روی منفی آن نمود پیدا کرده است. در نهایت کاش بتوان چاره‌ای برای این بیچارگی پیدا کرد که هر روز بیشتر از قبل می‌شود.

جای علت و معلول عوض شده!

پیمان مولوی، کارشناس اقتصاد درباره بی‌ثباتی اقتصاد و تاثیرات آن بر جامعه و بازارها به صمت گفت: ۳ دسته از افراد در جامعه هستند؛ دسته اول گروهی هستند با دخل و خرج مشخص و محدود؛ در مسکن‌های اجاره‌ای سکونت دارند و دارای حقوق کارگری هستند. این افراد به هر اندازه که شاهد افزایش نرخ تورم باشیم به سمت فقر می‌روند. به این ترتیب با افزایش تورم حوزه مصرف مواد غذایی این گروه در تیررس تغییر و محدودیت قرار می‌گیرد. دسته دوم افرادی هستند که دارای املاک و دارایی مشخصی هستند؛ در نتیجه در مواجهه با تورم و نوسان اقتصاد آسیب کمتری می‌بینند. هرچند نبود ثبات اقتصادی در طولانی‌مدت دامن این گروه را نیز می‌گیرد. درباره گروه سوم نیز بیان همین نکته کفایت می‌کند که دارای رانت ویژه بوده و نه‌تنها از نوسان بازار لطمه‌ای نمی‌بینند بلکه هر روز پولدارتر از روز قبل می‌شوند. وی افزود: در کل بیشترین تاثیر کاهش ارزش ریال بر قشر متوسط جامعه است و این گروه را به رده دهک‌های آسیب‌پذیر جامعه منتقل می‌کند.

مولوی با اشاره به ارتباط معنادار میزان مصرف با تولید گفت: با بی‌ثباتی اقتصاد، شاهد افت شدید میزان تقاضا هستیم که این چرخه در نهایت به کاهش عرضه کالا و به‌تبع آن کاهش تولید ختم می‌شود.

■ سیاست پولی درستی نداریم

وی در تشریح عامل اصلی افزایش نرخ ارز گفت: مشکل اقتصاد ما نرخ دلار نیست، بلکه افزایش غیرقابل کنترل نرخ تورم است. بی‌شک بدون مهار تورم نمی‌توان نرخ ارز را کنترل کرد. تقاضا برای دلار برآمده از افزایش نرخ تورم است.

یعنی در بروز نوسان اقتصاد، اصالت با نرخ تورم است و نرخ ارز نیز متاثر از شاخص تورم خواهد بود. تا زمانی که تورم در جامعه ایران وجود دارد، تقاضاهای فزاینده هم نرخ دلار وجود خواهد داشت. این کارشناس اقتصاد با اشاره به ضعف دولت در کنترل نرخ تورم گفت: یکی از مهم‌ترین دلایل عدم موفقیت دولت در کنترل نرخ تورم، نبود سیاست درست پولی و برنامه‌ریزی صحیح برای افزایش نرخ بهره است. در مجموع بدون رشد اقتصادی و کاهش نقدینگی نمی‌توان در برابر کاهش ارزش ریال و افزایش نرخ تورم ایستادگی کرد.

■ مسکن‌های موقتی

مولوی ضمن انتقاد از راهکارهای کوتاه‌مدت دولت اظهار کرد: دولت مرکز مبادله ارز و طلا راه‌اندازی کرده است. این مرکز اگر نرخ ارز را براساس تقاضای واقعی بازار و در مجموع نظام عرضه و تقاضا کشف کند گام رو به جلویی است، زیرا باعث تک‌نرخی شدن ارز می‌شود. در حال حاضر ارز دارای چند نرخ است؛ نرخ نیمایی، نرخ فردایی، نرخ بازار آزاد و...؛ این در حالی است که وجود چند نرخ متعدد برای ارز باعث افزایش فساد، قاچاق و رانت در بازارها می‌شود.

■ راهکار چیست؟

این کارشناس اقتصاد در تشریح راهکارهای بهبود وضعیت بازار ارز گفت: راهکار اصلی مهار تورم است که بدون تغییر سیاست پولی امکان‌پذیر نیست. برقراری ارتباطات بین‌المللی و افزایش امکان فروش بیشتر نفت نیز از دیگر راهکارهایی است که باید دنبال شود.

راهکار بعدی خروج دولت از بخش اقتصاد است. در این بین باید از توان افراد متخصص و کارشناس که دغدغه منافع ملی را دارند استفاده شود.

■ پیش‌بینی سال ۱۴۰۲

مولوی در پیش‌بینی خود از بازار ۱۴۰۲ باتوجه به افزایش نرخ تورم و ارز اظهار کرد: اگر شرایط با همین روال پیش برود و نرخ تورم همچنان افزایشی باشد، بازار سال ۱۴۰۲ با کاهش شدید تقاضا روبه‌رو خواهد شد.

متاسفانه با این اوضاع اقتصادی حتی نمی‌توان برای یک ساعت بعد فکری داشت

ثبات تنها راه چاره است

رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران با اشاره به افزایش نرخ ارز و تاثیرات آن بر بازار کالای مصرفی و مواد غذایی به صمت گفت: متاسفانه نوسانات ارزی اخیر موجب افزایش ۲۰ تا ۲۵ درصدی قیمت‌ها در بازار شده، اما بازار همچنان در رکود است و استقبال چندانی از خریدوفروش نمی‌شود. به‌دلیل افزایش تورم، کوچک شدن سفره‌ها و کاهش قدرت خرید مردم و افزایش نرخ دلار، بازار به شدت در رکود به‌سر می‌برد. وی با اشاره به افزایش نرخ کالاها در پی نوسانات بازار اظهار کرد: در همین مدت شاهد افزایش نرخ شدید حبوبات بوده‌ایم. نرخ نخود که ۲ ماه پیش ۳۹ هزار تومان بود، در حال حاضر به ۵۵ تا ۶۳ هزار تومان رسیده است. همچنین لوبیا قرمز که قیمت آن کیلویی ۳۷ هزار تومان بود با نرخ ۵۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. نرخ لوبیا چیتی نیز کیلویی ۶۸ هزار تومان شده است. البته این قیمت‌ها، قیمت‌های بنکداری است که به‌صورت عمده و ماشینی جابه‌جا می‌شود و قیمت‌های مصرف‌کننده ۵ تا ۶ هزار تومان بالاتر از این قیمت‌ها خواهد بود.

■ مقصر اصلی پیدا شد

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران مقصر اصلی افزایش نرخ حبوبات را نوسانات ارزی دانست و گفت: بنکداران با همان سود ۳ درصدی در نظر گرفته شده فعالیت می‌کنند و این افزایش قیمت‌ها ضرر بسیار بزرگی به اصناف وارد می‌کند.

اگر قیمت‌ها افزایش پیدا نکند ما هم راحت‌تر و با اعتماد بیشتر فعالیت می‌کنیم.

کنگری ضمن تاکید بر اینکه قیمت‌ها در بازار تنها بستگی به نرخ ارز دارد، افزود: اگر نرخ ارز ثبات پیدا کند، قیمت‌ها نیز تثبیت می‌شود و در نتیجه بازار روال عادی خود را طی می‌کند، اما وقتی نرخ دلار نوسان پیدا می‌کند، قیمت‌ها به‌ویژه در حوزه محصولات غذایی نیز افزایش پیدا خواهد کرد. با این همه محصولات غذایی به‌وفور در بازار موجود است و هیچ کمبودی در عرضه نداریم.

سخن پایانی

این روزها اسب سرکش گرانی می‌تازد و این حقوق‌های لاک‌پشتی هرگز به گرد پای آن نمی‌رسد، این در حالی است که برخی وعده‌هایی می‌دهند که هرگز با زندگی روزمره شهروندان جور در نمی‌آید و یک جا نه، بلکه چند جای کار می‌لنگد! اینکه ۲۷ دی نرخ سکه بهار آزادی ۲۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان باشد و ۹ اسفند ۳۲ میلیون و ۵۴۰ هزار تومان رکوردی است که ظرفیت ثبت در کتاب گینس را دارد. در پی این شرایط فاجعه‌ای بزرگ رخ می‌دهد که قدرت برنامه‌ریزی برای آینده را می‌گیرد. ختم کلام اینکه سفره مردم دیگر امکان کوچک‌تر شدن ندارد. به‌نظر می‌رسد تاثیر افزایش قیمت دلار بر کالاهای مصرفی و خدمات بیش از هر موضوعی نگرانی شهروندان را در پی داشته، زیرا تجربه سال‌های قبل نشان می‌دهد کوچک‌ترین جهشی در نرخ دلار مستقیما در بازار کالاهای اساسی تخلیه می‌شود. به‌عنوان نمونه طبق گزارش مرکز آمار، تورم نقطه به نقطه مهر ۱۴۰۱ که ۴۸.۶ درصد ثبت شد. این بدان معناست که خانوار ایرانی در مهر سال جاری حدود ۱.۵ برابر بیشتر از مهر سال ۱۴۰۰ برای تهیه کالاهای اساسی هزینه کرده‌اند. در این بین تورم کالاهای خوراکی بیش از ۷۰ درصد به ثبت رسید. این روند در ماه‌های پایانی سال بسیار پررنگ‌تر است.

گرانی دست مدیران رده بالا است

قاسم نوده‌فراهانی، رئیس اتاق اصناف ایران با بیان اینکه در حال حاضر گرانی و توزیع نشدن به‌موقع کالا از سوی کارخانجات، مردم را اذیت می‌کند، گفت: برخی کارخانجات محصولات خود را به‌طور قطره‌چکانی عرضه می‌کنند.

رئیس اتاق اصناف ایران در نشست قرارگاه ملی نظارت و بازرسی بازار با اشاره به افزایش نرخ کالاها و کاهش قدرت خرید مردم در سال‌های گذشته، اظهار کرد: نرخ در بازار باید براساس عرضه و تقاضا و رقابت تعیین شود.

به گزارش اتاق اصناف تهران، وی با بیان اینکه مردم از بازرسی‌های متعدد ناراضی هستند، پیشنهاد داد در ۲ ماه پیش رو در کل کشور از بازرسان مشترک با حضور نماینده هر صنف استفاده شود، گفت: بازرسان دیگر ممکن است اطلاعات کافی نداشته باشند و این مشکل با کمک نماینده صنف برطرف خواهد شد.

فراهانی با تاکید بر اینکه گرانی با گرانفروشی متفاوت است، تصریح کرد: در حال حاضر گرانی و توزیع نشدن به‌موقع کالا از سوی کارخانجات مردم را اذیت می‌کند. کارخانجات محصولات خود را به‌طور قطره‌چکانی عرضه می‌کنند.

وی با بیان اینکه گرانفروشی با مدیریت و بازرسی کنترل می‌شود، اما گرانی دست مدیران رده‌بالا است، تصریح کرد: مشکل کمبود بازرس در کشور وجود دارد.

جریمه تخلفات صنفی به خزانه دولت واریز می‌شود که یک‌سوم آن باید صرف هزینه بازرسی شود که محقق نشده و درخواست داریم این قانون اجرا شود.

گپ‌وگفت

با ارزان‌فروشان برخورد می‌کنیم

نعیمه صفری تبار: حال‌وهوای بازار و خیابان‌ها با نزدیک شدن به شب عید تغییر کرده است. وضعیت نامناسب اقتصادی باعث شده مردم دیگر تمایلی به خرید لباس از مغازه‌ها نداشته باشند. البته باید به این نکته هم توجه کرد که شاید جیب آنها جوابگوی خرید از مغازه‌های شیک نباشد. با عبور از خیابان‌های معروف مانند ولیعصر حتما چشم‌تان به دستفروشانی خورده که از قضا اطراف آنها شلوغ است و مردم در حال خرید هستند. در مقابل مغازه‌هایی روبه‌روی دستفروشان هستند که از خلوتی زیاد، فروشنده آن دم در ایستاده و به خرید مردم از دستفروش‌ها نگاه می‌کند تا جایی که بیشتر مغازه‌ها کارگر استخدام می‌کنند تا در این روزها اجناس خود را در خیابان‌ها به فروش برسانند. البته نرخ کالاهای این دستفروشان‌ها دست کمی از مغازه‌ها ندارد و حسابی جیب مردم را خالی می‌کند، اما افراد با خوشحالی از اینکه جنس خود را با نرخ مناسب خریده‌اند به خانه بازمی‌گردند. مغازه‌ها برای عقب نماندن از این غائله شروع به تخفیف گذاشتن‌های واقعی و برخی غیرواقعی می‌کنند تا از فروش در بازار شب عید بی‌نصیب نمانند. بیشتر اجناس تخفیف خورده مخصوص لباس‌های زمستانی است که با تغییر فصل روی دست فروشنده می‌ماند. برای این تخفیف‌ها نظارتی وجود دارد که باید به آن توجه شود. گسترش‌نیوز پایگاه خبری موسسه مطبوعاتی فرهنگی صمت

برای اطلاعات بیشتر درباره زمان حراج و مجوزهای لازم برای این اقدام به گپ‌وگفت با علی توسطی، رئیس اتاق اصناف تهران پرداخته است.

◉ برای فروش‌های فوق‌العاده در پایان سال باید چه روند قانونی طی شود؟

هر واحد صنفی که تصمیم به برگزاری حراج دارد، براساس مفاد قانون نظام صنفی باید با اتحادیه مربوطه مکاتبه کند. اتحادیه مربوطه نمونه کالا، نرخ خرید و قیمت‌های متعارف بازار را بررسی و در نهایت تخفیف مدنظر فروشنده را تایید می‌کند. لازم به ذکر است که براساس آیین‌نامه اجرایی ماده ۸۴ قانون نظام صنفی، هر واحد صنفی قبل از حراج یا فروش فوق‌العاده مکلف است مدارکی شامل فهرست کلیه کالاهای موردعرضه در واحد صنفی، فاکتور خرید یا مدارکی دال بر قیمت‌های تمام‌شده، فهرست قیمت‌های متعارف در حال فروش عادی، تعیین درصد تخفیف نسبت به نرخ فروش کالا در زمینه فروش فوق‌العاده کالا و لیست نرخ کالا پس از کسر تخفیف را همراه درخواست حراج یا فروش فوق‌العاده با ذکر تاریخ پیشنهادی برای حراج یا فروش فوق‌العاده کالا، برای اخذ مجوز به اتحادیه مربوط و در صورت نبود اتحادیه به مجمع امور صنفی ذی‌ربط تسلیم کند. اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی نیز موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته نسبت به صدور مجوز حراج یا فروش فوق‌العاده کالا برای متقاضیان اقدام و در صورت عدم موافقت مراتب را با ذکر دلایل قانونی به متقاضی اعلام کنند. در صورتی که واحد صنفی بدون دریافت مجوز از اتحادیه و در صورت نبود اتحادیه از مجمع امور صنفی ذی‌ربط اقدام به حراج یا فروش فوق‌العاده مرتکب تخلف صنفی شده و طبق قانون و مقررات نظام صنفی با وی برخورد می‌شود.

◉ زمان حراج برای دریافت مجوز اهمیت دارد؟

زمان تخفیف باید مشخص باشد. واحد صنفی مربوطه باید مدت زمانی را که مایل به برگزاری حراج است اعلام و در صورتی که مدت زمان اعلام‌شده تمام شود و واحد صنفی هنوز به حراج خود ادامه دهد، با آن برخورد خواهد شد. زمان برگزاری حراج بر عهده خود واحد صنفی است. البته در برخی از ایام نباید مجوز حراج داده شود که توسط اتحادیه مربوطه بررسی می‌شود. در کشورهای مختلف حراج‌های پایان فصل برگزار می‌شود و ما هم گاهی در اطرافیان خود شاهد این موضوع هستیم که برای استفاده از حراج‌های پایان فصل به سایر کشورها سفر می‌کنند.

◉ حراج‌های غیرمتعارف بر چه اساسی برگزار می‌شود؟

همان‌طور که گرانفروشی تخلف است، ارزانفروشی بیش از اندازه هم به‌دلیل برهم زدن نظم بازار مشکل‌ساز است و طبق قانون با آن برخورد می‌شود و اگر در این زمینه بین واحد صنفی و اتحادیه مربوطه مشکلی ایجاد شود، پرونده برای بررسی بیشتر به اتاق اصناف ارجاع خواهد شد.

یادداشت

تبانی برای گرانی

هادی خرسند
کارشناس حقوقی

دلالی در لغت به‌معنای واسطه‌گری و دلال در اصطلاح حقوقی طبق ماده ۳۳۵ از قانون تجارت بدین شکل تعریف شده است: «دلال کسی است که در مقابل اجرت، واسطه انجام معاملاتی شده یا برای کسی که می‌خواهد معاملاتی نماید، طرف معامله پیدا می‌کند».

طبق ماده ۳۳۷ قانون تجارت دلال باید در کار و موضوع مورد معامله نهایت دقت و مهارت خود را در حفظ حقوق آمر به کار ببرد، در نتیجه وظیفه‌اش، تشریح جزئیات راجع به معامله است. به‌موجب ماده ۳۴۳ قانون تجارت دلال باید جزئیات را برای طرفین تشریح و طرفین را به یکدیگر معرفی کند، بنابراین ماده قانونی «دلال ضامن اعتبار اشخاصی که برای آنها دلالی می‌کند و ضامن اجرای معاملاتی که به‌توسط او می‌شود، نیست». این در حالی است که اگر به وظیفه خود عمل نکند و طرفین یا شخصی را که به‌واسطه دلال با طرف مقابل معامله می‌کند، از جزئیات معامله آگاه نکند و در پی آن، برای شخص ضرری ایجاد شود، می‌توان دلال را طرف معامله قرار داد و خسارت وارده را از او دریافت کرد. همچنین ماده ۳۴۴ قانون تجارت تصریح می‌کند: «دلال در خصوص ارزش و جنس مال‌التجاره‌ای که مورد معامله بوده مسئول نیست مگر اینکه ثابت شود تقصیر از جانب او بوده است».

مدت‌ها است که یکی از دلالی‌های پرسود و جذاب، دلالی مسکن است، در حالی که بازار مسکن طی این سال‌ها با افزایش قیمت‌های نجومی به بازاری پرتنش و درعین‌حال کم‌تقاضا تبدیل‌شده است؛ اما در این بین، هستند افرادی که یا ناچار هستند درگیر چالش‌های بازار مسکن شوند یا برای آنها نانی حسابی دارد. این موضوع در حالی است که دلالان مسکن هر روز با ترفندهای بسیاری به میدان می‌آیند تا همین قیمت‌هایی را که لحظه‌ای تغییر می‌کنند، تکانی دهند تا جیب آنها پرپول‌تر شود، در نتیجه این روزها خانه‌ها به نرخ خون خریدار تمام می‌شود و گویی آش کشک خاله‌ای است که به پای آنها نوشته شده است. دلالان برای دریافت این هزینه‌های گزاف به‌سراغ راه‌های مختلفی می‌روند که یکی از راه‌های مرسوم بین دلالان و مشاوران املاک که به‌وفور دیده می‌شود و بلای جان این روزهای بازار مسکن شده است، روش ۲ قولنامه‌ای و ۳ قولنامه‌ای است. در این روش، واحد مسکونی توسط دلال خریداری می‌شود و با چند معامله مکرر و صوری بین اعضای بنگاهی که دلال با آن کار می‌کند، نرخ خانه افزایش می‌یابد، در نتیجه واحد مسکونی با قیمتی نه‌چندان منصفانه و چندین برابر ارزش واقعی ملک به‌فروش می‌رسد. روش دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، درج آگهی برای فروش آپارتمانی است که به‌طورحقیقی وجود ندارد. در واقع، مشاوران و دلالان املاک با درج آگهی فروش آپارتمانی که به‌طورحقیقی در بازار وجود ندارد، سعی می‌کنند تا منطقه موردنظر خود را به نرخ دلخواه خود برسانند. سپس در آن منطقه شروع به فعالیت با قیمت‌های موردنظر خود می‌کنند که این امر سبب تنش و تورم بی‌رویه در بازار مسکن شده است. به‌عقیده کارشناسان و فعالان این حوزه، متاسفانه سیاست‌ها و اقداماتی که نهادهای مسئول برای جلوگیری از این اقدامات انجام داده‌اند، ثمربخش نبوده‌اند و دلالان ملکی بیش‌ازپیش به کار خود ادامه می‌دهند و هر روز جیب آنها پرپول‌تر می‌شود. معضلی که دلالان املاک با این اقدامات ایجاد می‌کنند، موجب تنش در بازار مسکن می‌شود که در ظاهر تنها برای به‌دست آوردن کمیسیونی بیشتر از فروش آپارتمان است؛ اما در اصل، این اقدام باعث افزایش بی‌رویه و غیرکارشناسانه نرخ ملک می‌شود. متاسفانه دلالان بازار مسکن و چالش‌هایی که به‌واسطه آنها ایجاد می‌شود، مانند توده سرطانی بدخیم به بدنه جامعه چسبیده است و روزبه‌روز نیز بزرگ‌تر می‌شود، در نتیجه شاهد رشد روزافزون نرخ مسکن هستیم و دیگر، خرید خانه تبدیل به آرزویی دست‌نیافتنی شده است. در حال حاضر باید به فکر راه چاره‌ای برای حل این موضوع بود. این در حالی است که در این اوضاع اقتصادی، مسئولان و نهادهای نظارتی اقدامات بسیاری را برای کوتاه کردن دست دلالان از بازار مسکن و تثبیت نرخ انجام داده‌اند، اما تمامی این راهکارها تنها مسکنی موقتی است، چرا که دلالان و مشاوران املاک پس از روی کار آمدن هر قانونی روز دیگر خود را با اقداماتی به‌روزتر آغاز می‌کنند. این اثرات منفی حاصل وجود دلالان بازار مسکن، به‌دلیل وجود قوانینی درباره دلالی مسکن و املاک است که به‌درستی در جامعه اجرا نمی‌شود یا مجازات افرادی که مانع نظم و امنیت روانی جامعه هستند، به‌خوبی اجرا نمی‌شود. ختم کلام اینکه شاید این بازار نیز مانند سایر بازارها اجرای بد یک قانون خوب را بهانه‌ای برای نبود نظارت می‌کند.

تاثیر نوسانات ارزی بر بازار نفت و انرژی بررسی شد

بی‌اعتنایی طلای سیاه به گرانی دلار

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

افزایش نرخ ارز روزبه‌روز در حال افزایش و این موضوع بر تمام بازارهای مالی تاثیر گذاشته است، اما باتوجه به معامله دلاری نفت در بازارهای جهانی، انتظار می‌رود تا کمبود ارزی با افزایش تولید نفت افزایش یابد. از سوی دیگر، نمی‌توان از جنبه‌های منفی افزایش نرخ ارز در اقتصاد کشور غافل ماند و همه‌چیز را به‌نفع بازار نفت در نظر گرفت، چرا که با آسیب وارده به صنایع و بازارهای مالی ناشی از افزایش نرخ ارز، حتی اگر فروش نفت چندبرابر شود، باز هم نمی‌تواند کمکی به چرخه اقتصادی و معیشت کشور کند.

زمانی اوضاع بدتر می‌شود که دیگر دلاری در کار نباشد و مشتری‌های نفت ایران به‌جای پرداخت ارز رایج در دنیا از روش‌های جایگزین مانند تهاتر و مبادله با پول ملی خود اقدام به خرید نفت از کشور ما کنند.

صمت در این گزارش تاثیر نوسانات ارزی را در بازار نفت کشور از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عکس: صمت

بیشترین درآمد کشور از منابع نفتی به‌دست می‌آید و اگر ما بخواهیم بخشی از این منابع را به‌جای دریافت ارز با کالاهای موردنیاز مبادله کنیم، با مشکلات ارزی بیشتری در آینده روبه‌رو می‌شویم

نقش تعیین کننده نفت در بازارهای جهانی

بازار نفت یکی از اصلی‌ترین بازارهای جهانی است که به‌طورمعمول در رابطه با دیگر بازارها، پیشرو است. به‌عبارت دیگر، تغییرات نفت موجب تحول در دیگر بازارها از جمله ارز می‌شود و عکس این موضوع معمولا صادق نیست.

درست نیست که در بودجه، نرخ ارز به‌صورت غیرواقعی پایین و نرخ نفت بالاتر در نظر گرفته شود، چرا که یکی از مسائل قابل‌توجه در عرصه بازارهای مالی، رابطه تنگاتنگ نرخ کالاها و ارزش ارزهای کشورهای مختلف جهان با یکدیگر است، به‌طوری‌که در هیچ بازاری نمی‌توان منفرد عمل و به اخبار و اطلاعات مربوط به آن کالا یا ارز بسنده و باید اطلاعات جامعی از تعداد قابل‌توجهی از آنها را گردآوری و تحلیل کرد تا به نتیجه‌ای مطلوب رسید.

تدوین بودجه برخلاف واقعیت‌ها چاره‌ساز نیست. باید نرخ ارز واقعی محاسبه و میزان و نرخ فروش نفت در بودجه واقع‌بینانه در نظر گرفته شود. توجیه دولت در این زمینه آن است که آنچه برای فروش نفت در لایحه بودجه سال آینده در نظر گرفته شده، از لحاظ ریالی قابل‌تحقق خواهد بود، اما ممکن است در نهایت این اتفاق رخ ندهد.

قیمت ارز روزبه‌روز در حال افزایش است و این موضوع برای دولت آورده نیست، چرا که تورم گسترده‌ای از افزایش نرخ ارز ناشی خواهد شد و باعث تورم شدید می‌شود. همچنین، بخش قابل‌توجهی از تورم به هزینه‌های دولت از جمله در قسمت پروژه‌های عمرانی سرریز و دولت در اتمام این پروژه‌ها با مشکل مواجه می‌شود.

در مجموع، افزایش نرخ ارز نکته مثبتی برای دولت نیست، البته دولت هم در ظاهر با افزایش نرخ ارز مخالف است، اما در عمل نرخ ارز در حال افزایش است.

چالش‌های فروش نفت

مرتضی بهروزی‌فر، عضو موسسه مطالعات انرژی و کارشناس حوزه نفت و گاز در رابطه با تاثیر افزایش نرخ ارز بر بازار نفت کشور به صمت توضیح داد: یکی از دلایل افزایش نرخ ارز در کشور این است که از یک‌سو، نتوانستیم نفت را با قیمت اصلی آن بفروشیم و پول آن را به منابع داخلی تزریق کنیم و از سوی دیگر، متناسب با مصارف داخلی خود صادرات نفت نداشته‌ایم.

همچنین محدودیت‌هایی که باعث شد تا ورود ارز از عراق به ایران کاهش پیدا کند، دلیل دیگری است که باعث نابسامانی در بازار ارز شده است، اما در کل، اینکه بگویم افزایش نرخ ارز می‌تواند بر میزان صادرات نفت کشور تاثیر بگذارد، بعید به‌نظر می‌رسد.

تهاتر نفت با کالا باعث کمبود ارزی می‌شود

بهروزی‌فر در ادامه خاطرنشان کرد: تحت هر شرایطی نمی‌شود، اقتصاد یک کشور را با تهاتر جلو برد و به توسعه رساند، در حقیقت عملی نیست، برای هر کالای موردنیاز کشور، اقلامی را پیدا کرد که کشور مقابل به آن نیاز داشته باشد تا با دریافت نفت اقدام به تهاتر کند. این عضو موسسه مطالعات انرژی گفت: میزان صادرات روزانه نفت ایران حدود یک‌میلیون بشکه برآورد شده است؛ آن‌هم نفتی که با تخفیف فراوان در بازارهای غیررسمی مبادله می‌شود. البته مسئولان، صادرات نفت ایران را حدود ۱.۵ میلیون بشکه در روز اعلام می‌کنند، اما داده‌های مراجع بین‌المللی خیلی این ادعا را تایید نمی‌کند، هرچند صادرات در ۲ ماه پایانی سال ۲۰۲۲ روزهای خوبی را تجربه کرده است. وی افزود: در حال حاضر، بیشترین درآمد کشور از منابع نفتی به‌دست می‌آید و اگر بخواهیم بخشی از این منابع را به‌جای دریافت ارز با کالاهای موردنیاز مبادله کنیم، با مشکلات ارزی بیشتری در آینده روبه‌رو می‌شویم، بنابراین بهترین اقدامی که می‌شود در موضوع تهاتر نفت انجام داد، این است که اگر در ازای نفت کالایی دریافت می‌کنیم، بتوانیم آن کالا را به ارز تبدیل کنیم و بخشی از ارزش نقدی فروش نفت را به‌دست آوریم. وی تصریح کرد: راحت‌ترین و منطقی‌ترین راه فروش نفت، به‌صورت مبادله ارزی و پولی است، اما لازم است، در نظر داشته باشیم که شرایط کشور ما همانند دیگر تولیدکنندگان و صادرکنندگان نیست و تحریم‌های غرب، فروش نفت را بسیار سخت کرده است، به‌طوری‌که صادرات نفت برای ایران هزینه زیادی دارد و درآمدهای حاصل از فروش نفت در خیلی از مواقع به کشور برنمی‌گردد یا مشتریان نفتی با تخفیف‌های زیادی نفت کشور را خریداری می‌کنند. بنابراین اگر سیاستی برای فروش نفت در نظر گرفته می‌شود، گاهی برای خنثی‌سازی چنین تحریم‌هایی است و نباید با بازارهای کشورهای دیگر مقایسه شود، اما در هر صورت اگر این روند ادامه پیدا کند، می‌تواند شرایط سختی را برای کشور به‌وجود بیاورد و مسئولان برای حل این چالش باید هرچه زودتر چاره‌اندیشی کنند. این کارشناس در پایان گفت: باتوجه به اینکه، شرایط بازار به‌شکلی است که قیمت انرژی بالا و اروپا نیز به‌دنبال جایگزین نفت روسیه است، به‌نظر نمی‌رسد در اوپک مشکلی داشته باشیم. پیش‌تر هم که سهمیه‌بندی در اوپک وجود داشت، ایران از این سهمیه‌بندی جدا بود. اکنون بهترین موقعیت برای بازگشت ایران به سهمیه‌بندی‌ها است و در اوپک و بازار نیز مشکلی نخواهیم داشت و تنها مشکل ما روسیه است که تاکنون نگذاشته، مشکلات ما در بازار انرژی حل شود.

اگر تعداد فروشندگان نفت که با پول ملی کشورهایی نظیر چین مبادله می‌کنند، افزایش یابد، روزبه‌روز قدرت دلار تحلیل می‌رود

نوسانات داخلی نرخ دلار در بازار جهانی تاثیر ندارد

حسن مرادی، کارشناس بازار انرژی به صمت گفت: نوسانات نرخ ارز و دلار ارتباط خاصی به مسائل خارجی ندارد، اگرچه دولت و یا هر نهاد حقوقی دیگر از تراکنش‌ها و فروش نفت و گاز بهره‌مند می‌شوند، اما تغییرات داخلی در نرخ دلار در بازار جهانی تاثیر زیادی نمی‌گذارد. مهم نیست که نرخ ارز در یک کشور چقدر است، چرا که ما نفت را به بازار جهانی عرضه می‌کنیم و طلای سیاه در بازار خریدوفروش می‌شود و از منافع این مبادله برخوردار می‌شویم، در نتیجه بالا رفتن نرخ ارز را نمی‌توانیم به صادرات نفت و انرژی تعمیم دهیم. مرادی افزود: کشور ما اکنون به‌خاطر تحریم‌ها با مشکلات زیادی روبه‌رو است و برای این موضوع راه‌حل‌های زیادی نظیر تهاتر نفت و فروش نفت و گاز با ارز رایج چین و روس را اندیشیده، چرا که کشور ما برای دور زدن تحریم‌های غربی باید برای فروش نفت و گاز اقدامات متفکرانه‌ای انجام دهد. درحال حاضر ایران با قدرت‌های بزرگ اقتصادی نظیر چین و روسیه در حال همکاری‌های گسترده‌ای است که می‌تواند منافع خوبی برای ما به‌ارمغان داشته باشد و بهتر است، جای اینکه نفت را با تخفیف‌های زیاد به کشورهای دیگر بفروشیم با تهاتر یا با پول ملی کشورهای پرقدرت مبادلات را انجام دهیم. با این کار کشور از نوسانات ارزی در امان می‌ماند، همچنین اگر تعداد فروشندگان نفت که با پول ملی کشورهایی نظیر چین مبادله می‌کنند، افزایش یابد، روزبه‌روز قدرت پوشالی دلار تحلیل می‌رود. این کارشناس انرژی افزود: اما در رابطه با کشور روسیه باید گفت که روسیه نمی‌تواند تبادلات زیادی در حوزه انرژی با ایران داشته باشد، چرا که روسیه قواعد بازی در عرصه اقتصاد و سیاست را به‌خوبی می‌شناسد و با شناخت صحیح در دایره عرضه و تقاضا به‌خوبی مهره‌های خود را می‌چیند، البته در این میان بسیاری از کشورها مانند عربستان سعی می‌کنند که از فرصت‌های پیش‌آمده به‌نحومطلوب استفاده کنند و ایران نیز نباید از این قافله عقب بماند. روسیه دارای اقتصاد بزرگی است که با استفاده از مدیریت مطلوب و تمرکز روی دیگر منابع درآمدی خود از جایگاه ابرقدرتی‌اش، توانسته است معادلات اقتصادی و سیاسی منطقه و جهان را به‌نفع خود رقم بزند.

رشد درآمدهای ارزی دولت از فروش نفت

مرادی با تایید بر این موضوع که افزایش نرخ دلار در برابر پول ملی باعث رشد درآمدهای ارزی دولت از فروش نفت می‌شود به صمت توضیح داد: دولت بودجه سال بعد را برپایه نفت بشکه‌ای ۷۵ دلار بسته است، اما به‌طورقطع همه برنامه‌ریزی‌هایی که در حوزه بودجه‌بندی مطرح می‌شود، اجرایی نیست. وی در تشریح روند بودجه‌ریزی افزود: اگر در بودجه مبلغی نوشته شده به‌خاطر بررسی‌های اولیه گروه اقتصادی دولت است. حالا اگر دلار یا نرخ ارز بالا رود، درآمدهای دولت نیز افزایش می‌یابد و از آنجایی که مشکلات اقتصادی در کشور متعدد است، از این افزایش درآمد می‌شود در بخش‌های مختلف که نیاز به سرمایه‌گذاری و نقدینگی دارند، استفاده کرد. وی بیان کرد: در صورتی که تمام زیرساخت‌های موجود برای صادرات انرژی وجود داشته باشد، امکان افزایش ارزآوری به داخل کشور نیز ممکن است. اگرچه امریکا همواره چالش‌هایی با ایران داشته است، اما در صورت برداشته شدن تحریم‌ها دلیلی ندارد، مشکلی در صادرات نفت پیش بیاید، ضمن آنکه ایران یکی از کشورهایی است که از مناطق طبیعی بالایی برخوردار است. این کارشناس در پایان گفت: باید در نظر داشت که کشور از فناوری لازم برای صادرات انرژی برخوردار است، اما در بعضی از موارد نیاز به مداخله بیشتری داریم تا بتوانیم در این راستا موفق عمل کنیم، به‌طوری‌که دقت و موشکافی بیشتری وجود داشته باشد و کارشناسان ببینند که آیا می‌توان به آن جامه عمل پوشاند یا خیر؟

سخن پایانی

اثرات روانی و موج‌های قیمتی که ممکن است در بازارهایی مثل ارز و طلا مشاهده شوند، در بازار نفت چندان قابل‌مشاهده نیست. البته این به این معنی نیست که بازارهای مالی هیچ تاثیری روی بازار کالاهای خام ندارند. در نهایت، نرخ لحظه‌ای نفت توسط متغیرهای بخش حقیقی یعنی عرضه و تقاضای فیزیکی آن در کوتاه‌مدت و میان‌مدت تعیین می‌شود. باتوجه به این نکته هرچند نقش انتظارات آینده هم در تعیین نرخ نفت خام مهم و غیرقابل‌انکار است،اما اثر انتظارات هم خود را از مسیر عرضه و تقاضای فیزیکی در بخش حقیقی بازار نفت نشان می‌دهد. اگر بازار حس کند که تقاضای نفت در آینده بالا یا پایین خواهد بود، قیمت‌های فعلی به این انتظارات واکنش نشان می‌دهند، اما این واکنش هم از کانال خرید و ذخیره‌سازی یا تخلیه ذخایر نفت خام است و در نهایت، عرضه و تقاضای فیزیکی است که نرخ بازار را تعیین می‌کند. رابطه همبستگی منفی بین نرخ نفت و دلار یک مشاهده رایج بین سوداگران بازارهای مالی است،اما این همبستگی آماری برای اینکه به کار سیاست‌گذاری بیاید، باید با تحلیل مکانیسم‌های اقتصادی همراه شود. رابطه بین نرخ دلار و نفت از هر دو جهت قابل‌تصور است، یعنی هم نرخ نفت می‌تواند پیشرانه نرخ برابری دلار باشد و هم ارزش دلار می‌تواند نرخ جهانی نفت را تحت‌تاثیر قرار دهد. حالت سوم هم این است که متغیر یا جهت‌های معکوس روی هردو تاثیرگذار باشد.

نوبت اول

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ذیل هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی شبانکاره تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی ذیل محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاصی نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

۱- رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۸۰۰۰۷۸۳ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی اداره اوقاف و امور خیریه دشتستان شندآنک بقعه امامزاده و اراضی متصل به آن به مساحت ۱۶۵۳۴ مترمربع پلاک ۹ فرعی از ۷۳۲۹ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷۳۲۹ اصلی واقع در بخش سه شبانکاره قریه سردشتک خریداری از مالک رسمی محرز گردیده است.

۲- رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۸۰۰۰۷۸۵ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی اداره اوقاف و امور خیریه دشتستان شندآنک موقوفه آب‌انبار و سراب هاجر شبانکاره زن‌خان به مساحت ۴۱۸۱/۲۰ مترمربع پلاک ۴۴۰۰ فرعی از ۷۳۵۲/۲۷۴ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷۳۵۲ اصلی واقع در بخش سه شبانکاره قریه شبانکاره خریداری از مالک رسمی محرز گردیده است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

المراد رزمجو، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک واحد شبانکاره

تنها ۲ سال برای تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ فرصت باقی است

نگرانی فولادی‌ها کم می‌شود؟

کتایون ملکی: کشف ذخایر معدنی به‌ویژه سنگ‌آهن می‌تواند نگرانی‌ها درباره تامین مواد اولیه برای صنعت فولاد را کاهش دهد، اما تنها شناسایی این ذخایر نمی‌تواند کلید گشایش این قفل باشد، بلکه باید مسیر بهره‌برداری از آنها نیز به‌سرعت فراهم شود. در غیر این صورت، هرچند حجم ذخایر شناسایی‌شده افزایشی خواهد بود، اما همچنان صنایع پایین‌دستی برای تامین مواد اولیه خود با مشکلاتی همراه خواهند بود که می‌توانند نرخ تمام‌شده را افزایش و توان رقابتی در بازارهای صادراتی را کاهش دهند. صمت در این گزارش به الزامات تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

هم‌اکنون تفاهمنامه و قراردادهایی با صنایع فولادی در حوزه اکتشاف سنگ‌آهن داریم و نگاه ما مراحل اولیه اکتشاف است که دولت باید خطرپذیری اکتشاف بخش خصوصی را پایین بیاورد

بی‌توجهی به توسعه اکتشافات در سال‌های اخیر در کنار رشد سریع واحدهای فولادی و توسعه آنها باعث شد تا امروز درست در زمانی که تنها ۲ سال تا تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ باقی مانده است، صنعت فولاد نگران تامین مواد اولیه خود باشد. البته این موضوع را نباید تنها محدود به صنعت فولاد دانست، زیرا توسعه‌نایافتگی اکتشافات در سایر حوزه‌ها نیز قابل‌لمس است. ادامه این موضوع می‌تواند صنایع پایین‌دستی را با افزایش نرخ تمام‌شده همراه کند که در نهایت، قدرت رقابت در بازارهای صادراتی را کاهش می‌دهد. نکته مهم دیگر آن است که بارها بر اهمیت توسعه اکتشافات و بالا بودن ریسک سرمایه‌گذاری در این مرحله صحبت شده است که باید دولت ابتدا ریسک آن را بپذیرد و سپس به سرمایه‌گذاران واگذار کند، اما متاسفانه تغییر قوانین و مقررات و برخی تصمیم‌های غیرکارشناسی باعث می‌شود تا سرمایه‌گذاران چندان میل و رغبتی برای ورود به این حوزه نداشته باشند. در نهایت، کار به جایی رسید که زنگ خطر برای واحدهای فولادی در بحث تامین مواد اولیه به‌صدا درآمد و دولت تصمیم گرفت تا سرعت توسعه اکتشافات را بالا ببرد. در این میان اما، ورود بخش خصوصی کارآمد نیز توانست سرعت این کار را چندبرابر کند. شاید استفاده از این توان باید از چند سال قبل در دستور کار قرار می‌گرفت، اما باز هم جای شکر دارد که با این تصمیم و همکاری می‌توان به بهره‌برداری هرچه بیشتر از ذخایر معدنی امیدوار بود.

▣ اقدامات و برنامه‌های سازمان زمین‌شناسی

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی از اکتشافات جدید سنگ‌آهن در کشور خبر داد و گفت: به‌تازگی در بخش‌هایی از استان‌های اصفهان، یزد، کرمان و سمنان، سنگ‌آهن موردپیمایش و اکتشافات اولیه قرار گرفته و ذخایر خوبی به‌دست آمده است.

رضا جدیدی افزود: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور از ابتدای دولت سیزدهم با اجرای طرح پایش ذخایر معدنی که از آن به‌عنوان ترازنامه منابع معدنی هم یاد می‌شود، برای تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع کشور از جمله سنگ‌آهن، بررسی‌هایی در سال ۱۴۰۱ انجام شده است.

وی با بیان اینکه حدود ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تن ذخایر قطعی سنگ‌آهن در کشور وجود دارد، خاطرنشان کرد: باتوجه به اینکه سالانه حدود ۱۰۰ میلیون تن سنگ‌آهن خام در صنایع مصرف می‌شود، تاکنون چندین‌بار اعلام کرده‌ایم که محدودیت جدی در میزان ذخایر سنگ‌آهن کشور داریم.

به‌گفته این مقام مسئول، سال‌های باقیمانده ذخایر موجود کشور با همین روند اکتشاف کنونی، نزدیک به ۱۵ سال است که برای نیاز صنایع ما وضعیت مناسبی نیست. مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی افزود: بنابراین باید در یک برنامه‌ریزی منسجم و فشرده برای اکتشاف ذخایر جدید سنگ‌آهن و مواد حیاتی موردنیاز صنایع در کشور اقدام شود.

وی بااشاره به اینکه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور اکنون در بخش‌هایی از استان‌های قم، مرکزی، قزوین و اصفهان طرح تحول را به اجرا درآورده است، تصریح کرد: این سازمان در مدت یک‌سال دستاوردهایی در طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی داشته و ذخایر مناسبی از سنگ‌آهن در استان کردستان شناسایی شده است که امیدواریم این دستاوردها مراحل اولیه اکتشاف را در برگیرد و موجب رفع نیاز برای صنایع کشور در حوزه سنگ‌آهن شود.

جدیدی در ادامه به برنامه‌های آتی این سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور اشاره و ابراز امیدواری کرد: در سال‌های آینده، ذخایر مگنتیتی سنگ‌آهن را بالا ببریم و در بحث سنگ‌های هماتیتی نیز به تکنولوژی فرآوری دست پیدا کنیم.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، از وجود ذخایر قابل‌توجه هماتیتی سنگ‌آهن در کشور خبر داد و گفت: البته این ذخایر در مقیاس جهانی ذخایر بالایی نیست، اما در کشورمان به فرآوری نیاز دارد که سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور از طریق ژئوفیزیک هوایی به‌دنبال اکتشاف ذخایر جدید معدنی پنهان است.

وی همچنین از همکاری مشترک با صنایع فولادی در حوزه اکتشافات خبر داد و افزود: هم‌اکنون تفاهمنامه و قراردادهایی با صنایع فولادی در حوزه اکتشاف سنگ‌آهن داریم و نگاه ما مراحل اولیه اکتشاف است که دولت باید خطرپذیری اکتشاف بخش خصوصی را پایین بیاورد.

این مقام مسئول ادامه داد: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با ورود فعالیت‌های اکتشافی و بکارگیری روش‌های علمی، مراحل شناسایی و پی‌جویی را انجام می‌دهد که با این کار، دولت وظایف حاکمیتی خود را انجام و با ورود به اکتشافات اولیه، ریسک سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد.

▣ تنها با شناسایی ذخایر خوشحال نشویم

اما سوال این است که شناسایی ذخایر و اعلام آمارها مشکلات ما را در بخش تامین مواد اولیه حل خواهد کرد؟ به‌طورقطع پاسخ به این سوال منفی است. بارها گفته‌ایم که ایران در میان ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار دارد، اما حالا در چند قدمی تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴، تامین مواد اولیه به اصلی‌ترین چالش واحدهای پایین‌دستی از جمله فولادی‌ها تبدیل شده است. بدون‌شک پس از شناسایی این ذخایر موضوع بهره‌برداری و استخراج از آنها بسیار مهم است که چندین چالش می‌تواند پیش‌رو باشد. چالش اول، موضوع ثبات در قوانین و مقررات است که پیش‌تر به آن اشاره شده، اما از دیگر موضوعات مهم، بحث ایجاد زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری از این ذخایر است. موضوعی که امروز بسیاری از فعالان بخش معدن را با مشکل همراه کرده است. این زیرساخت‌ها در بخش‌هایی همچون سوخت، حمل‌ونقل، ماشین‌آلات و... توانسته‌اند معدنکاری را با مشکلات بسیاری همراه کنند. به‌عنوان‌مثال، فرسودگی ماشین‌آلات توانسته بر میزان بهره‌وری معادن در بخش معادن کوچک و متوسط‌مقیاس اثرگذار باشد که در نهایت، حل نشدن این چالش، این معادن را به گورستان ماشین‌آلات تبدیل خواهد کرد.

در بخش حمل‌ونقل نیز توسعه نیافتن حمل ریلی از موضوعاتی است که باعث شده، نرخ تمام‌شده برای فعالان بخش معدن افزایشی باشد.

سخن پایانی

این موارد باعث شده تا سرمایه‌گذاری در بخش معدن با احتیاط بسیاری انجام شود که شاید همین نگاه، ورود سرمایه‌گذار را کاهش داده است، در حالی که با ورود سرمایه‌گذاران به بخش معدن، علاوه بر توسعه اقتصادی و تامین مواد اولیه، می‌توان در حوزه صادرات هم ارزآوری بیش از شرایط فعلی داشته باشیم و به‌نوعی وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش دهیم، در نتیجه تا به مرحله بهره‌برداری از این ذخایر نرسیم، نمی‌توانیم میزان نگرانی فولادی‌ها نسبت به مواد اولیه را کاهش دهیم و همچنان چالش‌ها در جای خود باقی خواهند ماند.

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی استعلام عمومی
شماره ۴۰۱/۱۴/س

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "راهبری، تعمیرات، سرویس و نگهداری سیستم‌های آنلاین کارخانجات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در بخش هوا و تصفیه‌خانه فاضلاب بهداشتی هر دو ماه یکبار" را از طریق برگزاری استعلام عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور و دستورالعمل ارزیابی کیفی و فنی را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از قسمت - مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. لازم به ذکر است شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول و یا رد هر یک یا تمام پیشنهادات واصله بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده
شماره ۱۴۰۱/۶۷/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد به منظور "پیاده‌سازی سیستم جامع اطلاعاتی" خود اقدام به تأمین نیروی متخصص از شرکت‌ها و موسسات انفورماتیکی و یا دانش‌بنیان، از طریق برگزاری مناقصه عمومی نماید. لذا شرکت‌ها و موسسات انفورماتیکی واجد شرایط و دارای گواهی با رتبه حداقل ۲ از شورای عالی انفورماتیک کشور در رشته مشاوره و نظارت در طرح‌های انفورماتیکی و یا شرکت‌های دانش‌بنیان واجد شرایط در این زمینه، می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه نموده و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دریافت نمایند. مهلت تحویل پاکات تا ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۲ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی استعلام عمومی
شماره ۴۰۱/۱۳/س

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "مشاور طراحی و نظارت بر اجرای پروژه بهینه‌سازی و افزایش ظرفیت تصفیه‌خانه فاضلاب مجتمع صنعتی" را از طریق برگزاری استعلام عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور و دستورالعمل ارزیابی کیفی و فنی را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از قسمت - مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. لازم به ذکر است شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول و یا رد هر یک یا تمام پیشنهادات واصله بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

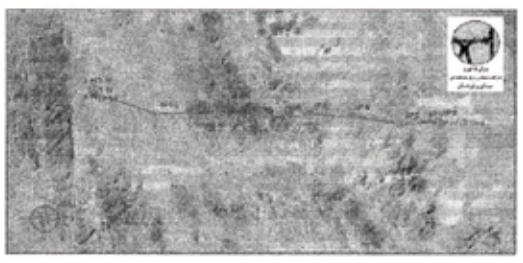
شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان

"اطلاعیه احداث خط ۶۳ کیلوولت تل‌سیاه – نصرت آباد"

شماره ۱۴۶۵۳۳۳

شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان به منظور توسعه شبکه فوق توزیع استان، عملیات احداث خط ۶۳ کیلوولت تل‌سیاه - نصرت آباد را آغاز. لذا برای اطلاع صاحبان اراضی و املاک واقع در مسیر فوق و در اجرای مواد ۱۶، ۱۸ و ۱۹ قانون سازمان برق ایران و ماده ۱۱ آئین‌نامه شماره ۱۲۷۲۷/ت/۵۰۷۳۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۰۶ هیئت محترم وزیران و سایر مقررات آگهی می‌نماید.

نظر به اینکه خط انتقال نیروی برق به شرح کروکی و نقشه پیوست از پست تل‌سیاه شروع و در سمت راست جاده زاهدان- بم امتداد یافته و وارد کوهستان شده و سپس جاده آسفالت زاهدان- بم را قطع و در سمت چپ جاده ادامه می‌یابد و بعد از منطقه کوهستان خارج و با دور شدن از جاده آسفالت وارد منطقه دشت شده و از پشت بند خاکی احداث شده مجدداً جاده آسفالت زاهدان- بم را قطع و از سمت جنوب وارد پست نصرت‌آباد می‌شود. لذا طبق مقررات حریم خط ۶۳ کیلوولت به میزان ۸ متر در هر طرف مسیر خط است که طبق مواد ۶ و ۸ تصویب‌نامه، در مسیر و حریم زمینی و هوایی خطوط انتقال نیروی برق اقدام به هر گونه عملیات ساختمانی و اقداماتی نظیر ایجاد تاسیسات صنعتی، مسکونی، مخازن سوخت، انبارداری و تاسیسات دامداری، باغ یا درختکاری ممنوع است. فقط اقداماتی از قبیل زراعت فصلی و سطحی، حفظ یا کاشت درختان کم ارتفاع، حفر چاه و قنوات بدون استفاده از دکل حفاری، اکتشاف و بهره‌برداری از معدن، راه‌سازی و احداث شبکه آبیاری مشروط بر اینکه مانعی برای دسترسی به خطوط برق برای وزارت نیرو و شرکت‌های برق ایجاد ننماید و سبب خسارت برای تاسیسات خطوط انتقال نگردد با رعایت فاصله ۳ متر از پی پایه‌ها بلامانع بوده و در مورد حفر چاه و قنوات و راه‌سازی می‌بایست قبلا اجازه کتبی شرکت برق اخذ گردد. طبق مواد ۷ و ۱۰ تصویب‌نامه، رعایت حریم و ضوابط فنی مصوب خطوط نیروی برق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی الزامی است و اشخاصی که برخلاف مقررات تصویب‌نامه مذکور اقدام به عملیات و تصرفاتی در مسیر و حریم‌های زمینی و هوایی در زیر حریم هوایی خطوط برق نمایند مکلفند به محض اعلام وزارت نیرو و شرکت برق عملیات و تصرفات را متوقف و به هزینه خود نسبت به رفع آثار عملیات و تصرفات مبادرت نمایند. بدیهی است هر گونه ممانعت از اجرای طرح عمرانی و دولتی در حین عملیات اجرایی جرم و مشمول کیفر مذکور در ماده ۸ لایحه قانونی رفع تجاوز از تاسیسات آب و برق کشور بوده و با متخلفین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی طبق مقررات برخورد خواهد شد. مالکین و اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت هر گونه ابهام لازم است با ارائه مدارک مربوطه ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ درج این آگهی در روزنامه به نشانی این شرکت: زاهدان - خیابان دانشگاه حدفاصل دانشگاه ۳۷ و ۳۹ - شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان مراجعه یا مکاتبه نمایند.

شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول شماره ۱۴۶۵۳۳۲

نظر به دستور مواد ۱ و ۲ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ و برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۱۰۰۱۳۰۱۷۹۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ هیات قانون تعیین تکلیف... موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی ... جمستان... تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای اخانم عفت حاج حسینی فرزند احمد نسبت به ششدانگ.

یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۱۰/۲۵ مترمربع به شماره پلاک ۲۴۷ فرعی از ۲۸ اصلی واقع در قریه رمشی بخش۱ خریداری شده از آقای اخانم محمدرضا معطوفی مالک رسمی محرز گردیده است لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه و محلی / سراسری در شهرها منتشر و در روستاها را ی هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل را ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست.

عین‌اله تیموری، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک جمستان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی قائم‌شهر

نوبت اول شماره ۱۴۶۴۲۵۹

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی قائم‌شهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

▣ املاک متقاضیان واقع در قریه جمنان پلاک ۲۶ اصلی بخش ۱۶

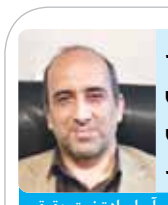
۸۰۹۹ فرعی به نام خانم آزاده قدیری بایعکلائی نسبت به **ششدانگ یک قطعه زمین** که در آن احداث بنا شده است به **مساحت ۱۶۸.۲۸ مترمربع** خریداری مع‌الواسطه از خانم آذر ابراهیمی کردآسیابی مالک رسمی.

لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل را ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست.

یونس قصابی، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان قائم‌شهر

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

یادداشت

موانع تولید در هفته‌های پایانی سال سخت‌تر می‌شود

آریا صادق‌نیت حقیقی
فعال صنعت آلومینیوم

نوسانات ارزی یکی از چالش‌های اساسی اقتصاد ما در طول سال‌های گذشته بوده که روند فعالیت صنایع را با چالش‌های متعددی روبه‌رو می‌کند. این نوسانات ارزی در هفته‌های اخیر شدت گرفته و زمینه بر هم خوردن بازار و تولید را فراهم کرده است. چنین تغییرات مداومی به نفع هیچ فعال اقتصادی یا صنعتگری نیست، چراکه از اساس امکان تداوم تولید را در حوزه‌های مختلف سلب می‌کند.

علاوه بر این باتوجه به دورنمای مبهم قیمت دلار صنعتگران با شک و تردید در روند فروش محصولات خود روبه‌رو شده‌اند. این چالش به‌ویژه در روزهای پایانی سال که تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خود در سال آتی برنامه‌ریزی می‌کنند، شدت گرفته است. در چنین موقعیتی تولیدکننده نمی‌داند اگر محصولات خود را با قیمت روز به فروش برساند، در آینده می‌تواند ماده اولیه موردنیازش را خریداری کند یا باتوجه به روند صعودی قیمت‌ها، عملا سرمایه‌اش را از دست خواهد داد.

کافی است نگاهی به معاملات شمش آلومینیوم در بورس کالا بیندازید. در روزهای گذشته، همپای رشد قیمت دلار شاهد صعود رقابت برای خرید شمش از بورس کالا بوده‌ایم. بدین ترتیب در شرایطی که قیمت آلومینیوم در سطح جهانی پایدار بوده، این فلز در داخل کشور و تحت تاثیر نوسانات ارزی، با بهای به‌مراتب بالاتری از قیمت پایه آن خریدوفروش می‌شود. بخش عمده‌ای از تقاضا برای خرید آلومینیوم تقاضای کاذب یا غیرمصرفی است. انتظارات تورمی و حرکات هیجانی عامل بروز چنین روندی در فرآیند فروش شمش آلومینیوم است.

قیمت پایه شمش آلومینیوم در بورس کالا براساس نرخ دلار نیمایی تعیین می‌شود و در ادامه ۱۰ درصد قیمت شمش به‌عنوان پرمیوم به بهای این فلز در بورس کالا افزوده می‌شود، اما بازار توجهی به نرخ دلار نیمایی ندارد و در نتیجه با قبول سیگنال ازسوی بازار آزاد، رقابت گسترده‌ای برای خرید شمش شکل می‌گیرد؛ به‌بیانی دیگر در شرایطی که ریال هر روز بی‌ارزش‌تر از قبل می‌شود، خرید هر محصولی به‌منزله حفظ ارزش سرمایه‌های مردم است. صنعتگران نیز به‌دنبال آن هستند که با خرید مواد اولیه بیشتر، موجودی انبارهای خود را افزایش دهند. حال اگر نوسانات ارزی کنترل شود، افرادی که با هدف حفظ ارزش سرمایه و ترس از آینده به خرید مواد اولیه یا هر محصول دیگری روی آورده‌اند، متضرر خواهند شد.

در حال حاضر در روزهای پایانی سال ۱۴۰۱ هستیم. در حالت طبیعی صنعتگران در چنین روزهایی به‌دنبال آن هستند که برنامه تولید برای سال آتی را سروسامان بدهند، اما باتوجه به نوسانات ارزی موردبحث عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید در سال آتی، از بین است. این نبود ثبات تنها چالش تولیدکنندگان نیست. شروع تعطیلات نوروزی عملا امکان فعالیت صنایع را برای چند هفته می‌گیرد. در ادامه فعالان صنعتی در ماه‌های گرم سال با محدودیت در تامین برق روبه‌رو هستند و با آغاز فصل سرما محدودیت تولید در قالب کمبود گاز نمایان می‌شود و روند فعالیت صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

همزمان تغییر مداوم سیاست‌های دولتمردان نیز مانعی جدی در مسیر تولید و فعالیت صنایع است و عملا امکان برنامه‌ریزی برای سال آتی را از واحدهای تولیدی سلب می‌کند. در چنین شرایطی بلاتکلیفی به جو عمومی در میان فعالان صنعتی و اقتصادی بدل شده است.

به‌علاوه همواره این نگرانی وجود دارد که نوسانات ارزی نیز به تله‌ای برای درآمدزایی دولت بدل شده باشد. در نتیجه حتی امکان متضرر شدن افرادی که با تکیه‌بر نوسانات ارزی وارد بازار شده‌اند نیز به‌شدت وجود دارد. چنین سیاست‌هایی در کشور ما به‌طور مرتب اعمال شده و همواره چنین ریسک‌هایی محتمل است. هرچند در اقتصادی سالم انتظار می‌رود سیاست‌گذاران ادامه فعالیت صنایع را قربانی چنین سیاست‌های کثیفی نکنند.

دورنمای تاریک ارز، تهدیدی برای صنایع معدنی

اقتصاد در باتلاق بی‌ثباتی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

نوسان ارزی ترکیبی آشنا در اقتصاد ایران است؛ چالشی که مردم، فعالان صنعتی و اقتصادی، تولیدکنندگان و صاحبان کسب‌وکارها با آن درگیر هستند. البته عده‌ای محدود و اغلب وابسته به رانت، از این نوسانات بهره‌مند می‌شوند. در طول ماه‌های اخیر روند رو به رشد بهای ارز در بازار آزاد شدت گرفت. سیر صعودی نرخ ارز در هفته‌های اخیر به‌قدری قابل‌توجه بوده که با هیچ‌کدام از تجربه‌های قبلی در این زمینه برابری نمی‌کند. رشد چندهزارتومانی و عبور دلار از مرز ۶۰ هزار تومان و در ادامه سقوط چند هزارتومانی تنها در یک روز، موجب شده این نوسانات به دغدغه اصلی بسیاری از فعالان صنعتی و تولیدکنندگان بدل شود؛ به‌ویژه آنکه این نوسانات تنها به بازار دلار محدود نمی‌شود و به‌سرعت آثار آن در سایر بازارهای کالایی نمایان خواهد شد. بر همین اساس در طول هفته‌های اخیر بهای مواد اولیه و سایر تجهیزات تولید صنایع به‌شدت افزایش یافته است. به‌اعتقاد اغلب فعالان بخش معدن و صنایع وابسته به آن، این دست نوسانات که عموما در ماه‌های پایانی سال آغاز می‌شود، عملا امکان برنامه‌ریزی تولید را از صنعتگران سلب می‌کند.

عکس: صمت

فعالیت در حوزه تولید به‌ویژه در بخش معدن و صنایع وابسته به آن نیازمند ثبات است. این ثبات در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، قانون‌گذاری و.... اهمیت می‌یابد، اما این خواسته مهم تولیدکنندگان در سال‌های گذشته عملا محقق نشده است

> به‌اعتقاد اغلب فعالان بخش معدن و صنایع وابسته به آن، نوسانات اقتصادی که عموما در ماه‌های پایانی سال آغاز می‌شود، عملا امکان برنامه‌ریزی تولید را از صنعتگران سلب می‌کند

نوسانات ارزی، مانع تولید

آنوش رحام، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در روزهای گذشته شاهد نوسانات مداوم نرخ ارز بوده‌ایم؛ تا جایی که در یک روز نرخ دلار در بازار آزاد چندهزار تومان افزایش یا کاهش یافت. در چنین شرایطی عملا امکان پیش‌بینی آینده و برنامه‌ریزی برای آن وجود ندارد.

وی افزود: نخستین اثرات این دست نوسانات بر عملکرد صنایع آشکار می‌شود، چراکه همپای نرخ دلار، نرخ مواد اولیه نیز تغییر می‌کند. بدین ترتیب تولیدکنندگان با سردرگمی قابل توجهی در فرآیند خریدوفروش محصولات خود روبه‌رو می‌شوند؛ به‌ویژه آنکه دورنمای ارز در آینده روشن نیست و کسی نمی‌تواند نسبت به تداوم مسیر صعودی نرخ دلار مطمئن باشد. خرید گران مواد اولیه می‌تواند به تحمیل خسارات جدی به صنعتگران منجر شود؛ بنابراین نبود ثبات در شرایط اقتصادی و چنین نوسانات قابل توجهی عملا به ضرر تولید و تولیدکننده است.

این فعال صنعت فولاد افزود: با بروز چنین مشکلاتی بسیاری از اصناف دست از فعالیت می‌کشند و خریدوفروش خود را متوقف می‌کنند، اما توقف تولید در صنعت معنی ندارد. یک واحد تولیدی نمی‌تواند به‌دلیل نوسانات ارزی، خطوط تولید را متوقف کند، چراکه توقف تولید به‌منزله تحمیل خسارت‌های جدی به صنعتگران است؛ در نتیجه این نوسانات تنها ریسک فعالیت را افزایش می‌دهد.

رحام گفت: عموما در ماه‌های پایانی سال، هزینه‌های صاحبان کسب‌وکارهای مختلف افزایش می‌یابد. علاوه بر این شروع سال جدید نیز به‌منزله تحمیل فشارهای تورمی به صنعتگران است. در چنین فضایی شاهد نوسانات ارزی قابل توجه هستیم که تداوم تولید را بیش‌ازپیش دشوار می‌کند. این دست نوسانات در سال‌های گذشته نیز وجود داشته اما در امسال شتاب عجیبی به خود گرفته است.

این فعال صنعت فولاد گفت: در چنین فضایی، سیاست‌گذاری غلط بر بار مشکلات صنایع می‌افزاید و عملا روند تولید را با دست‌اندازهای جدی روبه‌رو می‌کند. به‌عنوان‌مثال شرایط فروش ورق فولادی در بورس کالا طی هفته‌های اخیر از اعتباری به نقدی تغییر کرده، در حالی که بسیاری از صنعتگران از عهده تامین این نقدینگی برنمی‌آیند.

وی افزود: تغییرات یادشده به‌طور ناگهانی ایجاد می‌شوند و عملا برنامه‌ریزی قبلی محلی از اعراب ندارد؛ بنابراین صنایع حتی نمی‌توانند خود را برای رودررویی با این شرایط آماده کنند.

منشأ این تغییرات کجاست؟

رحام گفت: نوسانات ارزی از دلایل مختلف سیاسی و اقتصادی نشأت می‌گیرند. کند شدن هر روزه روند تجارت میان ایران با سایر کشورهای دنیا نیز شتاب نوسانات ارز را شدت بخشیده است. ورود ارز حاصل از صادرات راهکاری برای بهبود شرایط تولید در صنایع مختلف است، اما وقتی شرایط صادرات هر روز ازسوی مسئولان دشوار و دشوارتر می‌شود، نباید به ارتقای سطح ورود ارز به کشور امید چندانی داشت.

زنجیره تامین ارز در کشور در سال‌های اخیر به‌شدت تضعیف شده است؛ به‌عبارتی فرآیند تخصیص و تامین ارز به‌شدت دشوار شده است. مقاومت بانک مرکزی در برابر واردات با ارز متقاضی، یکی از مهم‌ترین دلایل بروز چالش‌های ارزی در کشور است. در واقع سیاست‌های ارزی اتخاذشده ازسوی دولت و بانک مرکزی اصولی نیستند و همین موضوع نیز به بروز لطمات جدی منتهی می‌شود.

وی گفت: همپای رشد نرخ دلار در بازار آزاد شاهد افزایش تورم در اقتصاد هستیم؛ بر همین اساس این رشد نرخ دلار حتی نمی‌تواند به افزایش درآمدهای صادراتی شرکت‌ها نیز منتهی شود. در واقع بی‌ثباتی تمامی ارکان زنجیره تولید از جمله تامین مواد اولیه، تولید، خرید، فروش و... را با چالش روبه‌رو کرده است. در نتیجه از دولت انتظار می‌رود در نخستین قدم بسته سیاستی را تنظیم و تمامی قوانین دست‌وپاگیر را که سرعت تجارت را کاهش داده‌اند، اصلاح کند، چراکه تجارت گامی برای ارتقای تولید است و تسهیل آن به تسهیل شرایط تولید در کسب‌وکارهای مختلف منتهی می‌شود. علاوه بر این انتظار می‌رود قوانین متغیر، قوانین تفسیرپذیر و مقرراتی که عملا شرایط تولید را تحت تاثیر منفی قرار داده‌اند نیز لغو شوند. در چنین شرایطی فضای تولید تسهیل خواهد شد. رحام افزود: بخش بزرگی از چالش‌های اقتصادی و نوسانات ارزی از مشکلات ایران با جوامع بین‌الملل نشأت می‌گیرد و تا زمانی که گشایشی در تعاملات میان ایران و سایر کشورها حاصل نشود، نمی‌توان به رفع این دست مشکلات امید داشت. وی گفت: ارز ابزاری برای تداوم تجارت و تولید است و در چنین شرایط حساسی انتظار می‌رود فروش ارز به سایر بخش‌ها محدود شود تا تولید ادامه‌دار باشد. در واقع تعیین اولویت برای تخصیص ارز و مصرف آن اهمیت ویژه‌ای دارد. بی‌توجهی سیاست‌گذاران به چنین راهکارهایی عملا به ضرر صنایع است. رحام در پایان گفت: علاوه بر تمام موارد یادشده شاهدیم که نرخ برخی محصولات که با تکیه بر توان و ظرفیت‌های داخلی تولید می‌شوند هم عملا به نرخ ارز گره زده می‌شود، در حالی که این سیاست اشتباه و غیرکارآمد است؛ بنابراین تجدیدنظر در آن ضروری به‌نظر می‌رسد.

در همین حال انتظار می‌رود اگر در فرآیند تولید یک محصول، هزینه‌ها براساس دلار و همچنین قیمت‌های جهانی محاسبه می‌شود، این نرخ ارز در فرآیند فروش محصول نیز موردتوجه قرار گیرد. یکدست‌سازی این قوانین و مقررات در نهایت به رفع بسیاری از مشکلات حاکم بر تولید و اصلاح نظام اقتصادی منتهی خواهد شد.

ثبات نداریم

غلامرضا خلیقی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ثبات یکی از فاکتورهای مهم برای تداوم فعالیت‌های صنعتی، اقتصادی و تولیدی است. ثبات در بخش‌های مختلف از جمله سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری و.... معنی می‌یابد. با این وجود یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که عملا روند فعالیت صنایع یا کسب‌وکارهای مختلف را در ایران تهدید می‌کند، نبود ثبات در شرایط اقتصادی است. این فعال صنعت فولاد گفت: نوسانات دائم ارزی یکی از مصادیق اصلی نبود ثبات اقتصادی در کشور است که عملا امکان برنامه‌ریزی را از مردم، صنعتگران، فعالان اقتصادی و... سلب می‌کند. البته میزان اثرگذاری این چالش برای صنایع مختلف متفاوت است. شرکت‌های بزرگ ناچارند حتی باوجود نوسانات ارزی، تولید خود را ادامه دهند. نبود دورنمای روشن از بهای مواد اولیه یا نرخ فروش محصول نهایی، نمی‌تواند به توقف تولید در این واحدها منتج شود، چراکه افت یا توقف تولید به‌منزله بیکار ماندن چندصد کارگر است که عملا نشدنی است، اما همین نوسانات ارزی بهای مواد اولیه یا سایر تجهیزات موردنیاز تولید را افزایش می‌دهد. در همین حال خرید این محصولات نیز با چالش همراه می‌شود؛ بنابراین روند تولید و فعالیت صنایع بزرگ نیز از این شرایط متاثر خواهد شد. با کاهش ارزش پول ملی، تامین نقدینگی صنایع برای خرید مواد اولیه یا سایر تجهیزات موردنیاز تولید، هر روز بیش از قبل دشوار می‌شود. در ادامه نبود دورنمای روشن از قیمت‌ها در سال آتی، عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید یا سودآوری صنایع را غیرممکن می‌کند. هر پیش‌بینی از سودآوری می‌تواند تحت تاثیر نوسانات اقتصادی قرار گیرد و لطماتی را به تولید تحمیل کند. نوسانات ارزی به‌منزله نبود دورنمایی شفاف از انتظارات تورمی در اقتصاد است. در چنین بستری این نگرانی وجود که روند رو به رشد قیمت‌ها ادامه‌دار باشد؛ بنابراین امکان برنامه‌ریزی برای آینده وجود ندارد و صنایع با تکیه بر روزمرگی فعالیت می‌کنند. خلیقی گفت: نبود ثبات در حوزه‌های دیگری به‌ویژه در فرآیند مقررات‌گذاری نیز به چشم می‌خورد. هر روز بخشنامه جدیدی صادر می‌شود و روند فعالیت صنایع را تحت تاثیر قرار می‌دهد. گویا سیاست‌گذاران بر اهمیت وجود ثبات و آینده‌نگری در تدوین سیاست‌های تولیدی واقف نیستند و هر روز مانعی تازه در مسیر فعالیت صنعتگران می‌تراشند. وی گفت: البته این پایان مشکلات صنایع نیست، چراکه محدودیت در تامین انرژی واحدهای تولیدی به‌ویژه در زنجیره فولاد نیز بر بار مشکلات این واحدها افزوده است. در چنین موقعیتی صنایع نمی‌دانند برای چه مدتی با محدودیت انرژی روبه‌رو هستند و عملا روند فعالیت آنها تحت تاثیر منفی قرار خواهد گرفت. تداوم تولید در صنایع به‌منزله اثرگذاری بر تولید ناخالص داخلی، ارزش‌افزایی، سودآوری، ارزآوری، اشتغالزایی، محرومیت‌زدایی و... است. در نتیجه مسئولان نباید با نگاه کوتاه‌مدت و با هدف گذران روزمرگی، فعالیت صنایع را با چنین چالش‌های عمیقی روبه‌رو کنند.

سخن پایانی

فعالیت در حوزه تولید به‌ویژه در بخش معدن و صنایع وابسته به آن نیازمند ثبات است. این ثبات در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، قانون‌گذاری و.... اهمیت می‌یابد، اما این خواسته مهم تولیدکنندگان در سال‌های گذشته عملا محقق نشده است. چالش یادشده از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد. نبود تعامل صحیح میان ایران و سایر کشورها در سال‌های اخیر یکی از دلایل اصلی بروز چنین نوساناتی است. سیاست‌گذاری غیرعلمی و غیرکارشناسی دیگر چالشی است که عملا امکان برنامه‌ریزی برای تولید را از صنعتگران سلب می‌کند. باتوجه به مشکلات اقتصادی که در کشور به چشم می‌خورد، نوسانات ارزی کنونی قابل‌توجیه است. بدین ترتیب روند توسعه عملکرد صنعتی تحت تاثیر منفی قرار می‌گیرد؛ بر همین اساس بازنگری در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

افزایش نرخ محصولات فولادی توجیه ندارد

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن تاکید بر اینکه مبنای نرخ زنجیره فولاد، نرخ ارز نیمایی است و تمام عرضه‌ها از مسیر بورس کالا خواهد بود، دلیلی برای افزایش نرخ محصولات زنجیره فولاد ندیده و از تعریف سیاستی جدید توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت باتوجه به شرایط پیش‌آمده، خبر داد که این سیاست از امروز، ۱۳ اسفند اجرایی می‌شود.

به گزارش معدن‌نیوز امید قالیباف ضمن اشاره به افزایش نرخ محصولاتی نظیر میلگرد، تیرآهن، نبشی و سایر محصولات این زنجیره در بازار، تصریح کرد: به‌هیچ‌وجه دلیلی برای افزایش نرخ این محصولات وجود ندارد؛ بنابراین باتوجه به شرایط به‌وجودآمده، وزارت صنعت، معدن و تجارت سیاست جدیدی برای کنترل محصولات زنجیره فولاد در پیش گرفته است.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: براساس شیوه جدید که از شنبه (امروز) اجرایی می‌شود، تمام محصولات زنجیره فولاد که در بورس کالا عرضه می‌شوند و از یکدیگر ماده اولیه دریافت خواهند کرد، مکلفند نرخ پایه محصولات خود را بر اساس ارز نیمایی محاسبه و اعلام کنند.

وی در بیان مثالی گفت: به‌عنوان‌مثال اگر میلگرد در بورس کالا عرضه می‌شود، تولیدکننده این محصول قطعا شمش موردنیاز خود را از بورس کالا خریداری می‌کند و براین اساس تولیدکننده شمش مکلف است که در درجه اول ۱۰۰ درصد تولید را در تالار داخلی بورس عرضه و در درجه دوم، نرخ پایه شمش را براساس ارز نیمایی تعیین و اعلام کند.

این مقام مسئول ادامه داد: از آنجایی که تولیدکننده شمش، آهن‌اسفنجی موردنیاز خود را از بورس کالا تهیه می‌کند و تولیدکننده آهن‌اسفنجی نیز محصول خود را با ارز نیمایی عرضه کرده، تولیدکننده شمش نیز باید براساس ارز نیمایی نرخ پایه را به بورس کالا ارائه کند؛ بدین ترتیب کل زنجیره فولاد بر اساس نرخ سامانه نیما در بورس کالا از همدیگر ماده اولیه را خریداری و محصول تولیدی را در بورس عرضه می‌کنند.

سخنگوی وزارت صمت با بیان اینکه براساس تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت تولیدکنندگان تمام محصولات زنجیره فولاد مکلف شدند ۱۰۰ درصد عرضه خود را در تالار داخلی بورس انجام دهند و نرخ پایه محصولاتی که در بورس عرضه می‌کنند، براساس ارز نیمایی باشد، تصریح کرد: در نهایت نرخ کشف‌شده نیز تابعی از نرخ پایه براساس ارز نیمایی خواهد بود.

قالیباف افزود: از طرفی باتوجه به رفع محدودیت قطعی گاز برای صنعت فولاد، تولید این زنجیره رو به افزایش است و بر این اساس انتظار ما باتوجه به اعمال این سیاست، کاهش نرخ محصولات زنجیره فولاد است.

وی خاطرنشان کرد: در چند روز گذشته، نرخ میلگرد ۶۰۰۰ تومان در بازار کاهش یافت که به‌نظر می‌رسد این روند ادامه داشته باشد. مشاور وزیر متذکر شد: در ساز کار جدید مقرر شده ۱۰۰ درصد عرضه این محصولات نظیر شمش، ورق، میلگرد و... ابتدا در تالار داخلی بورس کالا انجام شود و تنها در صورتی که مازاد بر مصرف صنایع داخلی ایجاد شد، این مازاد در تالار صادراتی بورس برای تولیدکننده محصول قابلیت صادرات داشته باشد.

وی ضمن اشاره به توافق صورت گرفته با گمرک، گفت: طی توافقی که با گمرک صورت گرفته، همزمان با درج مازاد محصول توسط شرکت تولیدکننده در تالار صادراتی بورس، این اطلاعات به‌صورت برخط برای سامانه گمرک نیز ارسال می‌شود و گمرک براساس داده‌های دریافتی از تالار صادراتی بورس کالا می‌تواند مجوز صادرات بدهد. البته اگر خود تولیدکننده قصد صادرات ندارد، می‌تواند امتیاز صادرات محصول را به غیر واگذار کند. وی افزود: با اجرای این ساز کار و کنترل نرخ محصولات فولادی از جمله ورق می‌توان انتظار داشت نرخ محصولاتی مانند لوازم‌خانگی و خودرو تحت کنترل قرار گیرد و همچنین با کنترل نرخ میلگرد، تیرآهن و... نرخ محصولات موردنیاز ساختمان‌سازی نیز تحت کنترل قرار می‌گیرد و در نهایت کل محصولات زنجیره فولاد از نوسانات ارزی مصون خواهد ماند.

یادداشت

نوسان متعادل ارز، کسب‌وکارها را پویا می‌سازد

مهتاب دمیرچی
روزنامه‌نگار

از آنجایی که رقابت با کالاهای خارجی جزو آن دسته از دغدغه‌های ذهنی صاحبان شرکت دانش‌بنیان و تولیدکنندگان داخلی است، عموما فعالان این عرصه برای مقابله با آن باید توان فولادین و صبر فراوان داشته باشند، چرا که رقابت با یک کالا یا خدمات در شرایطی که نمونه خارجی شناخته‌شده‌تری در جامعه دارد، جزو فرآیندهای دشوار تجارت است. حال این پرسش مطرح می‌شود که نوسان نرخ ارز کدام بخش از اکوسیستم دانش‌بنیان را به‌خطر می‌اندازد؟ گفتنی است، تغییر در ماهیت کلی ارز در کشور نظیر نوسان نرخ آن ۲ اثر عمده در اقتصاد دارد، نخست آنکه با اجرای این سیاست، نرخ تمام‌شده کالاهای وارداتی و تولیدات داخلی که مواد اولیه آنها از خارج از کشور وارد می‌شود؛ افزایش خواهد یافت. این فرآیند فشار بر مصرف‌کننده وارد می‌آورد. در گام دوم، نوسان و بی‌ثباتی نرخ ارز هیچ‌گاه به سود تولیدکنندگان یا دانش‌بنیان‌های تولیدمحور نبوده است، حتی زمانی که این فعالان مجبور بودند با واردکنندگان کالاهای خارجی رقابت کنند. باوجود این نوسان، متحمل نوعی از فروپاشی و ورشکستگی می‌شود که توان رقابت را از دست می‌دهند.

با نگاه تک‌بعدی که اگر شرکت دانش‌بنیانی صفر تا ۱۰۰ محصولات خود را از داخل تهیه کند، نوسان نرخ ارز تاثیر بر آن نخواهد داشت که چنین اتفاقی در شرایط واقعی امکان‌پذیر نیست. حال تصور کنید در شرایطی که دولت برای برخی تولیدکنندگان هم سقف قیمتی بگذارد، در این شرایط ضرر این شرکت‌ها چندبرابر هم می‌شود. عموما دولت برای حمایت از مصرف‌کننده برای برخی کالاهای ضروری نظیر دارو و... دست به اعمال چنین قوانینی می‌زند. حال اگر دولت نرخ دستوری اعلام کند، در این شرایط به ضرر دانش‌بنیان‌هایی است که به تولید کالاهای ضروری می‌پردازند.

کارشناسان معتقدند یکی از اصلی‌ترین چالش‌های پیش‌روی توسعه دانش‌بنیان‌ها، نبود ثبات نرخ ارز است، در حالی که الزاما ثبات نرخ ارز به سود دانش‌بنیان‌ها نیست، چرا که همواره برای توسعه کسب‌وکارها به‌ویژه کسب‌وکارهای خرد، نیازمند نوسان متعادل نرخ ارز هستیم. به‌عبارت روشن‌تر، ثابت نگه داشتن نرخ ارز، هزینه‌های زیادی برای دولت می‌تراشد که در نهایت، تامین آن از جیب مردم هزینه می‌شود. بنابراین، نوسان متعادل نرخ ارز به سود اقتصاد یک کشور است و نوسان‌های کوچک آسیب چندانی به بدنه اقتصاد یک کشور وارد نمی‌کند. در صورت وقوع نوسان‌های شدید است که آسیب جدی به اقتصاد وارد می‌شود درست نظیر شرایط امروز. بنابراین، ترجیح منطقی آن است که نرخ ارز شناور باشد. در این صورت، مداخله دولت و بانک مرکزی در بازار ارز نیز کاهش می‌یابد و سیاست عرضه و تقاضا تعیین‌کننده نرخ خواهد بود. شاید جایگزین شدن نرخ ارز در کوتاه‌مدت به ضرر صندوق‌های سرمایه‌گذاری باشد و آسیب‌هایی را به روال کار استاندارد سرمایه‌گذاری بزند، اما به‌طورقطع، در بلندمدت به سود آنها خواهد بود، چرا که وقتی فرصت بیشتری برای دانش‌بنیان‌ها در راستای تولید فراهم شود، تولیدکنندگان داخلی رشد می‌کنند و به همان میزان، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و حمایتی هم بهره کافی را می‌برند؛ در واقع سرمایه‌گذاری در شرکت‌های داخلی هم پرسودتر می‌شود. دلخوش به این بودیم که در ایران بسته‌های حمایتی از دانش‌بنیان‌ها وجود دارد، البته نه در قالب وام، بلکه در قالب سرمایه‌گذاری. یعنی صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی، منابع مالی لازم را به شرکت‌هایی که در آستانه ورشکستگی هستند، تزریق می‌کنند. هدف از این روند، متحول ساختن فرآیند تولید یا کمک به صنایع بزرگی است که به بلوغ کافی رسیده‌اند، اما فناوری‌های تولید یا فرآیند کسب‌وکار آنها دچار مشکل شده است. به‌طورمعمول، این صندوق‌ها در قبال این سرمایه‌گذاری، سهام شرکت مربوطه را دریافت می‌کنند. به‌همین دلیل، این نوع سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری جسورانه نام گرفته است، چرا که سرمایه‌گذار،هم در ضرر و هم در سود این شرکت‌ها سهیم است. حال تصور کنید باتوجه به شرایط موجود، کدام عقل سلیم اجازه سرمایه‌گذاری می‌دهد. صندوق‌های سرمایه‌گذاری در کشور ما با چنین دیدگاهی با شرکت‌های دانش‌بنیان همکاری می‌کنند و زمانی که شرکت‌ها به رشد و توسعه کافی رسیدند، پس از واگذاری سهام به دیگری، سراغ دیگر شرکت‌هایی که درآستانه ورشکستگی قرار دارند، می‌روند، اما باتوجه به شرایط موجود، سخت می‌توان شاهد چنین روندی بود.

دانش‌بنیان‌ها خسته از بی‌ثباتی‌های اقتصاد

نوسان ارز، آورده‌ای جز سردرگمی ندارد

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

تاثیرات مخرب نوسانات ارزی و بی‌ثباتی اقتصادی بر تولید برای کمتر کسی پوشیده است؛ افزایش نرخ کالاها در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت، علاوه بر التهاب بازار سردرگمی ناخواسته‌ای را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کند. درهمین حال به‌طورقطع مسائل ارزی تاثیرات خوبی بر روند فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان نمی‌گذارد، با اینهمه در میان سایر بخش‌های اقتصادی، این شرکت‌ها کمترین چالش با نوسان نرخ ارز را متحمل می‌شوند و کمترین تاثیرپذیری را در تغییرات نرخ ارزی خواهند داشت. آنها بر این باور هستند که سیاست‌گذاری‌های دولت می‌تواند مسائل و مشکلات شرکت‌های دانش‌بنیان را برطرف سازد و نوسان نرخ ارز تاثیر کمتری بر فعالیت دانش‌بنیان‌ها به‌ویژه آن دسته از شرکت‌هایی دارد که در حوزه فناوری اطلاعات و دیجیتال فعالیت می‌کنند. این در حالی است که باتوجه به مشاهدات موجود، بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیانی که تا ابتدای سال ۹۷ به حیات خود ادامه می‌داده‌اند، به‌دلیل بی‌ثباتی اقتصادی و نوسان نرخ ارز به‌طورکامل متوقف و دچار سردرگمی شده‌اند.

در این رابطه صمت به بررسی تاثیرات بی‌ثباتی اقتصادی و نوسانات ارزی بر شرکت‌های دانش‌بنیان پرداخته است.

نیروی انسانی پیشران اصلی تولید در شرکت‌های دانش‌بنیان است و نوسان نرخ ارز و بی‌ثباتی اقتصادی به قیمت از دست دادن این نیروها تمام می‌شود

تاثیر نوسان نرخ ارز بر تامین اقلام صنعتی

در سال‌های اخیر شاهد فشارهای سنگین بر پیکر اقتصاد و در نهایت، بر توان معیشتی مردم بوده‌ایم، اما تاثیر نوسانات نرخ ارز روی تامین اقلام صنعتی غیرقابل‌انکار است. دلار ارز رایج بازارهای بین‌المللی است، به‌همین دلیل نوسان این ارز جهانی، در اقتصاد کشورهای مختلف دنیا تاثیرگذار خواهد بود.

مواد اولیه تولیدات بسیاری از صنایع بومی‌سازی شده ، اما هنوز بسیاری از مواد اولیه تولید از محل واردات تامین می شوند. در این بین دانش‌بنیان‌ها در تولیدات اقلام صنعتی و مواد اولیه تولید دستاوردهای قابل‌توجهی به‌دست‌آورده، اما این تولیدات در تمام بخش‌های صنعتی نبوده و تمام نیاز داخل را تامین نمی‌کند. نبود تکنولوژی و تجهیزات پیشرفته نیاز به واردات اقلام صنعتی را در کشورهایی همچون کشور ما که بخش صنعت چندان پیشرفته نیست، به یک الزام تبدیل کرده است.

دست رقیبان خارجی بسته‌تر می‌شود اما...

امین شجاع پیله‌ورد، رئیس یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته معتقد است: اگر نگرش تک‌بعدی به فعالیت دانش‌بنیان‌ها داشته باشیم، نظر برخی مسئولان درباره تاثیر نرخ ارز بر دانش‌بنیان‌ها درست است؛ اینکه با افزایش نرخ ارز، قیمت تمام‌شده کالاهای وارداتی افزایش می‌یابند، امری واضح است. این روند شرایط را برای دانش‌بنیان‌ها که کالای تولیدی دارند هموار می‌کند و دست‌شان در رقابت بازتر می‌شود، اما واقعیت داستان، حول محور سناریوی دیگری می‌چرخد.

■ با این شرایط، تولید توجیه اقتصادی ندارد

وی در گفت‌وگو با صمت گفت: واضح است که در دنیای درهم‌تنیده امروز، یک شرکت تولیدی صفر تا صد تولید یک کالا را برعهده ندارد، حال چه دانش‌بنیان باشد و چه نباشد. بنابراین، واضح است که بی‌ثباتی اقتصادی و افزایش نرخ ارز تاثیر جدی بر فعالیت‌های دانش‌بنیان‌ها به‌ویژه در حوزه ماشین‌آلات می‌گذارد. از آنجایی که قیمت‌ها با افزایش نرخ دلار در هر بخشی از تولید افزایش پیدا می‌کند، به‌طورقطع دانش‌بنیان‌ها برای کالاهای تولیدشده باید هزینه زیادی را صرف کنند و شاید در بسیاری موارد تولید توجیه اقتصادی هم نداشته باشد. همچنین زمانی که نرخ کالایی متناسب با نرخ دلار روز تعیین می‌شود، تثبیت نرخ جدید نیاز به چند ماه زمان دارد. در این فرآیند بی‌ثباتی اقتصادی، در عمل خریدها و سفارش‌های قبلی را با ضرر همراه می‌کند و باز هم از توجیه اقتصادی فعالیت در اکوسیستم دانش‌بنیانی می‌کاهد.

وی افزود: در شرایط فعلی، تاریخ اعتبار خریدها یک‌روزه است، آن هم در شرایطی که موفق به خرید مواد اولیه شویم؛ در بسیاری موارد مواد به دوبرابر نرخ روز فروخته می‌شود؛ در کل، دانش‌بنیان‌هایی که در زمینه ماشین‌آلات فعالیت می‌کنند، برای خرید نهاده و مواد اولیه با معضل جدی کمبود مواجهند.

به‌گفته شجاع، از آنجایی که دانش‌بنیان‌ها در زنجیره تولید قرار دارند، اخلال در هر بخشی از این زنجیره به فعالیت آنها آسیب جدی می‌زند. بالا رفتن نرخ ارز برای دانش‌بنیان‌ها توجیه اقتصادی ندارد و بیشتر آنها ترجیح می‌دهند در سکون به سر ببرند تا پویایی.

این فعال دانش‌بنیان گفت: بنابراین تحلیل یک‌جانبه مدیران درباره تاثیر نرخ ارز بر مدیران صحت ندارد؛ چرا که باید فعالیت دانش‌بنیان‌ها را اکوسیستمی دید و آنها را به‌عنوان یک زنجیره در نظر گرفت.

■ نرخ ارز در نقطه اپتیمم

وی بااشاره به اهمیت نقطه اپتیمم نرخ ارز برای توسعه تولیدات و دانش‌بنیان‌ها گفت: همواره نرخ ارز دارای یک نقطه اپتیمم است؛ فرض کنید مانند چندین سال پیش نرخ دلار ۱۰۰۰ تومان باشد، در این شرایط تولید توجیه اقتصادی مطلوبی ندارد، چرا که تولیدکننده داخلی افزون بر هزینه‌های تولید، باید هزینه تحقیق و توسعه و حقوق و مزایا را بدهد. در این شرایط امکان رقابت با کالای وارداتی برای تولیدکننده داخلی وجود ندارد. بنابراین راهی برای ایجاد اشتغال و توسعه فعالیت دانش‌بنیان باز نمی‌شود. در واقع، این نوع ایستایی در تولید به‌دلیل نبود قابلیت کافی نیست، همان‌گونه که گفته شد نرخ دلار به‌قدری پایین است که اصلا توجیه اقتصادی برای تولید کالا باقی نمی‌ماند، چرا که کالا با همان کیفیت بلکه بالاتر و با قیمتی بسیار مناسب‌تر وارد می‌شود، نظیر چنین روالی را در برخی کشورهای حوزه خلیج‌فارس که ارزش پول‌شان از دلار بیشتر است، می‌توان دید.

■ یخ‌زدگی اقتصاد

شجاع افزود: در این شرایط، دلار باید به نقطه اپتیمم برسد، به این معنا که در نهایت، واردات و صادرات به‌گونه‌ای طراحی شود که به کسب منافع ملی بینجامد. به‌عبارت روشن‌تر، نرخ دلار باید به نقطه‌ای برسد که تولید در داخل به‌صرفه‌تر باشد تا هم چرخ تولید بگردد و هم اقتصاد پویاتر باشد. به‌اعتقاد من، افزایش نرخ دلار تاثیر زیادی بر فعالیت دانش‌بنیان‌ها دارد و در شرایط فعلی بسیاری از دانش‌بنیان‌ها در یخ‌زدگی اقتصاد به‌سر می‌برند و در اصل توان قیمت‌گذاری و ادامه فعالیت ندارند.

از آنجایی‌که دانش‌بنیان‌ها در زنجیره تولید قرار دارند، اخلال در هر بخشی از این زنجیره به فعالیت آنها آسیب جدی می‌زند. بالا رفتن نرخ ارز برای دانش‌بنیان‌ها توجیه اقتصادی ندارد

افزایش نرخ ارز تب مهاجرت را بالا می‌برد

در ادامه، سراغ یکی دیگر از فعالان اکوسیستم دانش‌بنیان در زمینه فناوری اطلاعات رفتیم. سیدمحسن سیدصالحی، رئیس یک شرکت دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت بااشاره به تاثیر نوسانات ارزی بر کاهش سرمایه انسانی شرکت‌های فعال در زمینه فناوری اطلاعات گفت: در حوزه فناوری اطلاعات باتوجه به اینکه امکان مهاجرت فعالان به کشورهای دیگر بالا است؛ نوسان نرخ ارز باعث شده، پیشنهادات خارجی‌ها برای نیروی انسانی فعال در داخل جذاب‌تر از قبل باشد و آنها هر روز درآمد ریالی خود را که روزبه‌روز کم‌ارزش‌تر هم می‌شود، با آن درآمدی که می‌توانند در کشورهای مقصد داشته باشند، مقایسه کنند. وی افزود: از آنجایی که درصد هزینه تمام‌شده برای نیروی انسانی در حوزه فناوری اطلاعات بالا است، نوسانات ارزی بیش از هر مورد روی این مولفه اثر می‌گذارد. بنابراین بی‌ثباتی اقتصادی باعث می‌شود، بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در زمینه فناوری اطلاعات، بیشتر نیروهای خود را به‌دلیل مهاجرت از دست بدهند. گفتنی است، نیروی انسانی پیشران اصلی تولید در این شرکت‌ها است و نوسان نرخ ارز بی‌ثباتی اقتصادی به نرخ از دست دادن این نیروها تمام می‌شود.

■ اخلال در تامین تجهیزات شبکه

وی گفت: نوسان نرخ ارز و بی‌ثباتی اقتصادی بسیاری از شرکت‌های تولیدکننده ماشین‌آلات و تجهیزات یا تولیدات دارویی را در تهیه و تامین نهاده، با مشکلات جدی مواجه می‌کند. چنانچه دانش‌بنیان‌های فعال در این حوزه‌ها با مشکل روبه‌رو هستند. مشابه چنین روندی در شرکت‌های فناوری اطلاعات نیز وجود دارد.

وی افزود: در مورد شرکت‌های فناوری اطلاعات، تامین تجهیزات شبکه جزو ملزومات کار است. نوسان نرخ ارز و بی‌ثباتی اقتصادی بسیاری از این تجهیزات را در بازار ناموجود کرده و در نتیجه این شرکت‌ها برای انجام تعهدات، با مشکلات جدی مواجه می‌شوند.

به‌گفته سیدصالحی، برای برخی خدمات نرم‌افزاری، نیازمند خرید ملزوماتی هستیم که باید پرداخت ارز داشته باشیم. از طرفی هم، اگر بخواهیم با واسطه این کار را انجام دهیم، تاثیر غیرمستقیمی در قیمت تمام شده کالا و خدمات خواهد داشت.

در کل، یک شرکت دانش‌بنیان فعال در فناوری اطلاعات ملزم به ارایه تعهدات بسیاری است که در هر مرحله نوسانات ارزی و بالا و پایین شدن قیمت‌ها خود را نشان می‌دهد.

دانش‌بنیان‌ها در آستانه ورشکستگی

نوسانات نرخ ارز و عدم ارزیابی مشکلات اقتصادی با رویه‌های منطقی بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان را در آستانه ورشکستگی قرار داده است. به گزارش تسنیم، عسکری غلام‌زاده، مدیرعامل صندوق غیردولتی پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد بااشاره به اهمیت نرخ ارز در تولیدات داخلی افزود: نرخ ارز از مهم‌ترین فاکتورهای تعیین‌کننده ظرفیت‌های اقتصادی کشور و مهم‌ترین عامل در تجارت خارجی است که نوسانات آن تاثیرات سریعی بر تولید داخلی کشور می‌گذارد. وی افزود: باتوجه به اینکه کالاهای نیمه‌ساخته، مواد اولیه خام و حتی خرید تکنولوژی برای تولید داخلی مبتنی بر واردات بوده و ارز بر هستند، اگر نرخ ارز افزایش پیدا کند، به‌طور قطع نرخ تولیدات داخلی ما هم به‌دلیل افزایش واردات نهادهای تولید افزایش پیدا می‌کند، همچنین افزایش نرخ ارز باعث کاهش ارزش پول ملی کشور می‌شود. غلام‌زاده گفت: با بالا رفتن نرخ ارز، برخی شرکت‌های صادرکننده رشد خواهند کرد و صادرکنندگان به صادرات بیشتری تشویق می‌شوند که البته این امر اجتناب‌ناپایدار است. وی ادامه داد: همچنین افزایش نرخ ارز باعث رشد ناپایدار و مقطعی برخی شرکت‌های صادرکننده می‌شود، صادرات تا اندازه‌ای به‌نفع اقتصاد کشور است، اما به‌علت اینکه محصولات داخلی کشور تحت تاثیر افزایش قیمت‌های نسبی ناشی از تورم دلار هستند، مزیت رقابتی خود را از دست می‌دهند، بنابراین بنگاه‌های اقتصادی قادر به تولید با مقدار و کیفیت مناسب به همان قیمتی که قبل از صادرات داشتند، نیستند. غلام‌زاده تصریح کرد: باتوجه به اینکه بسیاری از بخش‌های صنعت کشور در فرآیند تولید محصول نیازمند واردات مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و کالاهای سرمایه‌ای هستند، تغییرات نرخ ارز به سرعت بر هزینه تمام‌شده محصول این بخش‌ها تاثیر می‌گذارد. غلام‌زاده بااشاره به تاثیر نوسانات نرخ ارز بر فعالیت اقتصادی بخش خصوصی گفت: در اثر شوک افزایش نرخ ارز صنایعی با نسبت مالکیت خصوصی بالاتر، تولید خود را کاهش می‌دهند و صنایعی که دولتی‌تر هستند، تولید خود را افزایش خواهند داد. شرکت‌های دانش‌بنیان نیز از این دست مشکلات مستثنا نبوده و تغییرات نرخ ارز به شدت آنها را تحت تاثیر قرار داده است، به‌طوری که در بسیاری از شرکت‌ها محاسبه بهای تمام‌شده، میزان تولید متناسب با بازار، میزان حاشیه سود و... قابل محاسبه نیست. وی گفت: در نتیجه این مشکلات شرکت‌های دانش‌بنیانی که اقدام به اخذ تسهیلات در قالب وام از نهادهای مالی این حوزه می‌کنند، در پیشبرد اهداف و همچنین تعهدات خود نسبت به این موسسات و نهادهای مالی دچار مشکل شده‌اند. غلام‌زاده گفت: از سوی دیگر، شرکت‌های دانش‌بنیانی که به‌منظور توسعه بازار از خدمت لیزینگ استفاده می‌کردند، در حال حاضر درباره محاسبه بهای تمام‌شده، حاشیه سود، نرخ فروش و... در تعامل با طرف خریدار و همچنین نهادهای مالی تسهیلگر این حوزه دچار مشکل شده‌اند.

سخن پایانی

باتوجه به آنچه در گزارش آمد و به‌گفته کارشناسان عوامل گوناگونی برای به‌ثمر رسیدن میوه تولید آن هم از سوی دانش‌بنیان‌ها دست‌به‌دست یکدیگر می‌دهند؛ مشکلات اقتصادی باید از طریق راهکارهای علمی و رویه‌های اقتصادی مناسب برطرف شود که متاسفانه برای برطرف کردن مشکلات اقتصادی اعم از تولید، بیکاری، اشتغال، انباشت سرمایه، نرخ ارز و بهره‌های پولی و بانکی، از روش‌های منطقی مبتنی بر الزامات علم اقتصاد استفاده‌نشده است. به‌همین دلیل صنایع، به‌ویژه صنایع دانش‌بنیان همواره با این مشکلات بسیاری روبه‌رو شده‌اند. گفتنی است، امروز نیازمند تغییر نگرش درباره تعریف واژه دانش‌بنیان هستیم، چرا که یک شرکت دانش‌بنیان به این معنا نیست که صفر تا صد تولید را خودش برعهده داشته باشد و مستقل از شرایط بیرونی فعالیت کند. واقعیت دانش‌بنیان‌ها این است که فناوران در نقطه یا مرحله‌ای از یک سیستم بزرگ و پیچیده نقش‌آفرینی می‌کنند و به خلق یک روند فناورانه می‌پردازند. این پروسه به این معنا نیست که تمامی یک فرآیند را خودشان برعهده دارند و بدون شک برای طی این مسیر وابسته به بسیاری از مولفه‌های بیرونی هستند.

یادداشت

آدرس غلط مهار نرخ دلار

کامران ندری
اقتصاددان

آزمون‌وخطا راهکار دولت‌ها برای برون‌رفت از مشکلات اقتصادی به‌ویژه سیاست کنترل نرخ ارز است. این روزها نرخ ارز کنترل اقتصاد کشور را در دست گرفته و بانک مرکزی دست روی دست گذاشته و نظاره‌گر بی‌ثباتی اقتصاد کشور با افزایش نرخ دلار است. بانک مرکزی با کپی‌برداری غلط از سیاست‌های اقتصادی سایر کشورها فقط توانسته سامانه به سامانه‌های متعدد کشور اضافه کند؛ فارغ از اینکه افزایش هرروزه سامانه‌ها برای دولت بار مالی ایجاد می‌کند که هزینه آن از جیب ملت پرداخت می‌شود.

تقریبا همه رؤسای بانک مرکزی در دوره‌هایی که با بحران ارزی مواجه شده‌اند باوجود آگاهی نسبت به تجربه ناموفق این سیاست‌ها از سوی دولت‌های گذشته، کماکان به شیوه‌های غلط دولت‌های قبلی از جمله اجرای سیاست نرخ‌گذاری دستوری و ارزپاشی برای مدیریت نرخ ارز متوسل شده‌اند.

گویی جز تکرار سیاست‌های شکست‌خورده گذشته راهی برای مدیریت نرخ ارز در اقتصاد ایران پیش روی مقامات دولتی قرار ندارد و درنتیجه چرخه معیوب سیاست‌گذاری در بازار ارز در طول زمان تکرار می‌شود.

این روزها نیز بازار ارز به شرایط سال‌های گذشته دچار شده و همان مسیری را طی می‌کند که درگذشته طی کرده است. بازار ارز در سایه سیاست‌های دولتمردان اسیر جو روانی شده و دلار نرخ‌های بالای ۵۵ هزار تومان را نیز به خود دیده، اما همچنان بازارساز به اجرای سیاست محکوم به شکست آزمون‌وخطا روی آورده و یک روز ارزی‌پاشی و در روز دیگر ارز سهمیه‌ای را حذف می‌کند و دوباره بازمی‌گرداند. این تصمیمات غلط فقط به التهاب حاکم بر بازار دامن می‌زند.

اما دلار ۶۰ هزار تومانی نرخی نیست که تنها منطبق با واقعیت‌های اقتصادی شکل گرفته باشد، بلکه مولفه‌های سیاسی، روانی و انتظارات تورمی اقتصاد نیز در شکل‌گیری آن سهم پررنگی داشته‌اند.

هرچند هنر سیاست‌گذار این است که بتواند انتظارات افزایشی و جو روانی بازار ارز را مدیریت کند، اما آنچه مطرح می‌شود حرکت در مسیر گذشته و تکرار سیاست‌های قبلی است.

امنیتی کردن فضای بازار ارز و قاچاق دانستن خریدوفروش‌ها ازسوی معامله‌گران سیاستی است که در دستور کار مقامات دولت قرار گرفته؛ سیاستی که مسبوق به سابقه بوده و رؤسای کل قبلی بانک مرکزی نیز در دوره‌های پرالتهاب بازار اعلام می‌کردند که نرخ‌های اعلامی ازسوی خودشان را به رسمیت می‌شناسند و در عین حال نرخ‌هایی که در بازار آزاد کشف می‌شد را غیرواقعی می‌خواندند.

اینکه مقامات دولتی معاملات بازار آزاد خارج از نرخ‌های تعیین‌شده از سوی آنان را قاچاق اعلام می‌کنند را شاید باید نهایت تلاش مسئولان امر در مدیریت نرخ ارز بدانیم، اما تجربه نشان داده برخوردهای انتظامی با معامله‌گران بازار ارز و امنیتی کردن فضای بازار زمینه‌ساز جهش نرخ ارز شده است.

باوجود تلاش‌های مضاعف مقامات دولتی برای غیرواقعی خواندن نرخ‌های بازار آزاد، این دلار آزاد است که برای جامعه مردمی اهمیت دارد، اقتصاد را تحت تاثیر قرار می‌دهد و جهت‌گیری قیمت‌ها در سایر بازارها را مشخص می‌کند.

باوجود کم بودن حجم معاملات بازار آزاد، نرخی که در این بازار تعیین می‌شود مبنای تصمیم‌گیری‌های قیمتی در اقتصاد قرار می‌گیرد؛ بنابراین باوجود اینکه این نرخ از نگاه مسئولان امر رسمیت ندارد و از اعتبار لازم برخوردار نیست، از منظر فعالان اقتصادی این نرخ بازار آزاد است که چشم‌انداز آتی کشور را تعیین می‌کند و در نتیجه نرخ‌های کشف‌شده در بازار آزاد انکارشدنی نیست؛ بر همین اساس اگر نرخ دلار در بازار آزاد همچنان افزایشی باشد، جو روانی حاکم بر اقتصاد هم از نرخ بازار آزاد تبعیت خواهد کرد و کار به‌جایی خواهد رسید که بانک مرکزی غافلگیر خواهد شد.

ارز، رفاه مردم را هدف گرفت

سایه سیاه اوج‌گیری دلار بر اقتصاد

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

«درآمدها ریالی است و هزینه‌ها دلاری» «اقتصاد ایران دلاری شده است»، اینها بخشی از جملاتی است که این روزها از زبان مردم کوچه و بازار هم شنیده می‌شود. تب خرید دلار به‌قدری بالا گرفته که این تقاضا نرخ این ارز شاخص را به کانال ۶۰ هزار تومان نیز رساند. در کشوری که نخستین منبع درآمدی آن فروش نفت است، طبیعی است که اقتصاد کل به دلار وابسته باشد. این روزها اقتصاد حال و روز خوبی ندارد، به‌طوری‌که نرخ دلار در ماه جاری به‌صورت لحظه‌ای تغییر می‌کند و همین موضوع به بی‌ثباتی اقتصاد در قالب «دلاریزه شدن» کلیه عملکردهای اقتصادی منجر شد. باوجود اینکه میزان تاثیرپذیری صنایع مختلف از تغییر نرخ ارز متفاوت است، به‌نظر می‌رسد افزایش نرخ دلار به قیمت‌هایی بسیار بالاتر از دستور و تصورات رئیس کل بانک مرکزی در بازار آزاد موجب ایجاد جوی یأس‌آور در اقتصاد ایران شده است. به‌اعتقاد کارشناسان هر رشد نرخ دلار و افول ریال یعنی فقیرتر شدن همه ایرانیان و این فقر دامن‌گیر و مزمن امید به زندگی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. از سوی دیگر نوسانات شدید نرخ دلار چرخه تجاری کشور را مختل می‌کند و ارمغان این اوج‌گیری نرخ دلار بی‌ثباتی در «اقتصاد کل» است.

صمت در این گزارش آثار نوسان نرخ دلار بر اقتصاد را بررسی کرده است.

عکس: صمت

در شرایط فعلی که رشد اقتصادی به گواه مرکز آمار ایران حوالی صفر است، طبیعی است رفاه خانوار ایرانی دچار تزلزل شود. از سوی دیگر عاملی نظیر جهش نرخ دلار موجب شده دامنه رفاه خانوار محدودتر شود

> دلار با عبور از مرز روانی ۵۵ هزار تومان اقتصاد خانوار را در نگاه کلی به فروپاشی نزدیک کرده است

عوامل مختلفی در بی‌ثباتی اقتصاد دخیل است

جعفر خیرخواهان، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره اوج‌گیری نرخ دلار در ماه جاری و تاثیر آن بر اقتصاد کشور به صمت گفت: عوامل مختلفی بر بی‌ثباتی اقتصاد کشور موثر است. میزان تولید ناخالص داخلی، درآمد سرانه و نرخ رشد اقتصادی، از مهم‌ترین شاخص‌های ایجاد ثبات در اقتصاد کلان است؛ بنابراین اگر در هر کدام از این شاخص‌ها اخلالی ایجاد شود اقتصاد کشور بی‌ثبات خواهد شد.

▣ هجوم نوسانات دلار به رفاه مردم

وی افزود: در واقع رفاه مردم یک کشور متاثر از تولید ناخالص داخلی و میزان جمعیت آن کشور است که در تولید ناخالص داخلی سرانه منعکس می‌شود، اما در شرایط فعلی که رشد اقتصادی به گواه مرکز آمار ایران حوالی صفر است، طبیعی است رفاه خانوار ایرانی دچار تزلزل شود. از سوی دیگر عاملی نظیر جهش نرخ دلار موجب شده دامنه رفاه خانوار محدودتر شود، زیرا در اقتصادی که همه شاخص‌ها در گرو فروش نفت و درآمد دلاری آن است، وقتی حلقه تحریم‌ها تنگ‌تر می‌شود و بانک مرکزی نمی‌تواند بازار ارز را مدیریت کند این نوسانات به‌کل ساختار اقتصادی کشور سرایت کرده و آن را بی‌ثبات می‌کند.

▣ احتکار، جایگزین رقابت

این اقتصاددان با تاکید بر اینکه محدودیت رقابت از ویژگی‌های بارز نظام اقتصادی ایران است، اظهار کرد: ازآنجاکه رقابت عامل اصلی کارآیی اقتصادی است، محدود کردن آن، عامل ناکارآمدی کل سیستم اقتصادی است. اکنون رقابت در بخش تولید به تاثیرپذیری از نوسانات نرخ دلار بسیار محدود شده و جای رقابت را احتکار گرفته، زیرا تولیدکننده از ترس گران‌تر شدن مواد اولیه یا به طمع حاشیه سود بیشتر در بحران ارزی کشور اقدام به احتکار کالای تولیدی خود می‌کند. از سوی دیگر محدود شدن رقابت در سیستم اقتصادی، بخش مهمی از منابع و کارآفرینان اقتصادی را از فعالیت‌های مولد اقتصادی و سیاسی باز داشته و به‌جای بزرگ شدن کیک اقتصادی تولید، درگیر خلق و توزیع رانت و در واقع تسهیم کیک اقتصادی موجود می‌کند. نتیجه این امر، عدم کارآیی سیستم اقتصادی در راستای دستیابی به نرخ رشد بالا و ایجاد ثروت و گسترش رفاه و توسعه اقتصادی است.

▣ الزامات نوسان‌گیری دلار

این استاد دانشگاه متذکر شد: نوسان‌گیری از نرخ دلار در ایران نیازمند توجه به دو عوامل داخلی و خارجی است. عوامل داخلی موثر بر نرخ دلار شامل تفاوت نرخ حاصل از اختلاف نرخ ارز در بازار آزاد، بازار نیما و صرافی است. هم‌اکنون اختلاف نرخ دلار نیمایی و بازار حدود ۲۷ هزار تومان است. این اختلاف نرخ حاکی از پایین نگه‌داشتن نرخ دلار است و ارزپاشی دولت را نشان می‌دهد؛ به‌طوری‌که این ارزپاشی از ۷ میلیون دلار در روز به ۷۰ میلیون دلار رسیده است؛ نسخه‌ای که همچنان نتوانسته درد افسارگسیختگی دلار را درمان کند. این مورد نشان می‌دهد تقاضا برای خرید دلار در بازارهای داخلی باتوجه به شرایط به‌وجود آمده در ۲ ماه گذشته که موجب خروج سرمایه قابل‌توجه از بورس شده، افزایش یافته و در نتیجه نرخ دلار در بازار آزاد رو به صعود است؛ بنابراین خروج سرمایه‌ها از کشور محصول بی‌ثباتی در حوزه اقتصاد کلان است، زیرا با افزایش نرخ دلار امنیت سرمایه‌گذاری از بین می‌رود و تولیدکننده یا صاحب خدمات ترجیح می‌دهد با ریسک کمتر از افت ارزش دارایی‌اش جلوگیری و آن را به ارزی باثبات و امن تبدیل کند.

▣ ورود سخت دلار به کشور

وی با تاکید بر اینکه ایران در انزوای بین‌المللی به‌سر می‌برد، گفت: در شرایطی که تحریم‌ها به ایران تحمیل‌شده، همچنین باتوجه به عدم عضویت ایران در FATF مراودات بین‌المللی پولی و مالی ایران با بانک‌های سایر کشورها نزدیک به صفر است؛ بنابراین عدم دسترسی به دلار و چالش‌های تجارت بین‌الملل بازرگانان را در تنگنا قرار داده و صادرکنندگان به‌خاطر نرخ بالای دلار در بازار حاضر نیستند ارز حاصل از صادرات را در تالار نیما واگذار کنند. همه موارد ذکرشده بی‌ثباتی‌هایی در اقتصاد ایجاد کرده که عامل اصلی آن ناتوانی دولت در کنترل و ثبات‌بخشی به نرخ دلار است.

خیرخواهان در ادامه تصریح کرد: دلار نسبت به سایر ارزها در بازارهای بین‌المللی قدرتمندتر شده است. این موارد باعث شده تقاضای دلار به‌شدت افزایش یابد و ورود دلار به داخل کشور سخت شود و برای صاحبان دلار در خارج از کشور نرخ نیمایی توجیه اقتصادی ندارد که دلارهای خود را به داخل کشور بیاورند. از این منظر و با در نظر گرفتن این مورد که عرضه در بازار توسط دولت به‌صورت قطره‌چکانی انجام می‌شود، طبیعی است که افزایش نرخ دلار را در بازار شاهد باشیم. این افزایش نرخ پیامدهایی از جمله کاهش ارزش پولی ملی را به‌دنبال داشته؛ در حالی که کاهش ارزش پول ملی یعنی دامن زدن به تورم و بی‌ثباتی در کلیه بازارهای تجاری و خدماتی کشور.

▣ آینده دلار

وی در پاسخ به این پرسش که در سال آینده چه تحولاتی در انتظار دلار است توضیح داد: در حال حاضر با سیاست‌هایی که دولت در پیش گرفته نرخ دلار نه‌تنها ثابت نخواهد ماند، بلکه با اقتصاد دستوری که دولت در پیش‌گرفته شاهد بی‌ثباتی بیشتر در بازار ارز خواهیم بود. همچنین در سایه این بی‌ثباتی نرخ کلیه کالاها و خدمات گران‌تر می‌شود و فقر به سفره قشر متوسط هم راه خواهد یافت.

آثار مخرب نوسان نرخ دلار بر اقتصاد

مرتضی الله‌داد، اقتصاددان و استاد دانشگاه در تعریفی کلی از ثبات اقتصادی و نقش اوج‌گیری دلار در بی‌ثباتی اقتصاد در نگاه کلان به صمت گفت: همه اقتصادها پایدار هستند؛ مگر اینکه به‌دلیل بروز عوامل کلان سیاسی یا اقتصادی دچار تلاطم شوند. در سال جاری نوسانات نرخ ارز عامل اصلی بی‌ثباتی در حوزه اقتصاد بوده و آثار جبران‌ناپذیر بر وضعیت رفاه و معیشت مردم گذاشته است. وی در تعریف شاخص‌های ثبات اقتصاد اظهار کرد: افزایش تولید کالاها و خدمات طی یک دوره معین که منجر به رشد اقتصاد شود، می‌تواند عاملی برای تعریف ثبات اقتصاد باشد؛ بنابراین ثبات اقتصادی یک تولید ناخالص داخلی واقعی است.

▣ شوک اقتصادی دلار

این اقتصاددان با تاکید بر اینکه جهش نرخ دلار به کانال ۵۷ هزار تومان نوعی شوک به اقتصاد خانوار است، گفت: دلار با عبور از مرز روانی ۵۵ هزار تومان اقتصاد خانوار را در نگاه کلی به فروپاشی نزدیک کرده است؛ بنابراین اگر دولت برای نرخ دلار در بازار آزاد فکری نکند با انفجار نرخ کالا و خدمات در سطح جامعه روبه‌رو خواهیم بود. علاوه بر این به‌مرور زمان این افزایش قیمت‌ها نارضایتی عمومی را به همراه خواهد داشت.

▣ فروپاشی در یک‌قدمی

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه فروپاشی اقتصادی یک‌شبه رخ نمی‌دهد، تصریح کرد: فروپاشی اقتصادی و اجتماعی آرام‌آرام صورت می‌گیرد. نوسانات شدید دلار آسیبی است که از ۱۰ سال پیش و تحت تاثیر تحریم‌ها بر پیکر اقتصاد ایران وارد شده، اما کسی حاضر به قبولش نیست. بیماری‌های متعدد اقتصاد ایران مزمن شده و اگر دولت برای آن چاره‌جویی نکند، به‌تدریج به مرز بحران و فروپاشی نزدیک می‌شود.

▣ عامل تحریم

این اقتصاددان با بیان اینکه هر عامل و اتفاقی که باعث شود درآمدهای ارزی کشور دچار مشکل شود، مستقیما بر ثبات اقتصادی کشور تاثیرگذار است، تصریح کرد: از ابتدای انقلاب، کشور تحت تحریم قرار گرفت، اما این تحریم‌ها محدود بوده‌اند. با تشدید تحریم‌ها از سال ۱۳۹۷ اغلب متغیرهای اقتصادی کشور تحت تاثیر تغییرات گاه و بی‌گاه نرخ ارز بی‌ثبات شدند و این مسئله باعث شد سرمایه‌گذار نتواند بازار ارز را پیش‌بینی کند و ریسک سرمایه‌گذاری بالا رفت و تمایل به سرمایه‌گذاری کمتر شد.

▣ گریز سرمایه‌ها از کشور

الله‌داد در ادامه یادآور شد: در شرایط نوسان شدید دلار ریسک سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی افزایش می‌یابد؛ حال آنکه ایران به‌خاطر اعمال تحریم‌ها قادر نیست امنیت سرمایه‌گذار خارجی را تامین کند. در شرایطی کنونی کشور که نرخ دلار به‌صورت لحظه‌ای در حال افزایش است و بازارساز تاکنون نتوانسته برای متعادل‌سازی آن کاری انجام دهد، آثار این افزایش در نرخ کالاها و خدمات ظهور پیدا می‌کند و در صورت ادامه همین روال بی‌ثباتی اقتصادی ناشی از نوسانات دلار رفاه عمومی را به غارت می‌برد.

▣ ثبات در گرو عادی‌سازی روابط خارجی

وی در بیان راهکار رهایی از آثار مخرب نوسان دلار بر اقتصاد توضیح داد: برای تعدیل نرخ ارز باید روابط تجاری و نفتی‌مان را با کشورهای دیگر عادی‌سازی کنیم تا بتوانیم محصولات داخلی و نفت کشور را بفروشیم. یکی دیگر از مشکلات این است که روابط بانکی ما با نهادهای مالی بین‌المللی به‌دلیل مسئله FATF دچار مشکل شده است. پول حاصل از فروش کالاهای داخلی و نفت را باید از طریق سیستم بانکی وارد کنیم و در این صورت زمینه ثبات نرخ ارز فراهم می‌شود؛ در غیر این صورت کشور همچنان با بی‌ثباتی نرخ ارز مواجه خواهد بود.

▣ بی‌ثباتی بدتر از افزایش قیمت

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه تبعات بی‌ثباتی نرخ ارز بدتر از افزایش نرخ ارز است، گفت: زمانی که نرخ ارز افزایش پیدا کند، کالا گران می‌شود اما بعد از مدتی اقتصاد کشور خود را با نرخ جدید وفق می‌دهد، اما زمانی که نرخ ارز بی‌ثبات باشد، کارگزاران اقتصادی سردرگم می‌شوند و نمی‌توانند برای سرمایه‌گذاری برنامه‌ریزی کنند و در این صورت اقتصاد کشور دچار مشکل بیشتری می‌شود؛ زمانی که نرخ ارز بی‌ثبات باشد در نهایت رشد و توسعه اقتصادی کشور دچار مشکل و اختلال می‌شود.

این اقتصاددان با تاکید بر اینکه رشد اقتصادی بدون تثبیت نرخ ارز ممکن نیست، اظهار کرد: در حال حاضر بی‌ثباتی نرخ ارز در اقتصاد کشور از تاثیر کلیدی برخوردار است. تقریبا تمام تصمیمات اقتصادی خانوار و بنگاه‌های اقتصادی براساس نرخ دلار و نوسانات آن گرفته می‌شود؛ بنابراین این نوسانات نااطمینانی به‌وجود می‌آورد که در صورت تداوم می‌تواند برای اقتصاد فاجعه‌ساز باشد و از سطح رفاه اقشار مختلف جامعه بکاهد.

سخن پایانی

به‌باور قریب به‌اتفاق کارشناسان اقتصادی در ایران اقتصاد کل تابعی از تصمیمات سیاسی کلان کشور است؛ بنابراین تا زمانی که گرد سیاست‌زدگی از چهره اقتصاد پاک نشود، انتظار وجود ثبات در بازار ارزهای خارجی به‌ویژه دلار کاملا بیهوده است. بی‌ثباتی‌های اخیر نرخ ارز شاخص تاثیر روانی خود را بر اقتصاد گذاشته و عموم مردم را دچار ترس و نگرانی از آینده کرده است؛ آینده‌ای که به‌باور اقتصاددانان چهره پرابهامی دارد، زیرا بازارساز قیمت‌ها را به حال خود رها کرده است. شاید زمان زیادی طول نکشد که اقتصاد به مرز بحران نزدیک شود.

نوبت اول
شماره ۱۴۶۳۰۱۰۲

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

۲۱ - اصلی (قریه اجوارکلا)

۱۳۰۸ فرعی آقای عماد تیموری و خانم شیرازه حمزه‌زاده منی کلائی هر یک به نسبت سه‌دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با ساختمان احداثی با کاربری تجاری مسکونی

به مساحت ۵۱۸.۲۳ مترمربع خریداری شده بلاواسطه از حسین تیموری و مع‌الواسطه از پدرش تیمور تیموری صاحب نسق زراعی. لذا به موجب ماده ۳ - قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ - آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستا رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۱۳ آیین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

حسن صالحی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آمل

گزارش خبری

بازارهای موازی عرضه کالا با هدف مهار قیمت‌ها راه‌اندازی می‌شود

عرضه مستقیم کالا با حذف واسطه‌ها

در روزهای پایانی سال و با نزدیک شدن به عید نوروز، تب و تاب خرید خانوارها نیز بالا می‌رود و حجم خریدها در این روزها افزایش قابل توجهی پیدا می‌کند. افزایش تقاضا برای تامین اقلام اساسی و پر مصرف، مواد غذایی و پوشاک در این روزها لزوم نظارت بر بازار و اتخاذ تدابیر ویژه برای آرامش در آن را دوچندان می‌کند.

امسال با توجه به برخی التهابات در بازار و نوسان نرخ ها، ستاد تنظیم بازار استان تصمیم گرفته است تا در حجم گسترده و بیشتری برای ایجاد بازارهای موازی در قالب نمایشگاه‌های عرضه کالا با قیمت‌های مناسب اقدام کند.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

مسئولان استان زنجان با آغاز موعد خریدهای نوروزی در تلاش هستند با ایجاد بازارهای موازی در قالب نمایشگاه‌های عرضه اقلام اساسی و کالاهای موردنیاز، ثبات و آرامش بیشتری را در بازار ایجاد کنند

افزایش زمان برگزاری نمایشگاه‌ها و دایر کردن بازارهای موازی عرضه کالاهای اساسی در تمامی مناطق استان زنجان از جمله تدابیری است که انتظار می‌رود به ثبات و آرامش بازار در روزهای پایانی سال در استان کمک کند.

امروزه با توجه به فعالیت واحدهای تولیدی متعدد در حوزه تامین کالاهای اساسی، برقراری ارتباط مستقیم با تولیدکنندگان و حذف واسطه‌ها می‌تواند راهکاری موثر برای کاهش قیمت‌ها و عرضه محصولات مورد نیاز در سبد خانوارها باشد موضوعی که مورد توجه مسوولان استان قرار گرفته است.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار زنجان در این باره گفت: با هماهنگی‌های انجام‌شده با برخی واحدهای تولیدکننده کالاهای پر مصرف در استان قرار است غرفه‌های عرضه محصولات این واحدها در نمایشگاه‌های بهاره دایر شود تا کالاها با نرخ پایین‌تری به‌دست مصرف‌کننده برسد.

با هماهنگی‌های انجام‌شده با برخی واحدهای تولیدی استان که در زمینه تولید کالاهای پرمصرف فعالیت دارند، قرار است غرفه‌های عرضه محصولات این واحدها در نمایشگاه‌های بهاره دایر شود تا کالاها با نرخ پایین‌تری به‌دست مصرف‌کننده برسد.

حسین محمدی افزود: زنجان یکی از قطب‌های تولید مواد شوینده در کشور است و با افزایش مصرف مواد شوینده در روزهای منتهی به عید نوروز، یکی از راه‌های تامین این اقلام با نرخ مناسب، ارائه مستقیم آنها توسط تولیدکنندگان است. این مسئول گفت: در زمینه عرضه محصولاتی مثل کفش و پوشاک نیز این موضوع دنبال می‌شود تا محصولات با نرخ پایین‌تری به‌دست شهروندان برسد. وی افزود: با هماهنگی‌های انجام‌شده قرار است محصولات اتحادیه دامداران استان نیز به طور مستقیم در این نمایشگاه‌ها در اختیار شهروندان قرار گیرد. محمدی گفت: در نمایشگاه‌های بهاره غرفه‌های ویژه‌ای برای عرضه اقلام اساسی مثل قند، شکر، برنج و گوشت منجمد در نظر گرفته شده است. وی اظهار کرد: امسال نمایشگاه بهاره در زنجان به جای یک هفته در ۲ هفته برگزار می‌شود، همچنین ساعت‌های فعالیت آن نیز که به طور معمول از ساعت ۱۶ شروع می‌شد به ساعت ۱۳ تغییر کرده تا نمایشگاه مدت زمان بیشتری باز باشد و ازدحام بازدیدکنندگان نیز کاهش یابد.

فعالیت ۳۰ تیم نظارت و بازرسی بر بازار

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار زنجان گفت: از هشتم اسفندماه با حضور ۳۰ تیم نظارتی متشکل از بازرسان جهاد کشاورزی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت، اتاق اصناف و بسیج اصناف، رصد و نظارت مستمر بر بازار در استان تشدید می‌شود و این نظارت‌ها تا پایان ماه رمضان ادامه خواهد داشت. محمدی افزود: در نمایشگاه‌های بهاره نیز تیم نظارت و بازرسی جهت رصد وضعیت ارائه کالاها مستقر می‌شود. از هشتم اسفندماه با حضور ۳۰ تیم نظارتی، رصد و نظارت مستمر بر بازار در استان زنجان تشدید می‌شود و این نظارت‌ها تا پایان ماه رمضان ادامه خواهد داشت. وی خاطرنشان کرد: علاوه بر مرکز استان در تمامی شهرستان‌ها نیز ستاد تنظیم بازار تشکیل شده و راهبردهای ایجاد بازارهای موازی عرضه کالا در قالب نمایشگاه‌های بهاره و نمایشگاه‌های ضیافت (ویژه ماه رمضان) در دستور کار است.

بر پایی نمایشگاه بهاره

یکی از راهکارهای دیگر برای کنترل نرخ ها، عرضه مطلوب کالاها و تنظیم بازار، استفاده از ظرفیت اصناف به عنوان متولیان اصلی این حوزه است که نقش بسیار موثری را در این خصوص ایفا می‌کنند. رئیس اتاق اصناف زنجان از برگزاری نمایشگاه بهاره با مشارکت اصناف استان خبر داد و گفت: در این نمایشگاه که از ۱۲ تا ۲۵ اسفند در محل دائمی نمایشگاه کاسپین برگزار می‌شود اقلام اساسی و مواد غذایی با حدود ۳۰ درصد تخفیف در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد.

محمد بازرگان با بیان اینکه اتاق اصناف در حوزه نظارت بر واحدها فعالیت‌های مستمر و کاملی دارد، اظهار کرد: حدود ۳۵ هزار واحد صنفی در سطح شهرستان زنجان فعال است و بازرسی و نظارت‌ها به صورت دوره‌ای در سطح تمام واحدها انجام می‌شود. وی با بیان اینکه عرضه کالاها در واحدهای صنفی با نرخ‌های مشخصی انجام می‌شود، افزود: میزان سود در فروش اقلام مشخص شده مثلا برای فروش آجیل ۱۰ درصد و برای میوه ۲۰ درصد است. بازرگان خاطرنشان کرد: شهروندان در صورت مشاهده هر گونه تخلف مراتب را با تلفن ۲۴ ساعته ۱۲۴ اطلاع دهند. رئیس اتاق اصناف زنجان با بیان اینکه واحدهای صنفی زنجان عمدتا در عرضه کالاها منصف هستند، گفت: در هفت هزار و ۳۷۷ مورد بازدیدی که در ۶ ماهه امسال از واحدهای صنفی انجام‌شده فقط ۱۳۰ پرونده که اغلب برای درج نکردن نرخ بر روی کالاها بود به تعزیرات ارجاع داده شد.

نیاز میوه شب عید استان زنجان تامین شد

سازمان تعاون روستایی با توجه به شبکه گسترده توزیع خود در سطح استان، یکی از بازیگران اصلی در تامین و توزیع کالاهای اساسی از جمله میوه شب عید است که امسال نیز استفاده از ظرفیت آن در دستور کار مدیران استان قرار گرفت. مدیر سازمان تعاون روستایی استان زنجان در این باره گفت: سهم این استان از میوه تنظیم بازار شب عید خریداری و نیاز استان در این زمینه تامین شده است. سهم استان زنجان از میوه تنظیم بازار شب عید خریداری و نیاز استان در این زمینه تامین شده است. عبدالله جعفری با بیان اینکه هدف از اجرای طرح میوه شب عید، دخالت فراگیر در بازار نیست و صرفا با هدف کمک به تنظیم بازار انجام می‌شود، افزود: این عرضه با توجه با نیاز جامعه در روزهای پایانی سال، به آرامش و ثبات بازار کمک می‌کند. وی با بیان اینکه نرخ عرضه سیب و پرتقال تنظیم بازاری در کمیته مربوط تعیین خواهد شد، اظهار کرد: این نرخ در ایام نزدیک به عرضه که روزهای منتهی به پایان است، اعلام می‌شود. جعفری با بیان اینکه با عرضه میوه شب عید به دنبال ایجاد آرامش و ثبات در بازار هستیم، گفت: مقرر شده میوه با درصدی پایین‌تر از نرخ بازار ارائه شود تا اهداف مورد نظر محقق شود. مدیر سازمان تعاون روستایی استان زنجان با بیان اینکه امسال طرح میوه شب عید با محوریت بخش غیر دولتی در کشور اجرا می‌شود، اظهار کرد: در استان از طریق اتحادیه تعاونی‌ها روستایی این مهم انجام خواهد شد. جعفری گفت: امسال دولت در صورت تقاضای مجری در تامین تسهیلات، همکاری می‌کند و بر فرآیند اجرا نیز نظارت خواهد داشت. وی خاطرنشان کرد: با تمهیداتی که در تامین میوه شب عید انجام‌شده، در تلاش هستیم تا شرایط بازار در این بخش به نفع مردم رقم بخورد.

> افزایش تقاضا برای تامین اقلام اساسی و پر مصرف، لزوم نظارت بر بازار و اتخاذ تدابیر ویژه برای آرامش بازار را دوچندان می‌کند

به میزبانی شهرداری کلانشهر زنجان انجام شد

نشست مجمع مشورتی شهرداران استان‌های شمال غرب

چهارمین نشست مجمع مشورتی روسای شوراهای اسلامی شهر و شهرداران مراکز استان‌های شمال غرب کشور در زنجان برگزار شد.

به گزارش خبرنگار صمت از زنجان، علیرضا فیروز فر در چهارمین نشست مجمع مشورتی روسای شوراهای اسلامی شهر و شهرداران مراکز استان‌های شمال غرب کشور درباره اهداف برگزاری مجمع کلان‌شهرهای شمال غرب کشور اظهار کرد: نشست مشورتی کلان‌شهرهای شمال غرب کشور پیش جلسه‌ای برای مجمع مشورتی کلان‌شهرهای کل کشور است و می‌توانیم با احصای ظرفیت‌های این چهار استان بهره‌وری را افزایش دهیم. شهردار زنجان افزود: با همفکری چهار استان حاضر در این مجمع مشورتی می‌توانیم در مواقع بحران از ظرفیت همدیگر استفاده کنیم، که ازجمله آن تعیین استان‌های معین است.

وی گفت: اگر استان‌های هم‌جوار دیگر تقاضای پیوستن به این مجمع را داشته باشند می‌توان با تصمیم مجمع از حضور آنها استفاده کنیم. فیروز فر افزود: با توجه به رویکرد مجمع و همچنین ظرفیت‌های بومی منطقه‌ای می‌توانیم، یک سری طرح‌ها را ارائه دهیم و در آینده مصوبه کشوری باشد.

وی با تاکید بر توسعه گردشگری و استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در مجمع کلانشهرها ادامه داد: می‌توان ایده تشکیل کنسرسیوم در بخش گردشگری را به فراخوان بگذاریم تا به این طریق در جهت افزایش گردشگر در مراکز استان‌های شمال غرب قدم‌های مثبتی برداشت. شهردار با تاکید بر اینکه متولی گردشگری در کل دنیا با بخش خصوصی است و تغییرات زیاد در شهرداری منجر به خروج شهرداری از این حوزه شده است گفت: اقدامات یک سال اخیر در مدیریت شهری توجه به گردشگری است و ما باید در جهت حمایت بخش خصوصی تلاش کنیم. وی گفت: سیستم اداری ما توان جذب توریست ندارد و این مسئله کاملا ثابت‌شده است تا در ایام پیش رو ایده‌های خود را ارائه دهد. وی در بخش دیگری از سخنانش بابیان اینکه اولویت کاری شهرداری زنجان اتمام پروژه‌های نیمه‌کاره بود اظهار کرد: امروز تمام اهداف تعیین‌شده برای سال ۱۴۰۱ محقق شده است. وی با اشاره به اینکه برخی پروژه‌ها و اولویت‌ها نیز در میانه راه جز پروژه‌های اصلی شهرداری تعیین و اضافه شد، گفت: بر اساس مطالبه عمومی مردم در خصوص کمبود فضاهای تفرجگاهی، آبان ماه امسال تصمیم گرفتیم تفرجگاه ملت و اشراق را شروع کنیم و درحال‌حاضر رو به اتمام است و اعیاد پیش رو به بهره بر داری خواهد رسید. پروژه آسفالت‌ریزی اقدام مهم دیگری بود که فیروز فر از آن به عنوان یکی از دغدغه‌های شهروندان طی سال‌های اخیر از آن یاد کرد و افزود: آسفالت‌ریزی در ۷۰ معبر اصلی به میزان ۱۶۰ هزار تن برنامه‌ریزی دقیق می‌خواست که با یاری خدا و کمک شهروندان محقق شد و امروز شاهد افتتاح رسمی آن

خواهیم بود. وی ادامه داد: ۱۱۳ هزار تن از این حجم از آسفالت مکانیزه و ۴۷ هزار تن دستی انجام شد. شهردار زنجان با اشاره به اینکه در حوزه عمران و آبادانی شهر زنجان کفسازی بازار بیش از چهار دهه مطالبه شهروندان زنجانی بود اضافه کرد: خوشبختانه این مهم نیز در مدت کوتاهی انجام شد و بازار بالا، میدان عبدل علی بیگ تیمچه، کوچه باشگاه، امام زاده، کوچه آقا کاظم رهبری، سیدلر و امام جمعه یکپارچه کفسازی شد و امروز شاهد ۱۰ هزار متر مربع کفسازی بازار و معابر اطراف آن هستیم. نوسازی ناوگان اتوبوسرانی جز مطالبات مردمی بود که شهردار به خرید ناوگان حمل‌ونقل عمومی اشاره کرد و افزود: ۱۰۲ دستگاه اتوبوس به ناوگان حمل‌ونقل عمومی اضافه شد که از این تعداد ۴۱ دستگاه اتوبوس خریداری شده و ۲۰ درصد اعتبارات آن از شهرداری و ۸۰ درصد نیز از محل اعتبارات یارانه‌ای دولت. است

وی گفت: ۳۶ دستگاه مینی‌بوس با ۶۰ میلیارد تومان اعتبار از محل اوراق مشارکت آماده تحویل است و ۱۲ دستگاه اتوبوس تحویل داده‌شده و ۲۵ دستگاه ون تحویل خواهد شد.

این مسئول با بیان اینکه در شهر زنجان مشکل آب‌گرفتگی از مسائل اصلی مدیران شهری بود افزود: ۷۷ نقطه آب‌گرفتگی سالانه احصای شد و در ۶۳ نقطه عملیات عمرانی تعریف شد.

شهردار زنجان از تخصیص دو میلیارد تومان برای رفع آب‌گرفتگی میدان انقلاب خبر داد و افزود: در شهرک‌های اقماری چون الهیه بهارستان نیز اقدامات اساسی برای رفع آب‌گرفتگی انجام شد.

شهردار زنجان از آبیاری مکانیزاسیون فضای سبز شهری خبر داد و گفت: تا پایان سال مکانیزاسیون به ۱۰۰ درصد برسد

فیروز فر از استقرار ۱۰۰۰ مخزن زباله شهری خبر داد و گفت: جمع‌آوری مکانیزه زباله در شهر زنجان در حال اجراست.

وی بهره‌برداری از ایستگاه شماره هفت آتش نشانی طی مرداد ماه امسال، ارتقا تجهیزات آتش نشانی و خرید نردبان ۳۲ متری با کمک وزارت کشور را از دیگر خدمات مدیریت شهری به شهروندان زنجانی ذکر کرد.

زعفران کیلویی ۴۳ میلیون تومان شد

خراسان رضوی نایب رئیس شورای ملی زعفران بیان اینکه نوسانات ارزی منجر به افزایش نرخ زعفران شده است، گفت: با توجه به افزایش نرخ کالاها و محصولات، به‌مراتب زعفران مطابق با دیگر کالاها افزایش نرخ داشته است؛ هم‌اکنون هر کیلو زعفران نگین بین ۴۲ تا ۴۳ میلیون تومان در بازار معامله می‌شود. غلامرضا میری در گفت‌وگو با ایسنا، در خصوص نرخ زعفران، اظهار کرد: حداقل نرخ زعفران درحال‌حاضر حدود ۳۰ میلیون تومان است که در بازار به‌خوبی خریدوفروش می‌شود. همچنین هر کیلو زعفران نگین بین ۴۲ تا ۴۳ میلیون تومان در بازار معامله می‌شود. وی بابیان اینکه نوسانات ارزی منجر به افزایش نرخ زعفران شده است، افزود: با توجه به افزایش نرخ محصولات، به‌مراتب این محصول مطابق با دیگر کالاها افزایش نرخ داشته است. رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی تصریح کرد: با توجه به اینکه تقاضا برای زعفران افزایش پیداکرده است اما فروش صورت نمی‌گیرد؛ عده‌ای از افراد و حتی کشاورزانی که پول‌دارند زعفران را خریداری می‌کنند که این امر باعث افزایش تقاضا می‌شود و به‌مراتب نرخ زعفران هم افزایش می‌یابد. وی عنوان کرد: عده‌ای از کشاورزان پول خود را دریافت وعده‌ای دیگر هنوز دریافت نکرده‌اند که سازمان تعاون روستایی اعلام کرد افرادی که هنوز پول خود را دریافت نکردند می‌توانند در صورت تمایل زعفران خود را از تعاونی

دریافت کنند. میری ادامه داد: با توجه به اینکه اکنون نرخ زعفران در بازار بیشتر از نرخ سازمان تعاونی روستایی است؛ کشاورزانی که پول خود را دریافت نکردند، زعفران خود را از این سازمان تحویل می‌گیرند و با نرخ بالاتر در بازار عرضه می‌کنند یا اینکه نزد خود نگه می‌دارند.

میراث فرهنگی گلپایگان در معرض خطر

بارش‌های اخیر منجر به آسیب دیدن آثار تاریخی گلپایگان و به‌ویژه مسجد جامع این شهر با یک هزار سال قدمت شده است. آسیب بارش برف و باران به بناهای تاریخی استان اصفهان و به‌ویژه شهرستان گلپایگان قصه پر غصه‌ای تکراری است، اتفاقی که هر بار در هر بارشی شاهد آن هستیم و تاکنون راهکار جدی برای آن اندیشیده نشده است. بر اساس اعلام وزارت میراث فرهنگی سیل تابستان امسال ۷۳۵ بنای تاریخی تخریب و ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به این بناها خسارت وارد شد، خسارتی که تاکنون جبران نشده است و تکرار بارش‌ها در پاییز و زمستان بر میزان آن افزوده است. هرچند هنوز آمار دقیقی از خسارت‌های ناشی از بارش باران و سیل بر آثار تاریخی اعلام‌نشده است اما بررسی موردی آثار بیانگر تشدید خسارت‌ها به‌ویژه در بارش‌های بهمن است.

تخریب آثار تاریخی جدی است

در این راستا یکی از مهم‌ترین بناهای در معرض تخریب کشور که قدمتی هزار ساله دارد، مسجد جامع گلپایگان است، اثری تاریخی از دوره سلجوقی که تاکنون زخم‌های زیادی را تحمل کرده و این بار نیز با نم‌های ناشی از بارش برف دست‌وپنجه نرم می‌کند. حمیدرضا قربانی، یکی از پژوهشگران و دوستداران میراث فرهنگی گلپایگان ضمن ابراز تاسف از وضعیت کنونی مسجد جامع گلپایگان به خبرنگار مهر گفت: نم کشیدن پی‌های مسجد جامع گلپایگان موضوع تازه‌ای نیست و در گذشته نیز شاهد این اتفاق بوده‌ایم. وی ادامه داد: آنچه بیش از گذشته باعث رنجش است بی‌توجهی مسئولان به ساماندهی این بنای تاریخی است به گونه‌ای که حتی برف‌های موجود بر روی سقف، کف و دیواره‌های مسجد پس از گذشت ۲ هفته از بارش‌ها همچنان برف‌روبی نشده و بر روی بنا در حال آب شدن است. این پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی با بیان اینکه گنبد این مسجد تا نصفه نم کشیده و هیچ رسیدگی به این بنا انجام نمی‌شود، ابراز می‌کند: تنها راهکار مسئولان برای ساماندهی این شرایط بستن درب مسجد بر روی گردشگران است. وی با بیان اینکه حتی وسایل گرمایشی داخل مسجد نیز برای از بین نرم استفاده نمی‌شود و این وسایل را خاموش کرده‌اند، می‌افزاید: نم پی‌ها روز به روز به بالا کشیده شده و این بنا را در آستانه تخریب است و امکان ریزش سقف وجود دارد و بندکشی سقف و دیوارها به‌شدت در حال ریزش است.

تخریب چاه‌های جذبی اطراف مسجد جامع

قربانی با اشاره به اینکه بر اثر ساخت‌وسازهای غیراصولی در اطراف مسجد جامع منجر به مسدود شدن چاه‌ها و کانال‌های جذب رطوبت اطراف مسجد شده است، می‌گوید: این چاه‌ها علی‌رغم پیگیری‌های مختلف احیا نشده و این امر منجر به آسیب به بنای مسجد شده است. وی اضافه کرد: از سوی دیگر نیز باید توجه داشت که فرونشست این مسجد تاریخی را نیز تهدید می‌کند و این در حالی است که هیچ رسیدگی به مسجد انجام نمی‌شود. این پژوهشگر حوزه میراث فرهنگی همچنین به ریزش بخشی از سقف و دیواره‌های مسجد جامع گلپایگان در بارش‌های اخیر اشاره می‌کند و ادامه داد: این در حالی است که متولیان مسجد بخشی از مسجد را با استفاده از نصب چندلایه پرده و فرش به دیوارها به‌صورت غیراصلی جدا کرده تا نسبت به برگزاری نماز اقدام کنند که این امر نیز می‌تواند برای سلامت نمازگزاران خطرناک باشد.

ارزیابی خسارات بارش‌ها

همچنین منصور شیشه‌فروش، مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان با بیان اینکه میراث فرهنگی و اوقاف و امور خیریه موظف به پایش وضعیت بناهای تاریخی استان اصفهان با توجه به بارش‌های اخیر هستند، به خبرنگار مهر می‌گوید: در این زمینه ابلاغ‌های لازم صورت گرفته و باید هر چه زودتر ارزیابی‌ها انجام شود.

وی ادامه داد: ما در بخش‌های مختلف پیگیر دریافت اعتبارات برای جبران خسارات ناشی از بارش‌ها هستیم.

نمی توانیم به وظیفه خود عمل کنیم

سید مهدی موسوی موحد، معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان نیز در این زمینه با اشاره به اینکه بودجه‌های فعلی جوابگوی مرمت همه بناهای تاریخی نیست، می‌گوید: در سفر رئیس جمهوری به استان بیش ۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار در بخش میراث فرهنگی به تصویب رسید که تا به امروز فقط ۱۰ درصدش محقق شده است. وی با بیان اینکه استان اصفهان ۲۰ هزار اثر تاریخی و ثبتی دارد افزود: با این رقم میراث فرهنگی استان نمی‌تواند به وظیفه حرفه‌ای خود برسد.

معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان با اشاره به اینکه برنامه ما رسیدگی به بناهای تاریخی با قدمت زیاد و آسیب بیشتر است، اضافه می‌کند: ما با کمبود نیروی انسانی نیز روبه‌رو هستیم و با توجه به تعداد بالای بناهای تاریخی امکان رسیدگی به همه بناها را نداریم.

وی ادامه داد: رسیدگی به وضعیت مسجد جامع گلپایگان را در دستور کار داریم و ارزیابی وضعیت آن را در آینده نزدیک اعلام خواهیم کرد.

سخن پایانی

هرچند کمبود اعتبار و نیروی انسانی متخصص می‌تواند ۲ عامل مهم برای شرایط فعلی بناهای تاریخی و با قدمت استان اصفهان باشد اما نباید فراموش کنیم که این بناها آثار فرهنگ و تمدن ایران است و در صورت نابودی آنها پیشینه و تاریخ ایران نیز از بین خواهد رفت، ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود که با مسئولان با برنامه ریزی و با استفاده از ظرفیت‌های مردمی نسبت به حفظ این بناها بیش از گذشته توجه داشته باشند و تنها با بستن درب آنها در صدد پاک کردن صورت‌مسئله نباشند.

شنبه
۱۳ اسفند ۱۴۰۱- ۱۱ شعبان ۱۴۴۴ - ۴ مارس ۲۰۲۳- شماره ۲۲۷۹-پیاپی ۳۵۹۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

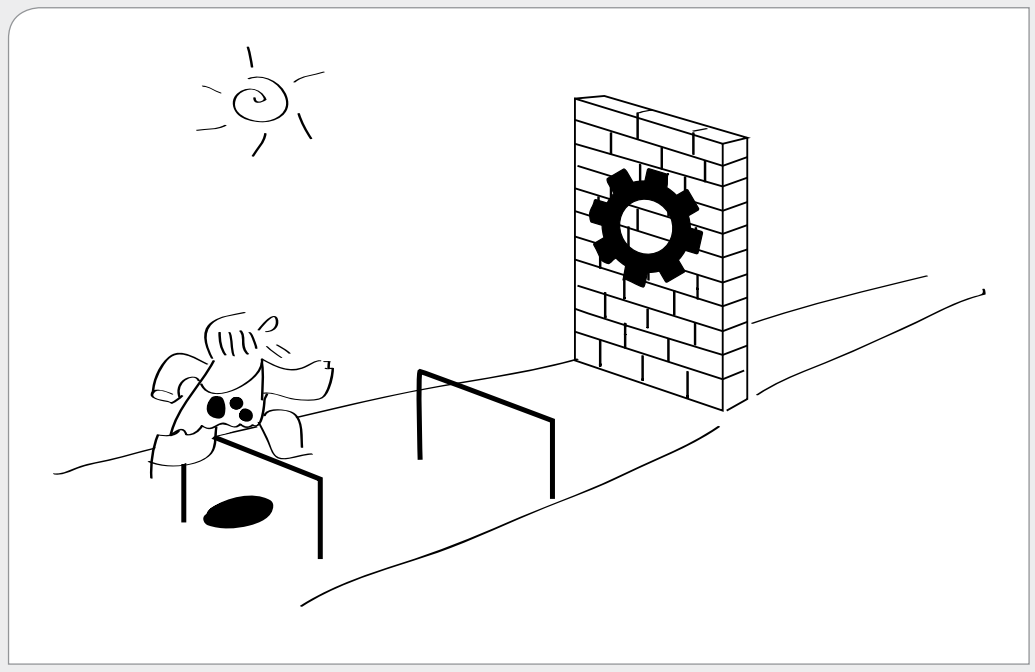
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

عکس: صمت

کاهش ارزش دلاری دستمزد

رابطه ارز و دستمزد غیرقابل انکار است

دستمزد ۲۵۳ دلاری کارگران در ۱۱ ماه به ۱۲۲ دلار رسیده است؛ در واقع یک کاهش بیش از ۱۰۰ درصدی در قدرت خرید دستمزد رخ داده است.

«هفته پیش برای خرید یک مثقال زعفران به مغازه رفتم، گفت ۲۰۰ هزار تومان؛ این هفته رفتم بخرم گفت مثقالی ۲۵۰ هزار تومان؛ پرسیدم چرا؛ گفت مگر نمی‌دانی دلار بالای ۵۰ هزار تومان رفته است.....»

فاطمه محمدی، بازنشسته کارگری که قصد کرده بود با عیدی پایان سال خود، یک مثقال زعفران بخرد تا برای نوه‌هایش شله زرد بپزد، حالا پشیمان شده؛ او می‌گوید: «زعفران در قائنات به عمل می‌آید، آخر چه ربطی به دلار دارد....» ربط داشته باشد یا نداشته باشد، بازار خود را با دلار تنظیم می‌کند؛ نه فقط کالاهای سرمایه‌ای مثل سکه و خودرو و ملک (به گواهی مشاوران املاک، در هفته اخیر، یک جهش دوباره در نرخ آپارتمان و اجاره‌بهای آن داشتیم فقط به این دلیل که دوباره دلار گران شده)، بلکه کالاهای مصرفی حتی کالاهای وطنیِ ساخت داخل با نرخ دلار خود را تنظیم می‌کنند؛ هر موج گرانی دلار که از راه می‌رسد، تمام کالاها و خدمات دوباره گران می‌شوند، از زعفران محصول قائنات گرفته تا آجیل و خشکبار و فرش و ماشین لباسشوییِ مونتاژی.

فقط کارگران و مزدبگیران ضرر کردند!

از اواسط ۹۷ که شوک‌درمانی‌های ارزی آغاز و کم کم مهار بازار ارز از ریل خود خارج شد، قطار تورم پیش‌رونده نیز به راه افتاد؛ حالا اما به گفته، مازیار گیلانی نژاد (فعال کارگری)، «هر روز صبح که بیدار می‌شویم، نرخ دلار بالا رفته و به‌تبع آن همه کالاها بازهم گران شده‌اند، در واقع گویا چیزی به نام ثبات ارزی حتی برای یک هفته و یک ماه وجود ندارد....»

به گزارش ایلنا، دلایل این بی‌ثباتی شدید و بی‌سابقه، بازار ارز هرچه باشد، آسیب‌های آن را کارگران، بازنشستگان و تمام مزد و حقوق‌بگیران با عایدی ثابت ماهانه متحمل می‌شوند؛ گیلانی نژاد توضیح سرراستی برای این مسئله دارد: «کارگران و بازنشستگان نه خانه و ماشین دارند که با گران شدن دلار، سرمایه‌هایشان بیشتر شود نه فروشنده کالاها و خدمات هستند که با بالا رفتن نرخ ارز، محصولات خود را گران کنند؛ فقط با هر بار گرانی، سبد خریدشان خالی‌تر می‌شود.»

احسان سهرابی فعال کارگری نیز حاد شدن بحران معیشت کارگران از ابتدای امسال را محصول سیاستِ یارانه‌زدایی می‌داند و معتقد است؛ در مرحله، بعد شوک‌های پیاپی ارزی، قدرت خرید کارگران را تحلیل برد: «دولت در ابتدای سال اعلام کرد فقط چهار کالای اساسی گران می‌شود؛ امروز اما برآیند آن گرانی‌ها را در سبد خرید کارگران می‌بینیم؛ نرخ هیچ کالایی کمتر از ۷۰ تا ۱۰۰ درصد گران نشده؛ و نکته اینجاست که ظاهراً آزادسازی قیمت‌ها مشکل کسری بودجه را حل نکرد؛ فقط فرودستان متضرر شدند! »

کاهش ارزش دلاری دستمزد از ۲۵۳ به ۱۲۲ دلار

وقتی اوضاع این‌گونه است و میان نرخ دلار و نرخ تمام کالاها و خدمات یک رابطه مستقیم علی برقرار است، باید قدرت دلاری دستمزد کارگران حفظ شود، هرچند قدرت ریالی آن نیز هیچ زمان حفظ نشده است؛ نگاهی به افول قدرت خریدِ دستمزدِ کارگران در ماه‌های سپری شده از امسال بیندازیم، با این توضیح که «قدرت واقعی خرید دستمزد» با توجه به شرایط توصیف‌شده در بالا، به زبان ساده می‌شود «در هر ماه چند دلار حقوق می‌گیریم». در روزهای پایانی اسفند سال گذشته، بالاترین نرخ دلار، ۲۷ هزار و ۶۰۰ تومان ثبت شده است؛ به این ترتیب، اگر حداقل دستمزد را با احتساب تمام متعلقات، ۷ میلیون تومان در نظر بگیریم، دستمزد ماهانه کارگران در پایان اسفند سال گذشته، حدود ۲۵۳ دلار بوده است.

۸ بهمن امسال، با گذشت ۱۱ ماه از سال که حداقل دستمزد در این مدت کاملا ثابت مانده است، نرخ دلار در صرافی‌های تهران حدود ۵۷ هزار تومان است؛ به این ترتیب، دستمزد ۷ میلیون تومانی کارگران حداقل‌بگیر در بهمن، به ۱۲۲ دلار تنزل یافته است. در واقع کارگران هشتم بهمن ۱۴۰۱ در ماه فقط ۱۲۲ دلار حقوق می‌گیرند آن‌هم به شرط اینکه کارفرما منصف و قانون‌پذیر باشد و تمام مزایای مزدی از جمله حق مسکن ۶۵۰ هزار تومانی، حق اولاد، سنوات و بُن خواربار را به کارگران خود پرداخت کند؛ در واقعیت، بازه دریافتی حداقل‌بگیران کشور، بین ۶ میلیون و ۲۰۰ تا ۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است. دستمزد ۲۵۳ دلاری کارگران در ۱۱ ماه به ۱۲۲ دلار رسیده است؛ در واقع یک کاهش بیش از ۱۰۰ درصدی در قدرت خرید دستمزد رخ داده است؛ در واقع با فرض اینکه نرخ دلار در بازار آزاد بعد از این ثابت بماند، دستمزد ریالی کارگران باید حداقل صد درصد افزایش یابد تا قدرت خرید واقعیِ پایان فروردین امسال احیا شود. این اعداد و ارقام نشان می‌دهد که بحران معیشت جدی است؛ در این اوضاعِ تورمی، مازیار گیلانی نژاد می‌گوید: دستمزد دلاری کارگران ایران به پایین‌ترین ردیف‌های جهانی رسیده؛ خواسته، ما این است که هرچقدر افزایش دستمزد قرار است صورت بگیرد، معادل دلاری آن را در نظر بگیرند؛ و سوال این است که آیا در این شرایطی که در آنیم، حداقل دستمزد نباید حداقل ۷۰ تا ۱۰۰ دلار افزایش یابد؟

سخن پایانی

برخی از بازنشستگان حداقل‌بگیری که امیدی به احیای قدرت خرید از دست رفته ندارند؛ می‌گویند: «در این یکسال، همه چیز بیشتر از صد درصد گران شد؛ عیدی ما بازنشستگان را هم فقط ۳۰۰ هزار تومان زیاد کردند؛ پارسال یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تومان عیدی گرفتیم و امسال یک‌میلیون و ۸۰۰. این ۳۰۰ هزار تومان پول دو کیلو برنج می‌شود! پارسال شب عید برنج ایرانی کیلویی ۴۴ هزار تومان بود و امسال ۱۴۰ هزار تومان است! »

با این همه تا ظهر ۸ اسفند، هنوز خبری از برگزاری جلسات مزدی شورای‌عالی کار نیست، با توجه به این تاخیر طولانی، کارگران آینده افزایش دستمزد را روشن نمی‌بینند. در حالی‌که باید بیشتر و طولانی‌تر از همیشه سر مزد ۱۴۰۲ چانه‌زنی شود تا بحران معیشت کارگران شاغل و بازنشسته راه‌حلی بیابد، هنوز نخستین نشست جدی هم آغاز نشده است.

نظرگاه

شرایط همینی که است!

مرتضی افقه- کارشناس اقتصاد: صحبت‌های معاون اول رئیس‌جمهوری در مجلس مبنی بر اینکه شرایط همینی که است و بهتر از ما پیدا نمی‌کنید نشان می‌دهد که دولت هیچ برنامه‌ای برای شرایط اقتصادی ندارد و اقدامی هم نمی‌تواند انجام دهد.

از سوی دیگر رئیس مجلس می‌گوید؛ افتخار می‌کنیم از ۱.۵ ماه گذشته وضعیت امروز بازار ارز را پیش‌بینی کردیم و اینکه چرا با وجود این پیش‌بینی‌ها از این وضعیت جلوگیری نکردند.

سوال مردم از رئیس مجلس این است که اگر از ۱.۵ ماه گذشته این ضعیت بازار ارز را پیش‌بینی می‌کردید چرا اقدامی برای جلوگیری از آن انجام نشد و اینکه پیش‌بینی این وضعیت و هیچ واکنشی نسبت به آن جای سوال است و تعجب دارد. رئیس مجلس تعریف افتخار را هم تغییر داده و نمی‌دانند که باید به چه چیزی افتخار کنند.

معتقدم که درحال‌حاضر تیم اقتصادی دولت و مجلس موافق دولت، در مجموع سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران به شدت منفعل شده‌اند و نمی‌دانند در برابر این حجم از بی‌تدبیری‌ها در پاسخ به رسانه‌ها و مردم چه بگویند و چه توجیهی بیاورند. همین افراد قبل از به قدرت رسیدن وعده‌های پرطمطراق بیشماری را به مردم داده بودند و امروز هیچ‌یک از این وعده‌ها محقق نشده است.

صحبت‌های معاون اول رئیس‌جمهوری در مجلس مبنی بر اینکه شرایط همینی که است و بهتر از ما پیدا نمی‌کنید نشان می‌دهد که دولت هیچ برنامه‌ای برای شرایط اقتصادی ندارد و اقدامی هم نمی‌تواند انجام دهد و عملا انفعال خود را جار زده‌اند. باید توجه داشته باشیم امروز سایه تحریم‌ها بر روی اقتصاد و معیشت مردم آنقدر سنگین شده است که کمترین خبر مثبت یا منفی اثر خود را بلافاصله بر روی نرخ دلار نشان می‌دهد. دولت تا به امروز هر کاری که می‌توانست برای مهار نرخ دلار انجام داد اما نتیجه‌ای نداشت. رئیس بانک مرکزی را تغییر دادند، دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را برای واردات اعلام کردند، مرکز مبادله ارزی را راه‌اندازی کردند به این امید که نرخ ارز کاهش پیدا کند اما هیچ‌یک از اقدامات دولت به نتیجه نرسید و دولت به طور کامل در حوزه اقتصاد منفعل است.

یکی از عوامل موثر در افزایش نرخ دلار انتظارات تورمی است. متاسفانه برخی از مشکلات به باورهای اقتصاد خوانده‌های طرفدار بازار آزاد برمی‌گردد، دانشجویان سال اول رشته اقتصاد هم می‌دانند که انتظارات تورمی یکی از دلایل افزایش نرخ تورم است اما آنها حتی این موضوع را که به دانشجویان درس می‌دهند را حذف می‌کنند، در واقع یکی از دلایل افزایش انتظارات تورمی افزایش نرخ تورم است و مردم برای اینکه در شرایط تورمی ارزش سرمایه‌هایشان کاهش پیدا نکند، به خرید ارز هجوم برده‌اند.

موضوع مهم در انتظارات تورمی تنشی است که در منطقه رخ داده و موضوع مذاکرات و تحریم هم حل نشد و همین موضوعات نگرانی‌های مردم را افزایش داده و تقاضا برای ارز و خروج سرمایه از کشور بالا رفت. امروز انتظارات منفی متعددی وجود دارد که فشار تقاضای ارز را بالا برده است.

بین‌الملل

ایران می‌تواند کویتی دیگر شود

کویت یکی از کشورهای حوزه خلیج‌فارس که از دلارهای نفتی استفاده می‌کند.کویت با کشورهای عراق و عربستان سعودی دارای مرزهای خاکی و با ایران از راه خلیج فارس دارای مرزهای آبی است. جمعیت کویت در سال ۲۰۲۱ میلادی، ۴.۶۷ میلیون نفر بود که حدود ۱.۴۵ از آن‌ها شهروند کویت و ۳.۲ میلیون نفر از آن‌ها خارجی و از بیش از ۱۰۰ کشور مختلف بودند. بیشتر ساکنان کویت، در منطقه شهری پایتخت، شهر کویت متمرکز هستند. از میان همه ساکنان کویت ۶۰ درصد عرب هستند (کویتی‌ها و شهروندان دیگر کشورهای عربی). نزدیک به ۳۸ درصد از ساکنان کویت نیز از تبار هندی، نپالی، بنگلادشی، تایلندی، خمر، ایرانی و سیاه‌پوست هستند. در دانشنامه آزاد ویکی‌پدیا آمده:«این کشور از نظر اصالت تاریخی، مربوط به ایران باستان بوده است. تاریخ پایه‌گذاری کویت به شیخ براک بن غریر آل‌حمید، شیخ قبیله بنی‌خالد و فرمانروای امارت احساء می‌رسد که در پایان سال ۱۱۱۰ هجری دژی را با نام کوت برای انباشت آذوقه و همچنین انبار کردن جنگ‌افزار ساخت که پس از آن نام کویت از آن گرفته شد و سپس این شهر در زمان شیخ سعدون بن محمد آل‌حمید به خاندان آل صباح بخشیده می‌شود. بازرگانی کویت در قدیم بیشتر به‌دست ایرانیان به‌ویژه مردم بوشهر و خوزستان انجام می‌شد. در آغاز رشد شهر، چند صد خانوار بهبهانی نیز از هر صنف در این بندر ساکن شدند.» همه شهروندان غنی هستند چون سفره‌شان یکی است. درآمد نفت بین همه مردم تقسیم می‌شود و هیچ کویتی کار خدماتی انجام نمی‌دهد. سال‌هاست به شهروندان چند کشور اجازه ورود و ویزا نمی‌دهد، مبادا مواد مخدر و تخلف وارد کشورشان شود! اما اگر یک کویتی بانفوذ ضمانت شما رو بکند، می‌توانید ویزا بگیرید.

- حقوق یک کارگر ساده ساده در کویت ۵۰۰ دینار است. یعنی ۵۰ میلیون تومان

- حقوق کارمندان کویتی از ۲۰۰۰ دینار شروع و تا ۵۰۰۰ دینار می‌گیرند و مسئولان کشور از ۵۰۰۰ تا ۱۰ هزار دینار دریافت می‌کنند.

- هر نفر ۱۰۰ دینار یارانه می‌گیرند، یعنی چیزی حدود ۱۰ میلیون تومان به عنوان یارانه!

دولت کویت تا آخرین ریال و دینار غرامت جنگی خود را از کشور عراق گرفت. در کویت خبری از اختلاس نیست و رئیس بانک‌هایش هم پول‌ها را بر نمی‌دارند وبه کانادا فرار کنند!!

آیا می‌دانید منابع در آمد ایران بیشتر از کویت است، ایران ثروتمند نیز می‌تواند کویتی دیگر باشد، کویت فقط نفت دارد ولی ایران همه چیز دارد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

دریچه

بیم‌ها و امیدها

پله‌های خط ۲ مترو را با جمعیت به سمت خط ۱ عوض می‌کردم که بر روی یکی از پله‌ها یک ۲ هزارتومانی آبی بر روی زمین افتاده بود. همه بی‌تفاوت از کنارش رد شدیم. برایم جالب شد. در لحظه تصاویر مربوط به ونزوئلا و بی‌ارزش شدن پول ملی‌اش از جلوی چشمم رد شد. آمدم گوشه‌ای ایستادم، کسی زحمت خم شدن هم به خودش نداد تا آن را بردارد و حتی به صندوق صدقات بیندازد. خیلی متأسف شدم. هرچه باشد ۲ هزار تومان یک ۲۸ام دلار ۵۶ هزار تومانی است. اما گویا دیگر برای کسی ارزش خم شدن هم ندارد. دو خط مترو عوض کردم. حالا باید سوار اتوبوس شوم. پیرمردی با یک جعبه گلدان نشسته بر روی صندلی. اسم گل‌ها را می‌پرسم. می‌گوید «کالانکو». می‌پرسم؛ حاج آقا گل آپارتمانی زود خراب می‌شود؟ با قاطعیت می‌گوید: «نه پسرم، گل رسیدگی می‌خواهد. این خارجی‌ها حتی با گل‌هایشان حرف می‌زنند.» چند صدمتری را باید پیاده طی کنم تا منزل. در مسیر ایستگاه اتوبوس تا منزل دو سوپر مارکت کنار هم داریم. یکی با انصاف و مردم‌دار و دیگری به خیال خودش زرنگ و همیشه برنده. چندباری شنیدم که برخی از مردم محل با اعتراض نسبت به عملکرد و نرخ اجناس گوشزد کرده بودند که «شاید در کوتاه مدت برنده باشی اما در بلندمدت بازنده‌ای!» امشب دیدم جمع کرده و با خود گذشته را مرور کردم.قدرت اجتماعی متبلور در رفتار اجتماعی محله دکان آن جامعه نشناس منفعت‌طلب حرف نشنو را بالاخره تعطیل کرد. باشد که از بیم‌ها متذکر شویم و از امیدها خوشحال.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نظرگاه

حکایت قدیمی لوله توپ و آرامش!

محمدحسین روانبخش – جامعه شناس: «آرامش از لوله توپ در می‌آید نه از توافق». بعضی حرف‌ها تاریخی هستند؛ باید آنها را گوشه‌ای نوشت تا جلوی چشم باشد و دوباره به آن مراجعه کرد. این سخن که «آرامش از لوله توپ در می‌آید نه از توافق» از سعید لیلاز، باعث بحث‌وجدل بسیار شد اما زمان زیادی لازم نبود تا مشخص شود که این حرف‌ها دردی از ما دعوا نمی‌کند و اصلا مربوط به ما نیست! اینکه آرامش از مجرای توافق با دنیا به‌دست می‌آید یا از قدرت نظامی، در جایی موضوعیت دارد که اداره کشور در دست عاقلان و شایستگان باشد؛ والا در جایی که هیچ‌کس و هیچ‌چیز سر جای خودش نیست، آرامش آرزویی محال است. سخن دقیق‌تر را این روزها، ۶ ماه بعد از آن سخن هیاهو برانگیز لیلاز، سید محمدعلی ایازی گفته است: «مردم برای رسیدن به آرامش از کشور فرار می‌کنند.» عطاملک جوینی، مورخ و ادیب ۷ قرن پیش، از حال و روز جامعه بی‌آرامش آن روزگار گزارشی داده است: «هر یک از ابنای السوق در زی اهل فسوق، امیری گشته؛ و هر مزدوری، دستوری؛ و هر مُزوّری، وزیری؛ و هر مُدبّری، امیری...؛ و هر خَسی، کسی؛ و هر خسیسی، رئیسی؛ و هر غادری، قادری؛ و هر دستاربندی، بزرگوارِ دانشمندی؛ و هر جمالی از کسرت مال، با جمالی؛ و هر حمالی از مساعدت اقبال، با فُسحَت‌حالی... در چنین زمانی که قحط‌سال مروت و فتوت باشد و روز بازار ضلالت و جهالت... کریم فاضل، تافته دام محنت و ائیم جاهل، یافته کام نعمت. هر آزادی، بی‌زادی و هر رادی، مردودی... و هر عاقلی، اسیر عاقله‌ای؛ و هر کاملی، مبتلی به نازله‌ای؛ هر عزیزی، تابع هر ذلیلی به اضرار؛ و هر با تمییزی در دست هر فرومایه‌ای گرفتار...» (دیباچه جهانگشا) تا چنین مشکل تاریخی پابرجاست، لوله توپ و توافق و... آرامش‌آفرین نیست!

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

تحلیل روز

چه خبر از بودجه

هر روز بندی جدید در بودجه ۱۴۰۲ بررسی و تصویب می‌شود و در لابلای این مصوبات همچنان بستر رانت‌هایی برای سال آینده فراهم می‌شود. طرح رانت‌زای قیر رایگان با آن‌همه حاشیه‌های میلیاردی دوباره در بودجه سال آینده تکرار شده و آن هم با حجم بیشتر! ۲۵ هزار میلیارد تومان ناقابل قرار است از این طریق توسط برخی دوستان توزیع شود. وزارت نفت ملزم شده تا معادل مبلغ ۲۵۰ هزار میلیارد ریال نفت خام از محل منابع در اختیار شرکت ملی نفت ایران در اختیار پالایشگاه‌ها قرار دهد و به میزان آن، ماهانه از ابتدای سال ۱۴۰۲ مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) در اختیار دستگاه‌های اجرایی موضوع این قانون قرار دهد. مجلس همچنین به وزارت نفت تکلیف کرده تا مابه‌التفاوت نرخ هر تن قیر معادل ۷۵ میلیون ریال با میانگین وزنی ماهانه قیمت‌های معاملاتی مواد اولیه (وکیوم باتوم) در بورس را با تعدیل نرخ ماهانه خوراک از طریق شرکت ملی پخش و پالایش جبران و اعمال حساب کند. در صورت کاهش نرخ قیر، مقدار قیر تحویلی به دستگاه‌های موضوع این بند افزایش می‌یابد!!!

■ لغو معافیت مالیاتی آموزشی‌ها

همچنین مطابق آخرین مصوبات مجلس برای بودجه سال آینده معافیت‌های مالیاتی تمام موسسات آموزشی و کمک آموزشی از جمله موسسات کنکور دانشگاه‌اعم از کنکور سراسری و کنکورهای تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکتری) و انتشارات کمک آموزشی، سال آینده لغو می‌شود. کاهش مالیات شرکت‌های تولیدی نهایی شد و با تصویب نمایندگان مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲، نرخ مالیات واحدهای تولیدی با هدف رونق تولید، در سال آینده ۷ درصد کاهش می‌یابد.

مالیات پزشکان شاغل در مراکز درمانی دولتی و خصوصی نیز ۱۰ درصد حق‌الزحمه آنها تعیین شد. در بخش خودرو نیز در بررسی بخش درآمدی یک درصد مالیات سالانه برای خودروهای لوکس در نظر گرفتند که شامل خودروهایی با نرخ بیش از ۳ میلیارد تومان می‌شود.

■ چه خبر از نرخ آب در سال آینده؟

به ازای فروش هر مترمکعب آب شرب تا دو برابر بیش از الگوی مصرف ۱۵ درصد و برای مشترکانی که بالاتر از دو برابر الگو، مصرف دارند به میزان ۳۵ درصد نرخ آب افزایش خواهد یافت.